

fuzinar

Leto XXI

Ravne na Koroškem, 15. maja 1984

Št. 5

POLJANA - SIMBOL SVOBODE IN MIRU

V letih 1941—1945 je naša dežela trpela v moriji 2. svetovne vojne. Pa se vojna niti v svetu niti pri nas ni pričela tistega usodnega aprila, ampak davno prej.

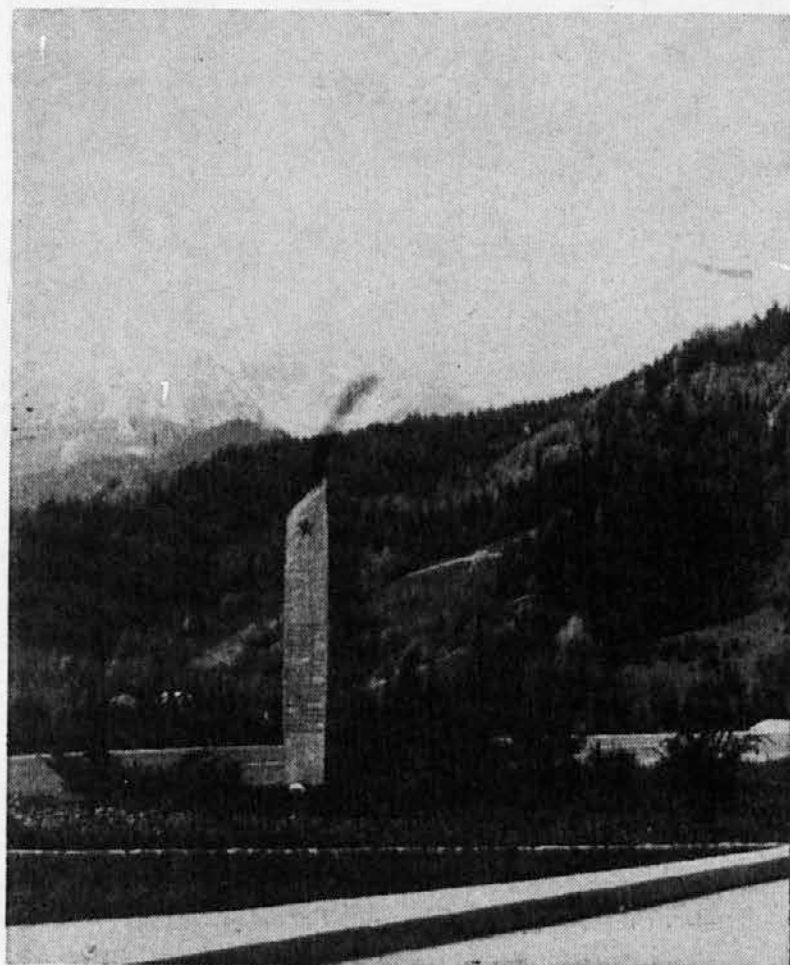
Korenine zla segajo v daljno preteklost, ko je davni človek dejal: »To je moje,« drugi pa mu je oporekal. Boj za materialno in duhovno oblast je netil večje ali manjše požare skozi vso zgodovino. Najhujšega je v letih, ki jih omenjamo, zažgal Hitler s tvorci ideje o nadčloveku in s poskusom genocida »manjvrednih« ljudstev. Iz mnogih požganišč, podnetenih s človeškimi žrtvami, so vzrasli pomlajeni narodi, prežeti z željo po svobodi in miru. Zavest pravičnosti jim je vlivala moč, da so premagovali napore in zmagovali vojaško močnejšega sovražnika.

Ko je nekdanji vsemogočni okupator priznal popoln poraz pred svetom in pred velikimi zmagovalci, naši kraji še niso bili svobodni. Ljudje še pomnijo, kako so trepetali pred krvoločnimi ostanki poražene vojske, predvsem pred umikajočimi se izdajalci domovine, žejnimi partizanske krvi in željnimi maščevanja. Na pragu in med vrati svobode so padale mnoge, premnoge žrtve.

Ni bistveno, ali štejemo za konec 2. svetovne vojne 9. ali 15. maj, saj zlo v svetu s podpisom kapitulacije in s tem, ko je utihnilo orožje na Poljani, še ni premagano. Še vedno tli v ljudeh sovraštvo, še vedno deli človeštva in narodi hočejo vladati drugim. Še vedno so v svetu vojne in padajo žrtve. Zaradi strahovitega razvoja vojaške tehnike je človeštvo v večji nevarnosti za obstoj kot kdajkoli v zgodovini.

Kljub temu je Poljana za nas pomemben spomenik, pa naj stoji tam sedanjí skromni ali bodoči mogočnejši spomenik. Spominja nas na čas, ko so jugoslovanski narodi postali sami svoji gospodarji, vsakega zavednega Slovenca pa še posebej uči biti dober sosed, saj mu pogled z vrha holmškega klanca vedno znova zaplove na podjunsko ravnino — med brate Slovence onkraj državne meje.

Mojca Potočnik

Zgodovinska Poljana

OZKA GRILA STABILIZACIJE V ŽELEZARNI

Poslovni rezultati I. četrtletja 84 so v teh težkih časih resno opozorilo, da je pametno čimprej prekiniti z nekaterimi starimi razvadami, predvsem pa s ponekod še prelagodno miselnostjo, da bo naše težave, če bi se do polletja nakopičile, že reševal kdo drug. Razprava na poslovodni konferenci je pokazala vrsto slabosti v našem delu in obnašanju. Zato je na tej podlagi poslovodni odbor takoj izdelal, delavski svet železarn pa sprejel **datne ukrepe za odpravo motenj v poslovanju**. Uresničevati jih moramo skupaj z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije, z letnim planom in z drugimi usmeritvami. Za posamezna področja so sicer res

imensko zadolženi nosilci (timi) in določeni roki za izvedbo nalog, res pa je tudi, da bomo težave in slabosti lahko odpravili samo vsi delavci v določenih okoljih, tozdihi ali celo v vsej železarni. Zato si po vrsti oglejmo najbolj kritična področja.

ZBIRANJE IN SORTIRANJE STAREGA ŽELEZA. Kakor lahko kos žolča pokvari cel lonec juhe, tako lahko npr. kos bakra pokvari šaržo najbolj plemenitega jekla. Iz tega ali podobnega vzroka gre v nič ogromno el. energije, ki je potrebna, da se šarža skuha, v nič gredo drage legure, staro železo in delo posadke. Milijoni so vrženi proč. Ker staro železo ni posebno kvalitetno in

ker pri sortiranju jeklenih odpadkov ni pravega reda, moramo tako naba vi kot pripravi vložka posvetiti zares vso pozornost. Že izdelava dobrih šarž je draga, izdelava slabih pa je čista izguba.

TERMIČNA OBDELAVA je pika na i jeklenih izdelkov. Od nje je nazadnje odvisna končna kvaliteta. Zahvevte trga so tu vedno večje, kupci vse bolj izbirični, naše kapacitete pa majhne. Pri investicijah pač ni bilo dovolj denarja še za te potrebe. — Zato morajo zdaj z dobro organizacijo in dobro voljo pomagati vsi tozdi, ki imajo takšne kapacitete.

MEDFAZNE ZALOGE. Pri teh je račun jasan: v polizdelke smo vložili denar za nakup surovin, denar za potrošeno energijo in plačilo OD za delo delavcem, zanje pa nič ne dobimo, dokler jih ne prodamo. Torej ne kopičimo takih mrtvih kapitalov!

STRUKTURA PROIZVODNJE. Slabi časi so nekdanje dobre kupce razdelili

na dobre in slabe plačnike. Enaka selekcija pa je doletela tudi nekatere naše izdelke: vse, kar je šlo pred leti dobro v denar, ne gre tudi danes. Moramo se pač prilagoditi stanju: izdelovati to, kar gre dobro v denar, za kupce, ki so sposobni dobro plačati.

NAROČILA ZUNANJIM IZVAJALCEM so lahko včasih dražja, kot če bi isto stvar naredili sami s svojimi ljudmi in napravami. Zato bo odslej vsako eksterno naročilo za izvajanje investicijskih del, del na področju investicijskega vzdrževanja ltn. obravnaval poslovodni odbor.

ENERGIJA je že zdaj pregrešno draga, bo pa še bolj. Na podlagi analize porabe v zadnjih treh letih bodo vsi tozdi do konca maja izdelali ukrepe za zmanjšanje porabe.

ZAPOSOLOVANJE, ki ne ustvarja nove vrednosti, bomo še bolj omejili kot doslej.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Ravenska razglednica

(Nadaljevanje s 1. str.)

INFORMATIKO OZ. RAČUNALNIŠTVO moramo pospešeno vključevati na vsa možna področja proizvodnje.

Nič ni torej takega, česar ne bi že vedeli iz mnogih pozivov:

- delati moramo dobro in skrbno kot doma
 - upoštevati moramo tehnološko disciplino
 - varčevati moramo z materiali in energijo.
- Poprimimo vsi, da bodo polletni poslovni rezultati boljši!

DOBITNIKI SREBRNIH IN BRONASTIH ZNAKOV OF ZA LETO 1984

26. aprila so v Črni na občin-
ski proslavi ob dnevu OF in praz-
niku dela podelili srebrne znake
OF naslednjim družbenopolitič-
nim delavcem:
Jožetu Grzini iz Dobje vasi,
Francu Zabelu iz Kotelj, **Dimi-
triju Topaloviču** s Prevalj, **Ivanu
Globočniku** in **Mileni Šulerjevi** s
Čečovja ter **Salvadorju Kotniku**
iz Črne.

BRONASTE ZNAKE OF SO PO KK SZDL PREJELI

KK SZDL Črna: Franc Jug,
Pavla Pšeničnik, Peter Fajmut,
Peter Koprivnik, Marjan Čofati,
Vili Jelen, Marija Kompan, Ivan
Permanšek, Stefka Stopajnik,
Ferdo Jug, Marta Repanšek, Mi-
lan Savelli, Ludvik Rednak in
Smučarski klub Črna.

KK SZDL Žerjav: Stefka Pav-
lič, Ivan Pečnik, Anton Založnik,
Rudi Gradišnik.

KK SZDL Mežica: Elica Komar,
Jože Vidovič, Ivan Pušnik, Mir-
jam Pečovnik, Ivana Bobek, Ma-
rija Mauko, Ljudmila Škrube,
Franc Oto, Branko Segel, Mirko
Sterže, Štefan Pogorevc in OO
ZKS Mežica.

KK SZDL Leše: Erih Kodrun,
Ivan Trinkavz, Nevenka Pavlinec,
in Anton Časl.

KK SZDL Holmec: Alojz Perše,
in Albin Krajnc.

KK SZDL Prevalje-Trg: Jože
Svanjak, Tanja Skrinjar, Peter
Vogel, Jožica Živec, Anica Mei-
sterl, Slavko Bezjak, Rajko Je-
lenko in Uršula Vnuk.

KK SZDL Prevalje-Polje: Ro-
man Kogelnik, Franc Kešpret,
Anton Uranc, Ivan Kompelj in
Peter Dobrovnik.

KK SZDL Dobja vas: Alojz
Krivograd, Darinka Kotnik in
Alfonz Polajner.

KK SZDL Čečovje: Anica Lam-
pret, Marjan Berčič, Anton Brez-
nik, Stanko Podojstršek, Dušan
Stojčič, Jože Kret in Ida Šipek.

KK SZDL Ravne-Trg: Marjana
Pečnik, Andrej Bukovec, Heda
Lečnik, Stanko Lipovnik in Li-
zika Gorišnek.

KK SZDL Javornik-Sance: Av-
gust Britovšek, Alojz Pristavnik,
Đino Krautberger, Pavla Naglič,
Gabrijela Rapnik in Marija Čiv-
nik.

KK SZDL Strojnska Reka:
Mirko Kotnik, Veronika Kotnik
in Marjan Blažič.

KK SZDL Kotlje: Ivan Petrič,
Alojz Kelemina, Jerica Zdovc,
Janko Torej in Anton Svečko.

NAGRADE IN PRIZNANJA OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM ZA LETO 1984

13. maja 1984 so bile podeljene letošnje nagrade in priznanja obči-
ne Ravne na Koroškem.

NAGRADE SO PREJELI

Rajko JELENKO za dolgoletno družbenopolitično delo, za prena-
šanje tradicij NOB na mlade rodove ter za prispevek k podružbljanju
SLO in DS v občini.

Anton ROBAR za dolgoletno prostovoljno delo v družbenih orga-
nizacijah, za uspešno delo na področju kulture ter za prizadevnost pri
zbiranju in prenašanju izročila ljudske revolucije na mlade.

Pavel STROPNIK za dolgoletno družbenopolitično delo v Železarni
Ravne ter za razvoj planinstva in množične rekreacije delovnih ljudi
in občanov.

PRIZNANJA SO PREJELI

AVTO-MOTO DRUŠTVO Ravne na Koroškem za pomemben pri-
spevek na področju dviga tehniške kulture občanov, za bogato šport-
no dejavnost ter uspehe pri preventivi in vzgoji v cestnem prometu.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV Črna na Koroškem za vzorno organi-
ziranost in motiviranost svojih članov, za tvorno sodelovanje pri po-
vezovanju krajanov v socialnem, ekonomskem in političnem razvoju
krajne skupnosti in zveze društev upokojencev občine.

PLANINSKO DRUŠTVO Prevalje za pionirsko delo na področju
planinstva v občini, za krepitev narodnostne zavesti, za vzgojo mla-
dega rodu ter za zasluge pri razvoju množične planinske dejavnosti in
negovanje tradicij NOB.

ŽELEZARNA RAVNE, TOZD TRO Prevalje za pomembne dosežke
na gospodarskem področju, za uspehe pri izvozu, za uspehe pri pre-
nosu tehnologije in znanja na manj razvito področje v državi ter za
dosledno uveljavljanje družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov.

AKCIJSKA KONFERENCA ZK ŽELEZARNE O INOVACIJSKI DEJAVNOSTI

17. aprila se je sestala akcijska konferenca ZK Železarne Rav-
ne. Osrednja tema je bila uveljavljanje inovacijske dejavnosti
kot množičnega gibanja, glavne ugotovitve pa so bile naslednje:

— Smo v težkih časih in izkopljemo se lahko samo z dosled-
nejšim uveljavljanjem ustvarjalnosti; samo pridnost ne zado-
stuje.

— Ni rešitve v zdajšnji splošni naravnosti, ko se vse bolj
zapiramo vase oziroma se omejujemo pri vključevanju v medna-
rodne tokove na ustvarjalnem področju.

— Motivirati moramo delavce za ustvarjalno delo, pri tem pa
materialna stimulacija ne sme biti problem. Proč z uravnilovko!

— Ustvarjalnost naj bo najaktualnejša tema na organih uprav-
ljanja. O inovativni dejavnosti bomo še pisali.

Franjo Krivec

DELO ORGANOV UPRAVLJANJA

Delavski svet železarne se je 25. 4. 1984 sestal na svoji 13. seji. Ve-
čino pomembnejšega gradiva, ki je bilo na dnevnem redu, so pred
tem obravnavali odbori — za informiranje, za varstvo pri delu in za
zaposlovanje ter dali o njih svoja mnenja. Tako je delavski svet med
drugim:

- sprejel poslovnik o uresničevanju samoupravljanja
- dal soglasje k pravilniku o delovanju sveta o ekonomskih od-
nosih s SEV (za širši in bolj organiziran nastop na tem tržišču)
- obravnaval in sprejel je poročilo o izvajanju samoupravnega
sporazuma o neposredni svobodni menjavi dela s Koroškim zdravstve-
nim domom
- dal je pobudo za predčasen razpis volitev samoupravnih orga-
nov železarne. Že več let se mandatna obdobja organov na različnih
ravneh križajo, zato je več dejavnosti v zvezi z volitvami in več stroš-
kov. Mandate bomo najlažje združili s postopnim skrajševanjem man-
datnih obdobji.

(Vir: sklepi in stališča delavskega sveta)

Zaslужni delavci v letu 1984

Na prvomajskem srečanju smo razglasili naše letošnje zaslužne delavce. Utemeljivše visokega priznanja iz tozdov in delovnih skupnosti kažejo, da posebno cenimo dolgoletno prizadevno, disciplinirano in vestno delo; tudi pripravljenost priti na delo kadarkoli in delati več kot osem ur. Radi imamo tovariške sodelavce, ki svojega znanja ne skrivajo ljubosumno, ampak ga nevsiljivo posredujejo mlajšim.

Enako spoštujemo vztrajanja pri težkih pogojih dela kot strokovnost, pridobljeno z lastnim trudom ob rednih šitih, in vseč so nam ljudje, ki tudi na malo višjem položaju ne postanejo visoki, ampak zmeraj ohranijo posluš za delavce v neposredni proizvodnji. Znamo pa izreči priznanje tudi prizadevanjem na samoupravnem in družbenopolitičnem področju. — Vsem nagrajencem iskrene čestitke!

EGIDIJ DEŽMAN, TOZD ENERGIJA

Pred 35 leti je začel delati v železarni kot kurjač v kotlarni. Zato je doživel 12-urne izmene in ročno kurjenje kotlov. Šolal se je ob delu in ob delu postal strojnik in rasel skupaj z železarno. Svoje bogate izkušnje rad prenaša na mlajše in jih pomaga usposablja za dobre strojnike.

METOD KAC, DELOVNA SKUPNOST ZA GOSPODARJENJE

Elektrotehnik v oddelku AOP je ustvarjalnega duha in dosega nadpovprečne delovne uspehe. Opravlja dela specialista in je vedno pripravljen pomagati sodelavcem. Aktiven je tudi kot delegat v organih upravljanja.

BLAŽ KAJZER, TOZD ETS

20 let dela v tozdu, zdaj je elektronik pri termoregulacijskih napravah. Cenijo ga sodelavci in tozdi, ki potrebujejo njegovo delo. Je zelo tovariški in svoje znanje nesebično prenaša na mlajše. Kot član samoupranih organov in organov DPO dejavno prispeva k razvoju socialističnih družbenih odnosov.

MARTIN KARL, TOZD KALILNICA

Kot mlad ilegalec je v času vojne postal borec XIV. divizije. Bil je ranjen in je vojaški vojni invalid. V železarni je čez dvajset let kot pomožni kalilec. Pri svojem delu je zelo prizadeven. Je nosilec več odlikovanj.

STANKO OŠEP, TOZD KOVINARSTVO LJUBNO

Zaradi težkega dela pri peči za toplo navijanje vencev so drugi odhajali, on pa je delal po potrebi tudi po 12 ur na dan. Tudi pri hladnem navijanju dosega potrebno količino in kakovost. Ker je tudi dober tovariš, v tozdu pravijo: »Več takšnih, bolje bomo poslovali.«

MARTIN PEPEVNIK, TOZD STROJI IN DELI

V železarni je začel l. 1950 kot PK delavec in je tridesetletni jubilar del. Zdaj je strugar na stroju KASS. Zanj velja oznaka, da čuti spoštovanje do dela. Je tudi zmeraj delal, kadar in kolikor je bilo treba. Sodelavci vedo, da je dober človek, in ga imajo radi.

ADALBERT POTOČNIK, TOZD ORODJARNA

Trideseto leto dela v železarni in je primer samorastnika: začel je kot strugar, s pridnostjo in dodatnim šolanjem pa je napredoval do tehnologa, analitika, vodje plana in vodje priprave dela do ravnatelja tozda. Bil je tudi aktiven v organih upravljanja na ravni tozda, DO in sozda.

MIRKO PRISTOLIČ, DELOVNA SKUPNOST KSZ

Kmalu bo tridesetletni jubilar del. Od livarja je s prizadevnostjo napredoval do normirca in analitika OD. Zaradi izkušenj opravlja najzahtevnejša dela v službi za sistem OD. Je dober tovariš in vsa leta dejaven član organov upravljanja v delovni skupnosti, DO in občini.

ROMAN STOGART, TOZD TRANSPORT

V železarni je 25 let. Najprej je bil ključavničar, danes pa je avtomehanik specialist. Je zelo dober delavec in prizadevno opravlja zahtevna vzdrževalna dela pri paletnih vozilih. Aktiven je tudi v družbenopolitičnih organizacijah.

JOŽE VOLER, TOZD JEKLOVLEK

Zahtevna dela žarilca navijalca opravlja vestno in natančno. Desetletni jubilar del je zelo discipliniran in marljiv in ima dober odnos do sodelavcev. Ima pozitiven odnos do razvoja socialističnih družbenih odnosov.

Naše delo v marcu

Za predvidenim planom skupne proizvodnje smo zaostali 0,2 odst., v kumulativni 1,9 odst. Večji zaostanek je bil pri odpremi 3,7 odst., v kumulativni 2,4 odst. Pri fakturirani realizaciji smo zaostali 13,9 odst., v kumulativni 13,5 odst. Izvoz smo v dolarski vrednosti dosegli 78,0 odst. v kumulativni 87,4 odst., pri dinarjih 86,0 odst. v kumulativni 70,4 odst. Vrednostna prodaja na domačem trgu je zaostala za 7,6 odst. v kumulativni 8,4 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

V Jeklarni je bil kljub slabo voluminoznemu vložku in delnemu izpadu proizvodnje na 40 in 25 t el. peči predvideni plan proizvodnje presežen za 3,1 odst., po operativnem planu pa je TOZD zaostala za 2,7 odst. Slabše kakor izvrševanje količin je bilo izpolnjevanje programa, saj je ves mesec primanjkovalo kromovih legur. Zaradi velike prisotnosti nezaželenih primesi v starem železu so dnevno spreminjali proizvodne programe, kar je povzročalo kopičenje nekurantne robe ali izdelavo kvalitet za kasnejše termine.

V Jeklolivarni pa je bilo precej težav zaradi prezasedenosti kapacitet na termični obdelavi, kjer niso problem samo čedalje bolj obširni in zahtevni asortimenti, ki zahtevajo daljšo termično obdelavo, ampak tudi tehnično stanje in opremljenost peči za termično odelavo, ki že dolgo ne ustreza čedalje večjim zahtevam in ostrejšim kakovostnim kriterijem.

V Valjarni predvidenega plana skupne proizvodnje niso dosegli predvsem zaradi pomanjkanja vložka. Srednja in lahka proga sta imeli kljub precejšnjim težavam pri menjavi valjev (kar je pogojeno z razpoložljivim vložkom) dokaj dobre rezultate, zaostala je le proizvodnja gredic.

V Kovačnici pa je bila oskrba z vložkom dokaj zadovoljiva. Za-

radi dobre in precej presežene odpreme v februarju so se zmanjšale medfazne zaloge, tako da TOZD skupne proizvodnje v marcu ni uspela doseči, zaostanek 0,8 odst. Predvsem je zaostala pri internih dobavah. Izmeček je nekoliko nižji, vendar v primerjavi z letom 1983 še vedno precej visok. Neuspela proizvodnja pa se je v primerjavi z lanskim letom nekoliko izboljšala.

V Jeklovleku so predvideno skupno proizvodnjo dosegli le 74,9 odst. Primanjkovalo je ustrezne vložke. V okvirih predvidenega je bila le proizvodnja luščenega in brušenega jekla.

Od mehanskih TOZD predvideni mesečni plan presegla: Pnevmatični stroji, Vzmetarna in Kovinarstvo. Težave v posameznih TOZD pa so bile dokaj različne. Tako so bili v Orodjarni večji del meseca v okvari ključni stroji. Pri Strojih in delih je zaostala odprema za SZ, iz dokončne proizvodnje je izpadlo tudi precej odkovkov, ulitkov, cevnic, težkih šipk in torzijskih gredi. Ponekod so zatajili prevzemniki, drugod spet vhodna kontrola. Pri Pnevmatičnih strojih je prišlo do zapoznele dobave vložka tako od domačih kot od zunanjih dobaviteljev, precejšnje težave pa so nastale tudi pri termični obdelavi (dimenzijske deformacije in časovni zaostanki). Zelo uspešno je poslovala Vzmetarna, saj je imela ugoden asortiment in dovolj vložka.

V TRO je bilo največ težav zaradi pomanjkanja naročil pri orodjih z izvrtino, ozko grlo nastaja zaradi pomanjkanja kontrolorjev pri kontroli končnih izdelkov (bolniški izostanki). V Armaturah je izpadel celotni izvoz za SZ, zaradi neosvojenega programa pa tudi v ZRN. Proizvodnja

sicer teče brez večjih motenj, vendar se dela na zalogo, prodaja bo stekla šele proti koncu II. kvartala. Kovinarstvu je primanjkovalo vložka za proizvodnjo ozobljenih vencev, primanjkuje pa tudi kvalitetnega orodja. V Varvarinu je ob že itak ozkem grlu pri kovanju iz proizvodnje izpadel še en stroj za kovanje. Izpad je trajal ves mesec.

PRODAJA DOMA

Predvideni plan prodaje na domačem trgu so dosegli TOZD Kovačnica, Pnevmatični stroji, Vzmetarna, TRO, Kovinarstvo in Armature, medtem ko so ostale TOZD pod predvidenim načrtom. Prodaja je bila v marcu dosežena v delovni organizaciji 92,4 odst., kumulativno 91,6 odst. Zasedenost z naročili je v večini primerov zadovoljiva.

NABAVA

V marcu smo imeli zaradi pogojenosti pri prevzemu umirjen dotok starega železa, zaloge ob koncu meseca pa so kljub temu zadovoljive.

Pri dobavi ferolegur se težave ponavljajo. Ruše nam dajejo samo pogodbeno dogovorjene količine iz leta 1982-83, kar je glede na porabo absolutno premalo. Nekateri proizvajalci Fe-legur pa

zahtevajo še dodatno devizno participacijo ter razliko za povišanje el. energije.

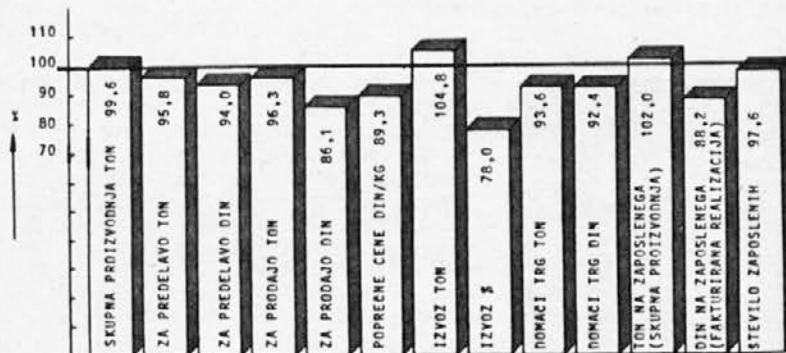
Podobno stanje je tudi pri ogrevnih materialih, ki jih dobavljajo proizvajalci direktno ali preko Vatrostalne. Proizvajalci izdelkov iz gume, barv in lakov, brusnega materiala ter bakrenih proizvodov zahtevajo obvezno devizno participacijo. V zadnjem času je poleg deviznega združevanja še velik pritisk na predplačila in plačila v roku 15 dni z virmanom.

IZVOZ

V marcu smo dosegli predvideni plan izvoza 78,0 odst. v kumulativni 87,4 odst. Najbolj so bile uspešne TOZD Jeklolivarna, Kovačnica in Orodjarna. Kljub intenzivnosti izvoza izdelkov metalurške predelave še vedno sledimo zahtevam naročnikov v prilaganju dobav nujnih pozicij, zaradi česar imamo dnevno velike težave. Zaradi neizpolnjevanja dobavnih rokov imamo podobne probleme tudi z odjemalci jeklene litine, industrijskih nožev in armatur.

Na zahodnem trgu se stanje v gospodarstvu izboljšuje. Veliko je povpraševanja po naših polizdelkih, predvsem valjanem, kovanem in brušenem jeklu, mnogo več kot so planirane izvozne kapacitete za te proizvode. Veliko

DOSEGANJE PLANSKIH OBEZNOSTI V MARCHU 1984

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ \$		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	marec	kumul.	marec	kumul.	marec	kumul.	marec	kumul.	marec	kumul.	marec	kumul.
JEKLARNA	103,1	97,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	92,9	90,7	89,5	91,9	84,3	81,0	113,3	95,1	93,7	79,9	82,3	81,3
VALJARNA	98,7	99,5	94,5	95,5	84,8	84,8	91,5	91,4	74,8	75,6	87,6	87,4
KOVAČNICA	99,2	102,7	124,0	116,1	126,6	109,5	158,2	132,9	126,4	109,0	109,4	109,6
JEKLOVLEK	74,9	85,1	69,2	88,8	75,5	83,7	80,4	90,3	67,4	75,4	77,3	85,6
ORODJARNA	77,5	74,9	84,4	81,2	93,0	87,6	128,9	147,2	112,5	125,9	86,7	75,2
STROJI IN DELI	67,5	80,8	71,5	87,0	66,2	80,3	60,8	93,3	51,9	79,4	73,1	80,7
- NOŽI, BRZOREZ, OROD.	85,6	84,4	89,5	84,2	67,6	62,7	49,0	44,7	42,6	39,0	94,1	87,7
- GREDECE	115,5	84,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	97,3	85,4	89,5	84,2	68,2	63,3	49,0	44,7	43,0	39,6	94,7	88,3
PNEVMATIČNI STROJI	120,0	116,9	117,5	113,6	110,9	97,2	-	2,1	-	1,9	115,7	101,3
VZMETARNA	106,8	106,5	117,3	107,4	103,8	95,0	80,1	47,0	65,0	38,4	116,2	113,0
TRO	91,7	93,0	115,8	102,4	112,0	108,1	67,8	63,4	55,1	51,9	131,9	127,8
KOVINARSTVO	108,8	83,7	105,4	79,6	104,9	80,8	-	-	-	9,1	110,0	84,3
ARMATURE	41,7	56,6	41,7	56,2	61,9	63,2	0,9	28,7	0,8	27,3	142,7	122,1
BRATSTVO VARVARIN	62,0	56,5	65,4	43,2	50,6	45,9	-	-	-	-	56,3	51,1
KALILNICA	-	-	-	-	78,0	116,4	-	-	-	-	78,0	116,4
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	86,4	78,8	-	-	-	-	86,2	78,7
DELOVNA ORGANIZACIJA	99,8	98,1	96,3	97,6	86,1	86,5	78,0	87,4	66,0	70,4	92,4	91,6

OSKRBA Z ENERGIJO

V marcu so bili vsi porabniki oskrbljeni tako s primarno kot s sekundarno energijo. Dobava primarne energije je bila zadovoljiva.

V marcu je bilo porabljeno:

- elektro energije 21.255.000 kWh
- zemeljskega plina 5.357.640 Sm³
- butan propana 26.820 kg
- mazuta 1.105.300 kg
- karbida 16.230 kg
- acetilena v jeklenkah 432 Nm³
- kurilnega olja 17.500 l
- hladilne vode 1.165.706 m³

proizvedeno pa:

- acetilena 4.544 Nm³
- higienske tople vode 8.080 m³
- komprimiranega zraka 5.120.000 Nm³
- kisika 443.099 kg

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V marcu je znašal izkoristek delovnega časa 85,53 odst., odsotnosti 14,47 odst. Odsotnosti so bile razdeljene takole:

— letni dopust	3,13 %
— izredno plačani dopust	1,31 %
— službena potovanja	0,32 %
— bolezni	8,72 %
— druge plačane odsotnosti	0,87 %
— neplačane odsotnosti	0,12 %
in ure v podaljšanem del. času	1,01 %

naročil smo pridobili tudi za valje in jekleno litino, medtem ko za ostale izdelke naročil še primanjkuje.

UVOZ

Tudi v marcu je bila oskrbljenost z uvoženimi materiali zadovoljiva. To gre pripisati še delnim zalogam iz preteklega leta (elektrode, jedavec) in terminskemu kreditu, ki nam ga je odobrila LB Slovenj Gradec. Poleg tega nam je TAM Maribor zagotovil uvoz fero legur (Fe Mo FeV), s čimer smo premostili manko materialov v drugi polovi-

Ena naših panoram

ci meseca. Tedaj pa so začele teči tudi dobave po kompenzaciji S&B vendar pa so le-te odvisne od dinamike našega izvoza. Dovoljenje za kompenzacijo je podaljšano do konca novembra 1984, tako da zdaj ovir za izvajanje posla ni več.

Poglavje zase je bila v tem obdobju dobava rezervnih delov za razne stroje, ki niso več v najboljšem stanju. Ali je šlo za rezervne dele z domačega trga ali iz uvoza, oboje smo težko dobili.

Ko že govorimo o strojih, želimo poudariti, da premalo vlagamo v nakup novih. Čeprav dokaj dobro gospodarimo, dosegamo in presegamo finančne plane, pa denarja za nakup novih strojev ni in ni. Na zadnjih zborih so delavci o tem prav kritično govorili. Ob sprejemu zaključnega računa za leto 1983 smo obračunali minimalno in pospešeno amortizacijo ter prosti del poslovnega sklada za približno devet milijard in tristo milijonov, pa težko čakamo, kakšen bo predlog porabe teh sredstev.

Če bomo želeli ohraniti sedanjo prodajo, bomo morali posodobiti naš strojni park in povečati naše proizvodne zmogljivosti, kajti tudi konkurenca precej investira.

Alojz Karničnik, ravnatelj tozda Armature Muta:

»Najprej moram nekaj povedati za naše poslovanje v lanskem letu, saj se kažejo nekatere vzporednice med lani in letošnjim prvim kvartalom.

Planskih obveznosti leta 1983 nismo useli realizirati, za kar je bil glavni vzrok iznad proizvodnje za Sovjetsko zvezo zaradi nomanikana naročil. Kljub temu na smo bili med redkimi v železarni, ki smo pokrili vse svoje obveznosti. Sredstev za razširitev materialne osnove dela nismo useli formirati, kar seveda slabo vpliva na reprodukcijsko sposobnost tozda. Zadovoljni smo, da smo močno presegli planirane obveznosti do kupcev domačega tržišča.

Tudi za letos smo si planske obveznosti precej optimistično zastavili. Toda že v I. kvartalu z rezultati fizične in finančne realizacije ne smemo biti zadovoljni, pa čeprav je proizvodnja za 18% večja od lanske, finančna realizacija pa za okrog 46%, saj je vse to še vedno daleč pod planom. Nekaj rezerv je še v goto-

vih izdelkih za sovjetsko tržišče, kamor bo možna odprema šele v letošnjem II. kvartalu.

Planski načrt izvoza na zahodno tržišče smo lani presegli, letos pa smo ga uspeli realizirati le 60–65%, za kar je vzrok v nedokončanem razvitju programa krogelnih pip (artikel ni osvojen). Nekaj tega izpada bomo morali prav gotovo nadoknaditi že v II. in nadaljnjih kvartalih.

Alojz Karničnik

Letošnje prodajne cene za zahtevno zahodno tržišče za področje kemije so zaskrbljujoče, saj skoraj v celotnem asortimentu ne pokrivamo lastnih stroškov. Ne katere artikle izvažamo 30–40% pod pokrivanjem lastnih stroškov. Ob tem, da se cene vložnega materiala in ostali stroški stalno višajo, izvozne cene pa ostajajo na enakem nivoju, bo slej ko prej rentabilnost proizvodnje postala kritična. Treba bo čimprej vzpostaviti dohodkovne odnose med tozdoma Jeklolivarna in Armature. Poleg cen ovirajo proizvodnjo še nepravčasna in nekompletirana dobava vložnega materiala in

BESEDA TOZDOV

Inž. Stefan Vovk, ravnatelj tozda TRO Prevalje:

»Dobra četrtina leta je za nami. Ne da se več popraviti, kar je zamujeno, kar pa smo naredili več, kot smo za to obdobje planirali, pa je dobrodošla rezerva za mesece, ki nas čakajo.

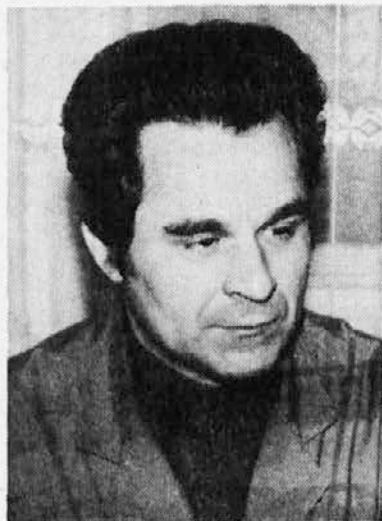
Z do sedaj znanimi rezultati smo kar zadovoljni. V letošnjem prvem četrtletju smo presegli planirano eksterno realizacijo za dobrih osem odstotkov in eksterno odpremo za dobra dva odstotka. Upamo, da bodo tudi ostali kazalci podobni.

Seveda tudi težav v preteklem kvartalu ni manjkalo. Naročil je bilo v prvem kvartalu še kar zadosti, le za skupino orodij z izvirno jih je bilo komaj za sproti. Sredi lanskega leta so delavci iz komercialne, ki je obdeloval to področje, premestili na druga dela v železarni. Zaradi tega imamo nemalo težav. Celo marsikateri večji kupca v Sloveniji v zadnjih dveh letih nismo obiskali niti enkrat. Ponudniki iz drugih republik na redno obdelujejo kupce, celo do Mišlinjske doline prihajajo, nam tik pred nos. Menimo, da ni prav, če sedaj, ko je res še zadosti naročil, sedimo lepo doma. Kupcu, ki se mu posreči, nas pač najde, drugi na najse znajdejo, kakor vejo in znajo. Tudi osebni stiki sklepajo posle.

Za letos pa nimamo dovolj naročil za izvoz. Veliko je povpraševanje po krožnih žagah, vendar imamo za to orodje kapacitete omejene. Precej povpraševanja je

s klirinškega področja, v planu pa tega izvoza nimamo. Kolikor v drugem kvartalu ne bo veliko več naročil s konvertibilnega področja, bomo nekaj orodja morali izvoziti tudi na vzhod, če se hočemo približati planiranemu izvozu.

V prvem četrtletju smo bili z materialom še kar dobro preskrbljeni. Jekla smo imeli dovolj, ravno tako pa tudi karbidne trdine. Težave pa smo imeli z dobavo diamantnih brusnih sredstev. Ta dobava je bila iz uvoza motena, dobava ostalih brusnih sredstev z domačega trga pa je redno kasnila, pa tudi s kvaliteto ne moremo biti zadovoljni.

Stefan Vovk

nekaterih uvoznih komponent z zahoda, problemi v zvezi z razvojem armatur na zahodnem tržišču itd.

Na splošno se je v Armaturah v teh letih poslovanja marsikaj

spremenilo od načrtovanega. Danes je proizvodni program povsem drugačen, zahtevnejši, kar nam povzroča velike težave.

Zabeležili:

M. Potočnik in H. Merkač

Samoupravljanje zahteva vrhunski red

POGOVOR Z NOVIM PREDSEDNIKOM SINDIKATA ŽELEZARNE TOV. FRANJEM MIKLAVCEM

»Tvoja vloga pri sindikatu ni prva, saj že nekaj let delaš v njegovih različnih organih. Z izkušnjami zdaj zagotovo lažje razumevaš težave osnovnih organizacij, komisij in skupin. Kako si zastavljal delo z njimi, posebej z novo izvoljenimi funkcionarji?«

»Osnovno izhodišče, ki ga bom skušal tudi uveljaviti, je pri meni to, da sindikat lahko res odigra določeno vlogo, če skozi različne oblike organiziranosti spregovori celotno članstvo, ne pa organi ali posamezniki v imenu njih. Na primer: v Strojih in delih ti IO osnovne organizacije postavi vprašanje, kaj bo sindikat naredil za zaščito delavcev. To sprašuje IO, ki je sam sindikat! Kateri sindikat? Da bi nekdo od zgoraj vse naredil, ni pričakovati. Zadevo moramo rešiti sami, da pa jo bomo sposobni, se moramo primerno organizirati. Žal se še danes nismo naučili, da bi se organi v pravem trenutku na pravi način organizirali, da bi se dogovorili, kako bi neko zadevo v največje zadovoljstvo vseh in učinkovito rešili.

Vsega tega delavcem ne moreš dopovedati, le s praktično akcijo jim moreš dokazati, da je res tako. Ne gre, da bi samo teorijo trobil, morajo biti tudi rezultati, akcija mora biti izvedena. V taki smeri smo poskušali delati tudi sedaj, ko je IO konference izoblikoval predlog dela konference za letos. Za osnovo smo upoštevali najvitalnejša vprašanja, ki jih bo obravnavala skupščina občine, da bi se delavci v čimvečji širini vključili v obravnavo. Višek so sindikalne skupine, do obrobni vprašanj pa se lahko opredelijo tudi IO osnovnih organizacij ali IO konference. Kaj kje obravnavati je seveda odvisno od pomembnosti in od časa.«

»Na lanski akcijski konferenci sindikata si naglasil, da je treba k sodelovanju, razmišljanju in boju za večji standard, produktivnost in samoupravo pritegniti množice, kajti 'revolucija še traja'. Katere, misliš, so prave poti za motivacijo množic?«

Franjo Miklavc

»Če hočeš množico motivirati, mora biti pred njo jasen, dolgoročen in argumentiran cilj. O čemerkoli se pogovarjamo, se ne moremo na pamet, moramo se z dejstvi. Drugo važno pri tem so rezultati. Vsakdo bo imel interes sodelovati, če bo videl, da bo od tega nekaj. Če sestanek organiziraš v najlepši hali, ljudje zanj ne bodo zainteresirani, če bodo videli, da ni učinka. Moje mnenje pri tem je, da danes organi zgubljajo preveč časa, da delavcem nekaj vsiljujejo, namesto da bi vso energijo vložili za to, da bi jih povezali, spravili skupaj in poskrbeli za čimveč argumentov. Če bo dovolj argumentov, sem prepričan, da se bomo delavci znali zmeniti tako, da bo za vse prav. Še nekaj je pri tem zelo pomembno: delavci morajo dejansko sami odločati. Ne smemo jih posiljevati, da potem rečejo, da je že vse naprej zmenjeno.«

PREDSTAVNIKI KOSOVSKEGA SINDIKATA V ŽELEZARNI RAVNE

Obisk delegacije Zveze sindikatov SAP Kosovo 19. aprila v Železarni Ravne je bil kratek. Potem ko so si gostje ogledali nekatere proizvodne tozde in so jim predstavniki DPO in poslovnega odbora predstavili tovarno ter njeno samoupravno in politično organiziranost, je za pogovor ostalo pol ure.

Goste so zanimali dohodkovni odnosi v železarni (štirje metalurški tozdi so povezani proizvodno in dohodkovno), usklajenost delovanja delavskih svetov tozdom in delovne organizacije (tozdi se ne zapirajo v svoje plotove, kompetence organov upravljanja pa se ne križajo), kako so družbenopolitične organizacije železarne uskladile akcijo v zvezi s stabilizacijo in koliko je sindikat z njo šel med delavce (samoupravno in politično dejavnost usklajujejo koordinacije DPO na ravni tozdom in DO, v železarni pa že leta sprejemajo akcijske programe za doseganje planskih nalog).

Na vprašanje, kako je sindikat v železarni obravnaval zaključni račun, je bil odgovor, da v dveh fazah, najprej rezultate lanske proizvodnje, nato finančne. Delavci so bili s takim načinom obravnave zadovoljni, zato bodo na Ravnah s takšno prakso nadaljevali.

M. Kolar

»Letos čaka sindikat veliko aktivnosti za pridobivanje dohodka. Na katere načine se po tvojem v železarni lahko poveča produktivnost in zmanjšajo stroški? Kakšno vlogo imajo pri tem panožni sporazumi?«

»Aktivnosti za pridobivanje dohodka ne bodo samo letos, to je dejansko velika naloga, ne bo enkratna. Produktivnost je možno na veliko načinov povečati, stroške pa zmanjšati. Po mojem je na prvem mestu dobra in učinkovita organizacija dela in delitev dela. Če imamo npr. dva stroja, pri vsakem pa učinkovitega dela le za dve uri, je treba delo organizirati tako, da ne bo imel vsak stroj svojega delavca, ampak oba stroja enega, da bo delavec mogel delati in spremljati. Menim, da lahko največ na tem področju naredijo organizatorji delovnega procesa: delovodje, ravnatelji, delavci v strokovnih službah. Jaz gledam na to enostavno; delavci si mislijo tako: če mi bo mojster dal kaj delati, bom delal, če ne, bom sedel. Vem, da so ljudje pripravljeni delati, pametno delati, samo naj bo tiisto v redu organizirano. Tu zraven seveda spadata tudi inovativna dejavnost in racionalizacija, tretjič pa je potrebna tudi motivacija: nagrajevanje po delu in rezultatih dela. Mi se zmeraj radi primerjamo: jaz s svojim sosedom, ti s svojim, otroci med sabo, mi z Jeseničani — kakšni so tam rezultati, kakšni tam OD. V Slovenskih železarnah se o teh zadevah dogovarjamo, in ni tako porazna slika. Panožni sporazum lahko precej poenoti zadeve v neki panogi: za enake rezultate enaka rast sredstev za OD. Tu bo moral panožni sporazum narediti korak naprej, ker je družbeni dogovor bolj linearen, ker enega postavi višje, drugega nižje. Po informacijah, s katerimi razpolagamo, naj bi bil sporazum pripravljen do konca avgusta. Po njem naj bi rešili vprašanje minulega dela in vprašanje do tega: za približno enako delo in enake rezultate enak OD, pa si na Jesenicah ali na Ravnah. V septembru naj bi začeli z razpravami, seveda pa je vprašanje, kakšne pogoje še moramo uresničiti, da bo sporazum lahko zaživel v praksi.«

»Svoje pri delu sindikata bo zahtevalo tudi izpolnjevanje našega sistema delitve po delu in rezultatih dela. Vemo, da na izvršnem odboru pravkar obravnavate osebni prispevek, ki naj bi postal pomemben dejavnik delitve. Kje se zatika?«

»Vprašanje delitve po delu in rezultatih dela ne bo nikdar dokončno rešeno, ker je odvisno od cele vrste razmer v posamezni sredini in od širših

družbenih usmeritev v določenem obdobju. Jasno pa je, da se to področje razvija in dopolnjuje z novimi spoznanji. Zmeraj prihajamo do novih rešitev, do konca pa je vprašanje, če bomo kdaj prišli. Tako je tudi z našim sistemom v železarni. Prihajamo do novih spoznanj, nismo zadovoljni s tistim, kar imamo, hočemo narediti korak naprej in ga tudi moramo narediti. Sindikat je tu odgovoren, da se nekaj premakne. Ne v tem smislu, da bi predpisoval, ampak da bi angažiral vse središče. To je eno, drugo pa je, da moramo ločiti slabo od dobrega. Tisti, ki dobro dela, naj ima tudi možnost dobro zaslužiti, tistemu, ki slabo dela, pa je treba to možnost odvzeti. Tu ne smemo pristajati na teorijo lažne solidarnosti. Pri znanju moramo dati sistemu, ki je nekaj naredil. Včasih se v praksi najde tudi kakšen takšen, ki bi moral fabрики denar nazaj prinesiti — če je bil pri OP v minusu. Dejstvo je, da smo pri OD kljub uvedbi novega sistema prišli do neke uravnilovke, OP se giblje mimo rezultatov dela. Moja ocena je, da smo trenutno veljavni sistem skazili z različnimi napačnimi podatki. Mi si lahko zapišemo zlat, idealen sistem, če ga ne bomo v praksi izpolnjevali, ne bo pomagal. Ob sistemu je zelo pomembna materialna osnova. Materialna osnova za natančno funkcioniranje sistema OP so natančni, pravočasni podatki, urejene morajo biti norme itd. Tu se postavlja vprašanje odgovornosti strokovnih služb in delavcev, ki te podatke zbirajo in jih posredujejo. Če bo normirano normo izračunal, kot se izračuna, ne bo problema itd. Menim, da smo tukaj precej popustili. Podatkov imamo ogromno, vsak si izmišlja nove. Prav bi bilo, da bi se vsedli skupaj in se zmenili za tistega, ki je najpomembnejši. Sistem lahko sprejmemo v enem mesecu, problem pa je, če bo glede možnosti izvajanja pravi. Strokovna služba je že pripravila teze, IO konference sindikata pa je sprejel sklep, da z obravnavo čimprej začnemo, ker tako delati nima smisla, saj tudi zaradi tega med drugim bomo v še večje težave.«

»Pri svojem delu zagotovo ne boste smeli pozabiti na dograjevanje samouprave in zakonodaje, še posebej ne ob spoznanju, da se kažejo težnje po spreminjanju in celo ukinitanju socialističnih proizvodnih odnosov. Ali so tudi v železarni takšne težnje? Če so, kako jih zavračate?«

»V železarni so takšne težnje, vendar raziskano ni. So pa razvidne, mogoče

NOB NA KOROŠKEM PRED 40 LETI

Vzhodnokoroškemu odredu je primanjkovalo orožja, zato je moral v maju poslati več kot sto novincev na Dolenjsko. Ker se je lahko premikal na širšem območju, je uničeval daljnovode, žage in železniški promet ter uspešno postavljajl zasede sovražnikovim patruljam.

4. maja je popolnoma pogorela gornja postaja žičnice, zato je rudniška izbiralnica začasno obšla.

6. maja je Bračičeva brigada v sodelovanju z odredom vdrla v Mušenik, izvedla mobilizacijo in zažgala žago.

Ta mesec je prispela v štab Koroške grupe odredov angleška vojaška misija. Zavezniki so začeli koroškimi partizanom odmetavati orožje, municijo in obleko.

Konec maja se je največji del koroških partizanskih enot osredotočil v širši okolici Železne Kaple in na jugoslovanskem delu Koroške. Tu so bili tudi organi političnega vodstva, oblastni komite za Koroško in pokrajinski odbor OF.

(Vir: Aleš Mrdavšič, NOB na Koroškem, Narodnoosvobodilna vojna na Slovenskem 1941—1945)

tudi iz rezultatov dela, mogoče iz kope raznih aktivnosti, ki ne bi bile potrebne. Žalostno je, ker delavci pravijo, da je vse vnaprej določeno. Na drugi strani pa vemo, da delavci so za samoupravljanje, hočejo ga, samo resničnega. Tu zraven je treba reči, da moramo razumeti, kaj je odločanje, kaj pa delo. Jaz sem samoupravljaec, dokler se dogovarjam, dokler se ne zmenim, kaj je treba narediti. Ko se nekaj zmenim, ni več samoupravljanja, je izvajanje, delo. Ne moremo reči: to moramo narediti, od zadaj pa samoupravno spet reči, da tega ne bomo delali. Pravico in dolžnost imamo, da odločimo o neki zadevi, istočasno pa smo dolžni, da odločitev izvedemo, če ne, so zadaj posledice. Tu smo vsi enaki. Žal moram reči, da v veliki meri znamo poklicati na odgovornost koga, ki ne izpolnjuje svojih nalog v neposredni proizvodnji, iz kake druge sredine pa ne tako hitro. Tudi tu bomo morali narediti red. Če neka strokovna služba v roku ni opravila svojega dela, je to zame kršitev delovnih obveznosti.

Po mojem bomo lahko učinkovito zavračali težnje po spreminjanju samoupravnih odnosov le, če bomo vedeli, kaj je samoupravljanje in uvedli red na vseh področjih. Tako bomo lahko ugotovili, kdo je tisti, ki bi rad pri stranskih vratih dobro zaslužil — tisti je proti samoupravljanju. Samoupravljanje zahteva vrhunski red in disciplino. Vsak drugi sistem se prenese izkrivljanja in laži, samoupravljanje tega ne prenese, tudi nedela ne.

»Kljub spoznanju, da je hitrejši razvoj povezan z inovacijami, množične inovacijske dejavnosti v naši železarni še ni. Sindikat je o tem obljubil okroglo mizo. Kdaj bo in kaj bo na njej?«

»Nedvomno je res, da so v racionalizacijah in inovacijah še ogromne rezerve. Toda pričakovati, da se bo stanje, kakršno je, čez noč spremenilo, je iluzorno. Lahko pa pospešimo, da se vse to začne hitreje razvijati. Da bodo delavci zainteresirani za to, jih je treba primerno nagraditi, je treba razviti zavest. Morajo biti široko izvedene akcije, ena okrogla miza ne more rešiti problema. Širjenje te dejavnosti je treba spodbujati vsakodnevno. Letos bomo v železarni širše spregovorili o tej dejavnosti v septembru. Do takrat bomo morali narediti pregled, kako se do sedaj obnaša v naši sredini, kje so impulzi, s katerimi pospešiti njen razvoj. Eno pa

velja: za to dejavnost moramo zainteresirati vse delavce. Še nekaj je zelo pomembno: na tem področju moramo biti najmanj administrativni. Nosilec inovacije je tisti, ki je dal zasnovo rešitve, ne pa da se kasneje kot nosilci prijavljajo strokovne službe, ki so specializirane. Rešiti je treba vprašanje delovne zadolžitve in resnične inovacije. Na tak način bomo tudi lažje razbili nevoščljivost.«

»Vročna tema zadnjih mesecev je tudi socialni položaj delavcev. Z njegovim slabšanjem postaja vse glasnejša teorija enakih železdec. Katere naloge ta teorija nalaga sindikatu?«

»Socialno politiko v zaostrenih pogojih gospodarjenja naj bi sindikat po programu obravnaval junija. Poskrbeti bo treba za eksistenco delavca, ki zaradi objektivnih razlogov ne bo mogel shajati. Če je nekdo namreč sposoben skrbeti za sebe, ga ne bomo podpirali. V prvi vrsti mora vsak sam poskrbeti za socialni položaj, v drugi vrsti pa družba, če si sam ne more. Na tem področju še bodo problemi. Pričakujem, da se bo ta teorija še močneje pojavila, seveda pa jo bo v našem sistemu treba razbiti. Da bi tisti, ki dela, enako jedel, pil in enako imel, kot tisti, ki cel dan spi, je nemogoče. Gre za bolj enoten sistem socialne varnosti v naši družbi ter ločitev objektivnega in subjektivnega. Za socialno varnost je pomembno nekaj: boljše delo — večji rezultati, večji rezultati — večja socialna varnost. Pri nagrajevanju pa moramo reči še, koliko naj kdo na najbolj enostavnih delih zasluži. Zaslužiti mora toliko, da bo lahko živel. Sindikat bo moral socialne probleme obdelati in voditi organizirano akcijo za njihovo čim uspešnejše reševanje. Kar se tiče socialnih pomoči, po mojem ne rešuje socialne varnosti in so lahko le enkratna pomoč v izrednih primerih.

Teorija enakih železdec je nesprijemljiva tudi zato, ker iz nje pridemo do uravnilovke. Tako nekateri dobri vodstveni in vodilni delavci zagovarjajo teorijo enakih železdec, pa se ne zavedajo, da s tem dajejo moralno podporo uravnilovki, ki jo na veliko kritizirajo, v bistvu pa nič ne naredijo, da bi ločili dobro in slabo. Z ločitvijo dobro — slabo delo bi odpravili uravnilovko, z njo pa tudi teorijo enakih železdec.«

»Hvala za razgovor!«

Helena Merkač

narja, nula', in obveza do družbe, ki naj bi jo vsak mlad izpolnil. Toda naša zavest do dela še vedno ni najboljša. Nekateri mladi imajo delovna mesta, pa delajo slabo, drugi pa bi radi delali, pa nimajo mest. Sicer pa sam delam na normo in sem tudi plačan po njej.«

Jože Matečko, strojni tehnik v tozdu RPT, 22 let:

»Odnos mladih do mladinske organizacije je zelo zadržan, pa ne zaradi lastne nezainteresiranosti, temveč zaradi prehitrega toka življenja in prevelikih življenjskih problemov, kot so nezaposlenost, naš položaj pri nagrajevanju, pri reševanju stanovanjskih problemov, položaj v sistemu izobraževanja oziroma naše

Jože Matečko

možnosti vplivanja na položaj in njegovo spreminjanje ter uresničevanje naših interesov. To pomeni, da smo velikokrat v specifičnem položaju in da imamo specifične interese. Popolnoma se strinjam s trditvijo, da je mladim manj potrebno svet razlagati, veliko bolj potrebno pa je pustiti jim, da ga spreminjajo. Odnos mladih do dela je v nekoliko boljši situaciji. Tolažimo se s tem, da smo lahko tisti, ki imamo službo, srečni, vsem drugim pa bo mnogo težje. To zavedanje pa ne nudi obilo prostora za razmišljanje, ali so stvari dobre take kot so, ali pa jih je treba spremeniti. Rast osebnih dohodkov je zanamrljiva, inflacija prevelika, cene, ki drviijo navzgor z večraketskimi motorji, na stanovanje še pomisliti ne smemo — kako naj bomo zadovoljni in zbrano delamo?«

Jožica Zaveršnik, strugarka v tozdu SGV, 24 let:

»Moj odnos do dela v osnovni organizaciji je v zadnjem času nekoliko odtujen, predvsem zaradi osebnih problemov. Po mojem nastajajo problemi predvsem takrat, ko je treba dogovorjeno izpolniti. Kljub temu mislim, da bi moralo biti manj sestankov in sej v vseh družbenopolitičnih organizacijah, kajti ti nam ne dajejo konkretnih rezultatov. Takšni rezultati se pokažejo v delu. Delo je tisto, ki nam daje možnost napredovanja, tudi v mladinski organizaciji. Mislim, da imajo mladi še mnogo zastavljenih nalog, ampak vseeno nekateri nimajo kaj početi. Danes pač ni tisti prvi povojni čas, ko je mladina gradila, in je bil rezultat njihovega dela viden. Mislim, da bi se morala OO ZSMS predvsem zavzeti za reševanje socialnih problemov svojih članov, kot so npr. stanovanjski problemi, varstvo

Jožica Zaveršnik

otrok. Tu bi se moral glas mladih glasneje čuti. Družba lahko od mladih dosti pričakuje. Vsi vendar niso slabi. Pa tudi tisti bodo po mojem v določenem času začutili potrebo po delu in vključevanju na različnih področjih, kajti čas se je spremenil in zahteva od vsakega določene aktivnosti.«

Andreja Ocepek, ekonomski tehnik v tozdu Komerčiala, 21 let:

»Svojo aktivnost v mladinski organizaciji sem izkazovala v šoli, v OO ZSMS Strojnska Reka in sedaj v železarni. Pri mladini v železarni pogosto razpravljamo o delovni disciplini in izboljšanju delovnih uspehov. To pa lahko dosežemo le z boljšim delom. Delo, ki ga opravljam, me veseli, ker je zanimivo in raznoliko. K boljšemu počutju pripomorejo tudi sodelavke, s katerimi se dobro ra-

Andreja Ocepek

zumem. Vesela sem, da imam službo, saj je bilo moje edino vprašanje po končanem šolanju, kje se zaposliti. Tudi stanovanjskega problema nimam, saj živim pri starših, kjer imam svoje stanovanje in kar je največ — varstvo za otroka. Ko pa gledam na svoje vrstnike, vidim, da imajo mnogi izmed njih res velike težave. V svetu je mnogo brezposelnih. Prav zaradi tega raste število terorističnih skupin, raste nasilje nad nedolžnim prebivalstvom. Mladi se vdajajo mamilom in alkoholu, namesto da bi svoj dragoceni čas porabili za reševanje svojih težav, saj jih bodo lahko premagali samo skupaj z odraslimi. Le kritiziranje ni dovolj.«

Maks Kupnik, ključavničar v tozdu Energija, 24 let:

»V kolektiv sem prišel pred petimi leti. Ni se mi bilo težko vključiti, saj so tu večinoma mladi ljudje. Začel sem pri enostavnih delih, zdaj opravljam zahtevnejša. Delo je včasih težko, zato ne-

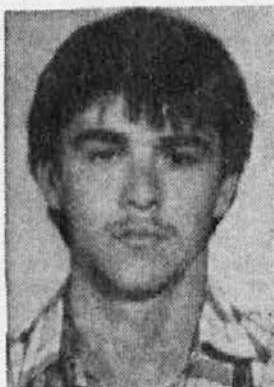
MNENJA DELAVCEV:

Na mladih svet stoji

Franco Mager, strugar v tozdu Pnevmatični stroji, 18 let:

»Sem član predsedstva OO ZSMS v tozdu. Zdaj je bila kriza organizacije. Ker ni bilo članov, smo imeli težave pri izvajanju akcij. Po mojem ni zanimanja za delo, ker se mladim premalo razloži, kaj dela organizacija. Mi imamo zdaj akcijo pridobivanja novih članov in odziv je zelo dober. Tudi zunaj železarne v osnovnih organizacijah sama mladina ne išče dela. Ugotavlja, da nima kaj delati, da se nima kam dati, pa gre v gostilno. So sicer neke standardne akcije, recimo za 1. in 25. maj, a to je premalo. Je neka kriza. Jaz je sicer ne čutim toliko, ker veliko časa porabim pri godbi, saj tam igram. Vseeno bo tudi mladina gradila prihodnost, predvsem z dvema adutoma: z

boljšim odnosom do dela in z zagnanostjo. Redno delo je po mojem naša potreba, saj si brez de-

Franco Mager

Maks Kupnik

kateri odhajajo na lažja delovna mesta. Jaz ne nameravam oditi, ker se s sodelavci dobro razume-mo.

Ne strinjam se s trditvijo, da mladi nismo pripravljeni delati. Nas večkrat pokličejo, tudi kadar nismo na šihu. Greš in popraviš okvaro — ne glede na to, ali si mlad ali star.

V našem tozdu imamo mladinsko organizacijo. Čeprav ima bolj malo članov, se mi zdi, da še kar dobro dela. Največ prireja športna tekmovanja, organizira pa tudi delovne akcije. Udeležujem se jih, za kaj drugega pa že ni časa. Je treba še doma delati.

Prav je, da imamo mladi svojo organizacijo. Potrebne so tudi akcije, kjer mladi pridejo skupaj. Ko sem bil pri vojaki, sem bil dvakrat na sprejemu Titove štafete v Beogradu. Bilo je veličastno. Zato mislim, da naj ta prireditve ostane še naprej.

Nada Matija, vodja deviznega poslovanja v PFS, 27 let:

»Mladi se na delovnem mestu lahko različno uveljavijo. Navadno je tako, da se moraš izkazati z delom, potem že kam prideš. Le redkim pa je odprta pot do vodilnih in vodstvenih mest, saj so večinoma zasedena.

Mladinska organizacija je osnovna oblika, kjer se mladi povezujejo. Danes pa to bolj malo izkoriščajo. Mogoče ZSMS ni našla prave vloge v delovni organizaciji. Ukvarja se največ s športom in kulturo, kar ima v programu tudi sindikat. Družbenopolitično delo je preveč razdrobljeno. Mlade v delovnih organizacijah je težko združevati, ker imajo zelo različne probleme in interese. Vsak, kdor je aktiven, deluje v samoupravnih organih, tudi delo na delovnem mestu zahteva človeka. Toda če imaš voljo, vseeno najdeš čas tudi za mladinsko organizacijo.

Mladi so tisti, na katerih naj bi se svet gradil. Nadaljevali naj bi tradicije NOB, časa, ko so mladi res veliko naredili za prihod-

Nada Matija

nost. Današnje težave bi se dalo prebroditi, ko bi vsak prispeval svoj delež. Vsi bi morali ravnati v duhu stabilizacije, potem bi mogli upati na najboljše.

Ante Pečnik, operater ponovne peči v tozdu Jeklarna, 23 let:

»Vsak mlad človek ima pri nas možnost za delo in izpopolnjevanje, če mu le ni pretežko vzeti v roke tudi lopato. Končal sem tehnično strojno šolo, pa sem se zaposlil v livni jami, ker nisem dobil zaposlitve v svojem poklicu. Omogočili so mi strokovno izpopolnjevanje v metalurgiji in postal sem delovodja. Od januarja letos sem operater pri vakuumski napravi. Ob delu še študiram na višji strojni šoli.

Sem predsednik OO ZSMS v Jeklarni. Ugotovil sem, da je mlade zelo težko pridobiti za delo v mladinski organizaciji. Od približno 150 mladih delavcev v tozdu jih je na primer prišlo na letno konferenco komaj 15. Drugih ni bilo, čeprav bi lahko tam zastoj jedli in pili. Človek ne veš, kaj bi še storil, da bi jih pritegnil. Večino zanima samo to, koliko bodo petnajstega nesli domov. A tudi o tem začnejo nekateri razmišljati šele potem, ko že pridejo od vojakov.

Za mnoge je stabilizacija samo šala. Ne zavedajo se, da smo v težkem položaju. Na vrhu bi morali razčistiti, ali smo sposobni

Ante Pečnik

stabilizirati gospodarstvo, potem pa dosledno v skladu s tem ravnati. Pri nas se še vse preveč da doseči po raznih zvezah. Ko bi imeli ljudje na šihu tak odnos do dela in naprav kot doma, bi bila večina problemov rešena. Menim, da mladi niso manj delavni kot starejši, obojim pa je za delo potrebna spodbuda.

Branko Kaker, zarisovalec nožev v tozdu Industrijski noži, 27 let:

»Že več let sem aktiven v mladinski organizaciji, v prejšnji mandatni dobi sem bil tudi sekretar naše OO ZK. Zdaj so me določili za mentorja osnovne organizacije ZSMS. V preteklem obdobju je bila namreč precej neaktivna, njeno vodstvo si ni znalo pridobiti zaupanja mladih. Letos smo izvolili novo predsedstvo in zastavili delo na novih temeljih. Upam, da bo zaživelo.

Branko Kaker

Menim, da vodstva mladinske organizacije na vseh ravneh delujejo preveč forumsko, posamezni funkcionarji se predolgo držijo na vodilnih mestih. Bolje bi bilo, da bi prepustili vodstvo mladinske organizacije mlajšim članom, ki pa jih je seveda treba za take funkcije začetni dovolj zgodaj pripravljati. Vsi tudi niso za resno družbenopolitično delo, želijo si predvsem zabave, a tudi tem bi njihova organizacija morala prisluhniti.

Mladi v našem tozdu imajo vse možnosti za strokovno izpopolnjevanje in izobraževanje ob delu. Mnogi pa sploh ne kažejo interesa za to. Raje imajo manj zahtevno delo, da se jim le ni treba truditi. Šele potem, ko ustanovijo družino, začnejo gledati na delo tudi skozi prizmo OD.

Strinjam se z izrekom, da na mladih svet stoji, a ljudje, ki so svoje že dali družbi, naj prepustijo mladim, da bodo zagrabili s svojimi močmi. Naj jim omogočijo, da se izkažejo, saj bo od teh odvisna tudi njihova bodoča pokojnina.

Pripravili:

H. Merkač in M. Potočnik

V SOZDU JE 7,9 % ZAPOSLENIH INVALIDOV

STANJE INVALIDSKE PROBLEMATIKE V SOZDU SLOVENSKE ŽELEZARNE

Komisija za invalidska vprašanja pri koordinacijskem odboru sindikata Slovenskih železarn je na podlagi podatkov iz leta 1982 opravila že drugič analizo o stanju, obsegu in vzrokih invaliditete v delovnih organizacijah Slovenskih železarn. Analiza je bila opravljena z namenom, da pridobijo dejanske podatke za posamezno delovno organizacijo in sozd Slovenske železarne o številu zaposlenih invalidov, tipičnih vzrokih in najpogostejših razlogih

za pridobitev oziroma priznanje statusa invalida, starost delavcev ob nastanku invalidnosti, izobrazbo invalidov in pregled o porastu — upadanju — invaliditete za zadnjih pet let.

Komisija je menila, da so ti podatki nujno potrebni za vse nadaljnje razprave in akcije za izboljšanje socialne varnosti, primerno zaposlovanje in za doslednejše izvajanje zakonodaje na področju urejanja invaliditete. Potrebni so tudi za učinkovito

akcijo za preprečevanje naraščanja invalidnosti. Z analizo so prikazali invalidsko problematiko v posamezni delovni organizaciji sozda. Pridobili so podatke, ki nazorno prikazujejo obseg tega področja in zanimive ugotovitve ter izpostavili nekaj značilnosti. Na število zaposlenih v posamezni delovni organizaciji v odstotkih izraženo število zaposlenih invalidov: Železarna Jesenice 7,8 %, Metalurški inštitut 4,2 %, Plamen Kropa 7,1 %, Železarna Ravne 10,9 %, Železarna Store 7,9 %, Tovil Ljubljana 3,6 %, Veriga Lesce 9,1 % in Žična Celje 6,3 %. Odstopke za sozd Slovenske železarne je 7,9.

Število invalidov narašča relativno hitreje kot število novih zaposlitev, kar pomeni, da invaliditeta narašča. Narašča tudi število novih zahtev za oceno na invalidski komisiji. Ugotavljajo, da najpogostejši vzroki za nastanek invalidnosti (priznanje statusa) niso težki pogoji dela na težkih fizičnih delih, temveč bolezni. Med bolezenskimi vzroki zelo izstopajo obolenja kosti in gibal, prebavil, živčevja, srca in ožilja. Iz podatkov zaključujejo, da še vse premalo skrbijo za zdravstveno varstvo mlajših delavcev. Premalo odgovorno se na primer ugotavlja, ali je delavec ob sprejemu na delo zdravstveno sposoben za opravljanje del in nalog, na katera je razporejen. Mladega delavca tudi vse premalo uvažajo (poučujejo, opozarjajo) na nevarnosti, na obvezno uporabo osebnih zaščitnih sredstev itd. Ugotavljajo, da je starostna struktura invalidov neugodna, saj je invaliditeta močno prisotna že do 25. leta starosti. Mladostna življenjska doba seveda pogojuje tudi kratko delovno dobo ob nastanku invalidnosti. Izobrazbena struktura invalidov je izrazito neugodna, saj ima več kot 43 % vseh invalidov končano oz. nima končane osnovnošolske obveznosti. To stanje zanesljivo vpliva na uspešnost, dokvalifikacije, prekvalifikacije ali druge oblike usposabljanja.

Večina invalidov izhaja iz vrst delavcev, ki delajo na obdelavi materiala in imajo nizko izobrazbo ter zelo omejene preostale fizične sposobnosti, kar pomeni, da so ustrezne zaposlitve težko rešljive (zaposlitev za opravljanje del in nalog, primerne preostalim zdravstvenim in fizičnim sposobnostim). Zato se iščejo vse možnosti, strokovne rešitve, da invalida produktivno zaposlijo. To pa bi lahko dosegli tako, da bi vsak posamezni primer strokovno obdelali z obojestranskim sodelovanjem. Tako bi se izognili večkrat zaostrenim situacijam, invalidom pa dajali občutek, da niso osamljeni in odveč, zato ker so postali invalidi.

Trajanje postopka od uvedbe pa do izdaje odločbe (priznanje statusa invalida in zaposlitve na drugem ustreznem delu) je različno dolgo v posamezni delovni organizaciji, je pa v poprečju predolgo. Do 8 mesecev dolgi postopki povzročajo dodatne težave.

Niso uspeli dobiti podatkov, vendar v razgovorih s pristojnimi delavci v posamezni delovni organizaciji ugotavljajo, da se skoraj ne spremlja (po službeni dolžnosti) zdravstveno varstvo delavcev-invalidov, ki so kot invalidi razporejeni na opravljanje drugega ustreznega dela. Od so-

delavcev in vodstvenih delavcev so v nekaterih primerih deležni celo zaničevalnih besed (simulant, zabušant, »kripl« itd.), če odklanjajo dela, ki škodujejo preostalemu zdravju (dviganje težkih bremen, prepih, mraz, vročina, slabo počutje, pogosta odsotnost z dela itd.)

Ob pripravi analize so ugotovili, da je več tozgov in delovnih skupnosti upravičenih na določene olajšave, ker zaposlujejo več kot 5% invalidov. Ni jim pa uspelo zbrati podatkov (ker jih, razen v železarni, delovne organizacije nimajo na razpolago), koliko finančnih sredstev pridobivajo od davčnih olajšav, in če se sredstva vlagajo za prilagoditev naprav in dela invalidom na delovnem mestu ter za zagotavljanje novih delovnih mest za invalide.

Na področju prilagajanja delovnih naprav, izboljšanja pogojev dela za invalide in za zagotavljanje novih delovnih mest ne uvajajo inovacij. Poleg tega ne zagotavljajo večje zdravstvene zaščite in zmanjšanja težkega fizičnega dela na tistih delovnih

mestih in okoljih, kjer so žarišča, da delavec postane potencialni kandidat za invalida. Število invalidskih upokojitev je v delovnih organizacijah različno in se je zadnja tri leta povečalo. Stevilčno je invalidskih upokojitev največ v železarnah; izstopa Železarna Ravne. Glede na število delovnih invalidov pa je relativno največ upokojitev v Plamenu Kropa.

Analizo so v enakem obsegu izdelali že drugič. Prvič je bila izdelana na podlagi podatkov iz leta 1980. Prva analiza je bila predstavljena koordinacijskemu odboru sindikata Slovenskih železarn. Takrat je koordinacijski odbor sprejel sklep, da je treba situacijo širše obdelati in nakazati konkretne ukrepe za izboljšanje stanja. Zato je zadolžil svojo komisijo za tehnično-zdravstveno varstvo, da analizo dopolni s svojega področja. Ugotavljajo, da dalje od analize in stališča koordinacijskega odbora sindikata Slovenskih železarn ni bilo nato nič ali malo storjenega za izboljšanje kritičnega stanja.

Franc Leskošek

Naša osnovna organizacija deluje odprto

Pogovor s sekretarjem OO ZK v delovni skupnosti za KSZ

Osnovna organizacija ZK v delovni skupnosti za kadre in splošne zadeve velja za eno najbolj delovnih v občini. Povprašala sem sekretarja, kako deluje in po čem se odlikuje pred drugimi osnovnimi organizacijami v železarni in občini.

»Po čem se odlikujemo, je meni težko ocenjevati, laže je povedati, kako delujemo. Delamo po programu, ki smo ga v osnovnih organizacijah sprejeli. Vsebinsko programa je zelo široka in vsebuje naloge od vključevanja in članstva ZK v samoupravno aktivnost, v delovanje delegatskega sistema, povezovanja z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami — do idejnopoličnega usposabljanja, izvajanja aktualnih nalog s poudarjeno odgovornostjo komunistov, podružljanja kadrovske politike oziroma sprejemanja novih članov, nalog v SLO in družbeni samozasčitni ter informiranja. V okviru teh nalog veliko časa posvečamo svojemu delu in problemom, kar mislim, da je tudi prav, saj vsak na svojem področju lahko prispeva največ k skupnemu cilju pa tudi stabilizacijskim prizadevanjem v naši delovni skupnosti.«

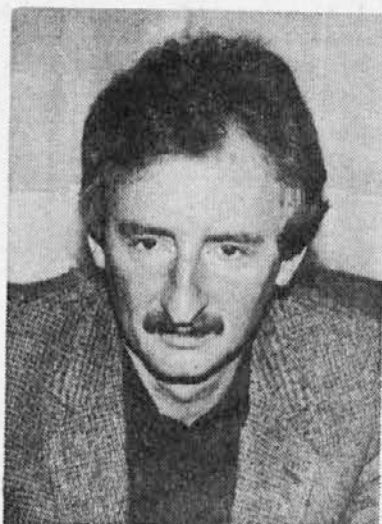
»V delovni skupnosti za KSZ je več služb in oddelkov, ki delajo precej samostojno. Ali to vpliva tudi na način dela OO ZK?«

»Gotovo. Posamezne službe in oddelki imajo svojstvene probleme in interese, enako komunisti v njih. Temu smo prilagodili tudi način našega dela. Organizirane imamo skupine komunistov po službah, vsako vodi član sekretariata. Pred sestankom osnovne organizacije se komunisti zberejo po teh skupinah in podrobneje obravnavajo predvsem tista vprašanja, ki jih najbolj zanimajo, istočasno pa sprejemajo skupno stališče ali predloge za rešitev problemov. Tako so lahko naši skupni sestanki krajši in bolj učinkoviti.«

»Ali ne tiči v tem tudi nevarnost, da bi problemi ostajali v teh skupinah

(in službah) in jih drugi ne bi spoznali?«

»Poskrbeli smo, da te nevarnosti ni. Na naših skupnih sestankih namreč vodje služb poročajo o pomembnejših programskih nalogah in problemih pri njihovem uresničevanju. Za probleme, ki pa niso neposredno povezani z delom in so bolj posledica »človeške narave« medosebnih odnosov znotraj po-

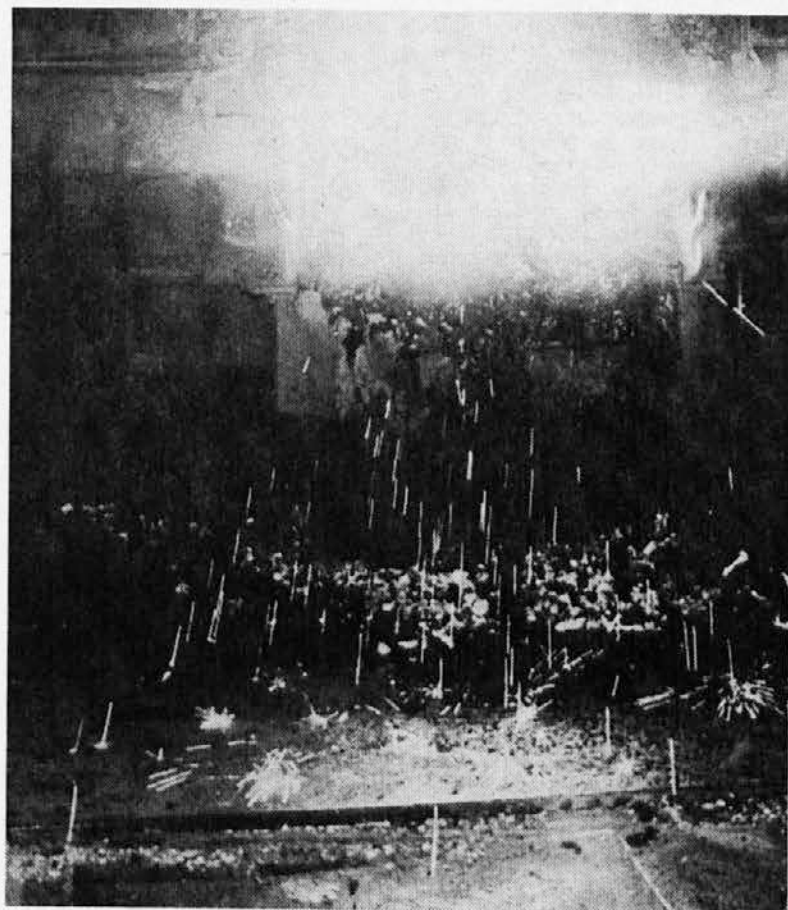

Jože Gruden

sameznih služb, pa je tako prav, da se najprej razrešijo pri izviru problema. Tako reševanje je najbolj učinkovito in ni nobene potrebe, da bi jih moralo vse članstvo poznati.«

»Komunisti se torej ne zapirate v ožje organizacijske strukture. Kako pa delujete navzven, do drugih družbenopolitičnih organizacij v delovni skupnosti?«

»Naša osnovna organizacija ni sama sebi namen in si ne zadošča, tudi se

Jeklo žari

ne postavlja nad druge družbenopolitične organizacije. Nasprotno, z osnovnimi organizacijama mladine in sindikata zelo tesno in dobro sodelujemo. Politična koordinacija se sestaja vsak mesec, na njej pa sproti usklajujemo stališča, načrtujemo samoupravne aktivnosti ter se dogovarjamo o skupnih akcijah.«

»Kakšna je vloga OO ZK v samoupravnem dogajanju v delovni skupnosti?«

»Že iz dejstva, da so vsi vodje služb in velika večina drugih strokovnih delavcev tudi člani ZK, izhaja, da je naša osnovna organizacija pomemben dejavnik samoupravnega življenja pri nas. Samoupravne aktivnosti redno spremljamo, imamo tudi to prednost, da mnoge akcije in gradiva pripravljamo prav v naših službah, zato problematiko dobro poznamo in imamo pregled nad dogajanjem. Kakor pa sem že omenil, se pri vodenju akcij povezujemo z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v delovni skupnosti.«

»Zbori delavcev v delovni skupnosti KSZ navadno potekajo mirno, brez razprav, navadno tudi sprejemajo sklepe, ki jih je treba sprejeti. Ni še bilo slišati, da bi katerega zavrnili, medtem ko je v tozdihs vsaj včasih precej burno. Ali to pomeni, da so tu zbori tako dobro pripravljeni, da na njih ni več kaj dodati?«

»Veliko sem že razmišljal, zakaj taka tišina, zakaj ta naprijetni molk vedno, ko se sestane zbor delavcev, ne glede na temo, ki se obravnava. Prepričan sem, da ljudje niso tiho zato, ker o stvareh ne bi imeli svojega mnenja ali ker bi jim bilo vseeno, kaj se obravnava. To se vidi po zboru, ko se začnejo živahne razprave v ožjih krogih po pisarnah. Prej pa vsak samo čaka, kdaj bo sestanka konec. Vzrok takemu obnašanju bi težko našel, saj se vsebine na zborih podajajo problemsko in kvalitno, tako da nerazumevanje gotovo ni razlog za ta molk. Podobno obnašanje sem večkrat opazil tudi pri članih ZK. Nekateri se na primer na sestankih osnovne organizacije ne vklju-

čujejo v razprave, ko pa se sestanejo v svoji skupini, odkrito povedo, kar jih teži. Je pa res, da so naši delavci navadno že pred zborom dobro seznanjeni s problematiko, ki jo na zboru obravnavamo, kar sledi že iz narave našega dela, kar pa nas seveda ne opravičuje, da smo pasivni in nezainteresirani na zboru.«

»Ali ni morda prav status delovne skupnosti kriv za določeno nezainteresiranost ljudi glede odločanja na zboru?«

»Verjetno je to tudi eden izmed vzrokov, čeprav ni najpomembnejši. Mogoče status delovne skupnosti premalo poznamo in se ne zavedamo dovolj njene oziroma naše vloge v delovni organizaciji. Je pa res, da med sodelavci naše delovne skupnosti vlada prepričanje, da o pomembnejših stvarih odločajo proizvodni tozdi, mi pa moramo samo čakati na njihove odločitve, da se ne izplača varčevati, ker moramo prihranjeni dohodek potem tako vrniti temeljnim organizacijam, in še bi lahko našteval stvari, ki begajo sodelavce in so večkrat resnično nelo- gične.«

»Kako pa vaša osnovna organizacija sodeluje z OO ZK v tozdihs in drugih delovnih skupnostih?«

»Na ravni delovne organizacije smo komunisti dobro povezani, akcijske konference ZK dajejo članom dovolj priložnosti, da spoznajo stališča in probleme drugih in da organiziramo skupne akcije, je pa premalo sodelovanja med samimi osnovnimi organizacijami. Prav zato smo sprejeli v naš program nalogo, da se povežemo s tistimi tozdi oziroma osnovnimi organizacijami, kjer delegacije slabo delajo. Analize so pokazale, da potrebujejo strokovno pomoč, ki jim jo naše službe lahko dajo.«

»V tozdihs pogosto kritizirajo delo strokovnih služb v KSZ. Najčeseje pa rečejo kar počez, da ljudje v pisarnah ne delajo. So take kritike upravičene?«

»Mislim, da se nam zaradi tega godi velika krivica, saj ugotavljamo, da je delovna disciplina pri nas dokaj dobra.

Naše delo je zelo raznovrstno in občutljivo, zato je vedno pod udarom, pa naj gre za sistem nagrajevanja, kadrovske politike, zaposlovanje, izvajanje in načrtovanje samoupravnih aktivnosti, varstva pri delu ali za delo varnostne službe itd., da ne naštevam vsega. Ljudje nas kritizirajo, četudi dobro delamo, le redko pa doživimo za svoje delo priznanje. Najbrž se bomo morali na to kar navaditi, čeprav nam nenehne graje zbijajo delovno moralno.

»Vsaka kritika tudi ni iz trte zvita. Gotovo se pri delu z ljudmi pojavljajo tudi napake?«

»Že pogovor pravi, da kdor dela, tudi greši. Gotovo delamo tudi napake. V vseh službah imamo veliko, lahko rečem kar nenormalno frekvenco stikov z ljudmi, nudenja uslug, pojasnjevanja, odgovarjanja in podobno. To in pa dejstvo, da se zahtevne rešitve marsikje zahtevajo čez noč oziroma takoj, je vzrok, da se večkrat premalo poglobljamo v strokovno delo, premalo delamo na analizi pojavov in potem seveda premalo samozavestno vztrajamo pri strokovnih predlogih, ki jih pripravijo naše službe. Ob strokovnem potencialu oziroma znanju, ki ga imamo, se bomo morali kar najhitreje tudi po tej plati postaviti na trdnije noge, se znati iztrgati iz te operative, ki je tudi največja nevarnost, da v začetku razvoja mnogih področij, v katerem objektivno smo, ne ostanemo na mestu. Če bomo to znali — je pa odvisno predvsem od nas samih — bo pri delu tudi napak manj.«

»Slišati je, da v tozidh zelo pozorno spremljajo nastajanje novega sistema OP. Kako ga sprejemate komunisti v vaši osnovni organizaciji?«

»O osebnem prispevku smo se na naših sestankih že veliko pogovarjali, čeprav zadnjega predloga še nismo obravnavali. Kolikor poznam predlog, je bistvo v tem, da v sistemu nagrajevanja damo večji delež osebnemu prispevku. Na tak način se bomo bolj približali nagrajevanju po delu, dali večji poudarek kvaliteti dela, kar smo do sedaj preveč zanemarjali, in če bomo seveda pripravljeni, razbili uravnolovko, ki marsikje hromi delo. Komunisti se s tem seveda strinjamo, zave-

damo pa se, da je pri nas osebni prispevek težje objektivno določiti kot tam, kjer delajo na normo, saj se naše delo ne da vedno stehitati ali izmeriti. Zadnji čas, da ocene, ki jih imamo o posameznikih v zvezi z delom oziroma nedelom, izrazimo tudi z nagrajevanjem. Treba pa bo izdelati objektivna in jasna merila, da se bo delavec v njih res videl.«

»Iz povedanega sledi, da ste komunisti vaše OO vpeti v vse pore življenja in dela v delovni skupnosti. Kakšen pa je interes mladih za delo v ZK?«

»Povedal sem že, da tesno sodelujemo z mladinsko organizacijo. Od tam prihajajo tudi naši novi člani. Mislim, da je tako prav, saj te ljudi najbolj poznamo in tako pri sprejemanju v članstvo ne delamo napak. Glede zanimanja za delo v OO ZK bi dejal, da ga je dovolj, čeprav seveda ni pretirano. Razmere sedaj niso najbolj ugodne za množično sprejemanje v ZK čeprav, osebno mislim, da množični sprejem ni dober, da se ob takih »akcijah« dela preveč napak in da se takrat običajno pozablja na kriterije in merila, ki sicer veljajo za sprejem v ZK. Vzrok zmanjšanja zanimanja za delo v ZK tudi ni samo članarina, ampak bolj splošni občutek nemoči, da v sedanjih situaciji razmer ni mogoče obvladovati. Čeprav je veliko osnovnih organizacij zadnja leta izgubilo precej svojih članov, to v naši osnovni organizaciji ni problem, saj se število članov počasi, toda vztrajno veča, kar navsezadnje tudi kaže, da interes za delo v osnovni organizaciji obstaja, da je naš program dela dovolj »naš« in tudi dovolj zanimiv.«

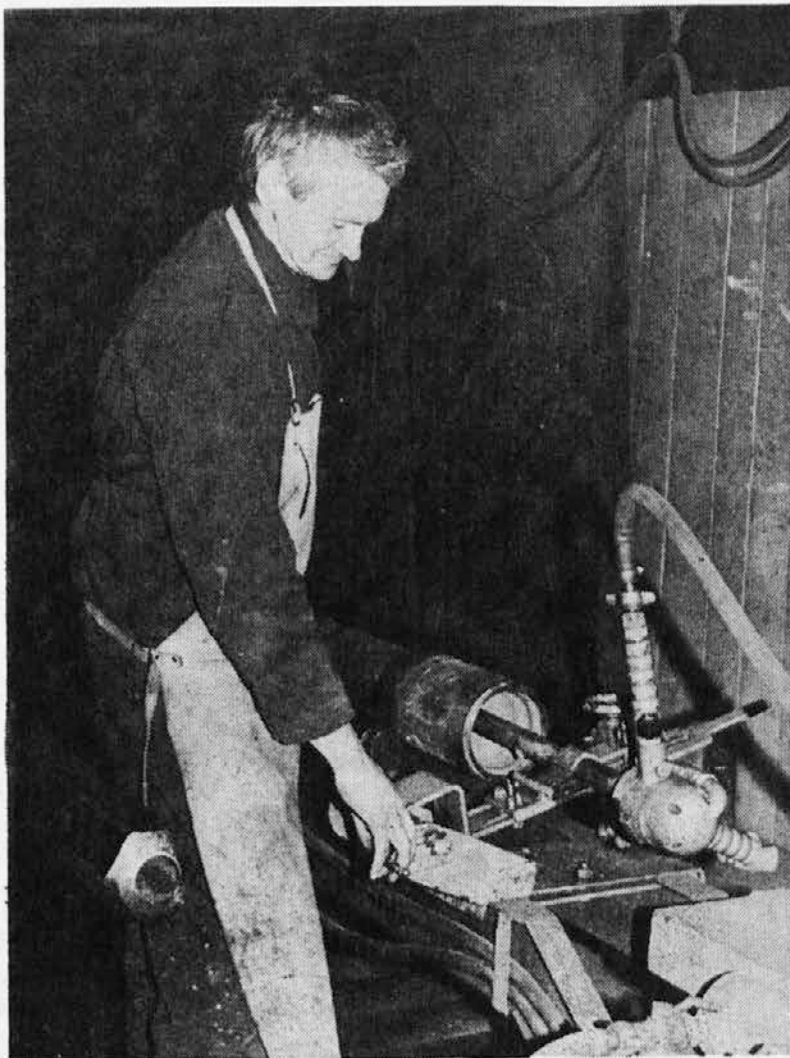
»Kako pa v vaši OO skrbite za idejnopolitično izobraževanje članov?«

»Pri nas imamo zelo raznovrstno strukturo članstva in temu prilagajamo tudi načine idejnopolitičnega izobraževanja. Naših članov ne pošiljamo v politične šole, ampak pripravljamo tovrstna predavanja sami ali v sodelovanju z drugimi institucijami. Velik poudarek dajemo tudi samoizobraževanju članov.«

»Tovariš sekretar, hvala za pogovor!«

Mojca Potočnik

PRIPRAVA ZA BRUŠENJE VRTALNIH DROGOV

Alojz Kumer iz oddelka montaža lahkih strojev v tozdu Stroj in deli je izdelal pripravo za brušenje zavor na vrtalnih drogih. Pri-trdil jo je na posteljo brusilnega stroja, kjer se obdelovanec med obdelavo vrti. Na pripravo z vzdolžnim pomikom je pritril brusilni strojček, ki omogoča kvaliteto brušenja. Z uvedbo te inovacije se je skrajšal tudi čas obdelave, in to s tri in pol na poldrugo uro na kos.

To je ena izmed inovacij, ki so jih v zadnjem času priznali inovatorjem v Strojih in delih.

M. P.

INVENTIVNA DEJAVNOST V ŽELEZARNI RAVNE

DELO JE DOBRO ZASTAVLJENO

Železarna Ravne ima že vseskozi pozitiven odnos do ustvarjalnega dela, do inovacij in inovatorjev. To se potrjuje v tem, da imamo službo za inovacijsko dejavnost, ki organizirano spremlja inovacijsko dejavnost, skrbi za ustrezna materialna in druga priznanja inovatorjem ter daje pobude za delo. Prav tako imamo sorazmerno dober pravilnik o inovacijah, s katerim urejamo medsebojne odnose na tem področju. Seveda, o pravi množični inventivni dejavnosti še ne moremo govoriti, saj število prijavljenih inovacijskih predlogov v prijavni s številom zaposlenih tega ne izkazuje.

V zadnjem obdobju je bilo veliko napisanega in rečenega o usmerjeni sistematični organizaciji inventivne dejavnosti (USOMID). Ko smo se v železarni bolj podrobno seznanili z vsebino načina dela v sistemu USOMID, smo ugotovili, da s strokovnimi timi, ki pa imajo še to prednost, da so interdisci-

plinarno sestavljeni, že praktično uporabljajo organizacijske prednosti USOMID-a. Strokovni timi dobivajo naloge zaradi nerešenih proizvodnih, tehnoloških, ekoloških in drugih problemov in jih skozi organiziran strokovni pristop poskušajo rešiti.

Dosedanje izkušnje timskega reševanja problemov so pozitivne, kajti skoraj vse probleme smo rešili zadovoljivo in v predvidenem roku. Res pa je, da pri tem niso timi ali posamezniki prijavljali tehničnih ali tehnoloških izboljšav, dokumentirali, koliko je bilo pri tem izvršenega prenosa znanja ter kakšen je bil s tem ustvarjen večji dohodek.

Nadalje moramo ugotoviti, da železarna daje 0,9 % od dohodka, ustvarjenega s prodajo naših izdelkov, za nove raziskave za osvajanje nove tehnologije in izdelkov. Vsako leto s programom uskladimo in usmerimo raziskovalne naloge v najbolj zanimiva področja, tehnologijo, izdelke in odpravo odprtih problemov.

Z raziskovalno dejavnostjo, ki je pretežno usmerjena v proizvodno problematiko naših temeljnih organizacij, vključujemo tudi zunanje institucije in posamezne strokovnjake, ki skupaj z našimi strokovnjaki prenašajo znanje in nove rešitve v proizvodni proces. To-rej tudi prek te dejavnosti delujemo inventivno, usmerjamo in organiziramo.

Odnos poslovnih delavcev do inventivne dejavnosti je v splošnem v redu. Kljub temu pa bi lahko bili poslovnih delavcev še bolj akcijsko naravnani do vprašanih inovacij. Veliko podporo do inventivne dejavnosti pa imamo v poslovnem odboru železarne, še posebej v predsedniku, ki kljub obremenitvam najde čas za spodbujanje, razgovore in usmerjanje.

Komisije za gospodarjenje v tozidh sproti obravnavajo predloge inovacij. Posebnih problemov pri tem ni, le da je treba to problematiko pogosteje dajati na dnevne redke sestankov in tako skrajšati čas reševanja inovacijskih predlogov.

OSNOVNI KAZALCI INVENTIVNE DEJAVNOSTI V LETU 1983

V letu 1983 je bilo danih 118 novih predlogov, prav takšno število je bilo v postopku reševanja. Med temi predlogi je bilo 79 prvič obravnavanih, 39 pa dvakrat ali večkrat.

Skupni povečan dohodek je bil v 1983 ugotovljen 281.000.000 din. Avtorjem je bilo izplačano 4.800.000 din.

V postopku reševanja je 49 predlogov, 39 predlogov pa čaka na reševanje. Raziskovalci in strokovni timi so bili v letu 1983 vključeni v 51 raziskovalnih nalog. Naloge so sedaj v različnih fazah dokončanja.

PROBLEMATIKA NA PODROČJU INVENTIVNE DEJAVNOSTI

Že nekaj let nazaj se število novih predlogov za inovacije ne povečuje. Ta številka se giblje med 115 do 122 na leto. V tem času pa se je v železarni zaposlilo precej novih delavcev, med njimi tudi strokovno usposobljenih ljudi. To pomeni, da se večja razkorak med številom prijavljenih predlogov in številom zaposlenih.

Na osnovi posameznih razgovorov, ocen in mnenj izhaja skupna ugotovitev, da se vsakodnevno in sistematično ne deluje dovolj na spodbujanje inventivne dejavnosti v železarni. Odgovorni delavci v tozkih so operativno zelo obremenjeni in si zato vzamejo premalo časa za spodbujanje množične inventivne dejavnosti. Od odgovornih delavcev se seveda pričakuje, da bodo inventivno dejavnost v tozdu usmerjali, sistematično delovali in jo organizirali tako, da se bodo reševala tista vprašanja, ki bi tozdom prinesla čim več koristi in olajšala problematiko.

Služba za inovacije je bila prešibka — kadrovsko nezasedena, zato so se nekateri predlogi reševali predolgo, kar je slabo vplivalo na predlagatelje inovacij. To vrzel smo delno odpravili, saj smo v začetku leta 1984 namestili v službo za inovacije še enega strokovnega delavca.

Naloga službe je tudi, da spodbuja inventivno dejavnost v tozkih in da prek mentorjev čim hitreje opravlja določene formalnosti v zvezi s prijavami predlogov. Služba te naloge v preteklosti ni dovolj zadovoljivo opravljal. Da bi to stanje popravili, smo na pobudo predsednika PO imenovali delovno komisijo, ki bo: analizirala dosežane delo, predlagala morebitne dopolnitve pravilnika in predlagala ukrepe za pospeševanje inventivne dejavnosti v železarni.

Ugotavljamo tudi, da pravilnika v celoti ne spoštujemo, saj bi morali predloge za inovacije prej prijaviti in šele nato pristopiti na regularen način k uresničitvi predloga. Zaradi bojazni, da inovacije po predlogih ne bi uspele, se raje zatekajo predlagatelji k predhodnem preizkusu in nato k uradni prijavi.

Tak način uresničevanja inovacijskih predlogov onemogoča sistematično delo, usmerjanje in organiziranje določenih faz dela, ki so potrebne za pridobitev delavniške in spremne dokumentacije za izstavitev obratnega naloga. Poleg tega pa se lahko zgodi, da se kasneje prijavi več avtorjev za isti predlog in je reševanje takšnih sporov zelo težavno.

Nadalje je v železarni še zelo razširjeno mnenje, da delavci, ki so na delih in nalogah, pri katerih so avtomatično dolžni inventivno delovati, nimajo pravice do nadomestila za morebiti podan predlog za inovacijo. Takšno mnenje je prav gotovo nasprotno z določili zakona o združenem delu, kjer se opredeljuje notranja organizacija dela, odnosi pri razporejanju in delitvi dohodka v temeljni organizaciji in zahteve, da se nenehno spodbuja delavce k ustvarjalnosti in delovnih pobudah za prispevek k skupnemu uspehu in da se ti prispevki tudi merijo in nagrajujejo.

Strokovni delavci, ki so vključeni v strokovne time ali v projektno organizacijo in delajo na raziskovalno-razvojnih nalogah, bodo v prihodnje morali bolj pogosto poročati samoupravnim organom in vodstvom tozdvov o obravnavanih nalogah, da bi tako odpravili nepotrebne nesporazume. Večkrat pa bi se lahko tudi odločilo o smotnosti nadaljevanja takšne ali drugačne razvojno-raziskovalne naloge.

Prava reč

»Žena mi vedno govori o svojem bivšem možu.«

»Prava reč! Moja govori o bodočem!«

Ne verjame

Bernard Shaw je nekoč dejal: »V dve stvari nisem nikoli verjel: v razorožitev in žensko zvestobo.«

Odgovorni delavci za delovanje samoupravnih organov doslej predolgo rešujejo zadeve s področja inventivne dejavnosti. Posameznim predlogom se daje premalo pozornosti in se jih obravnava kot manj pomembne zadeve ali točke, ki običajno najdejo mesto bolj na zadnjem delu dnevnega reda. Ta odnos bomo v bodoče vsekakor morali spremeniti in zagotoviti hitrejšo reševanje inovacijskih predlogov.

Društvo izumiteljev in inovatorjev v občini ni dovolj aktivno. V železarni pa tudi ni zadostne iniciative za delo. O tej problematiki so bili pogovori z odgovornimi funkcionarji društva. Dogovorili smo se za obnovo vodstva, za nove in mlade strokovnjake, ki bi društveno dejavnost bolj razgibali. V železarni pa naj bi delala sekcija društva, ki bi celotnemu društvu dajala tempo delovanja. Organizirali bi tudi razstavo del in eksponatov naših inovatorjev.

PREDLOGI ZA NAPREJ

— V okviru priprav na akcijsko konferenco ZK v Železarni bi morali ustvariti ugodno klimo za pospešitev množične inventivne dejavnosti pri nas. Doseči bi morali najmanj 3-krat toliko inovacijskih predlogov, kot jih imamo doslej.

— Razviti moramo aktivno sodelovanje z mentorji inventivne dejavnosti v tozkih in doseči, da bodo mentorji lažje in hitreje urejevali stvari s posameznimi predlagatelji glede prijave predlogov, skrbeli za samoupravno reševanje zadev in skupaj z drugimi delavci predlagali odprte probleme za reševanje.

— Vodstva tozdvov bi morala najmanj 3-krat letno obravnavati na svojih sestankih problematiko inventivne dejavnosti, se dogovoriti za usmerjanje inventivne dejavnosti v najbolj pereče in odprte probleme v tozdu in skrbeti za ustrezno organizacijo inventivne dejavnosti.

— Služba za inovacije mora bolj kot doslej akcijsko delovati, spodbujati inventivno dejavnost v vseh smereh delovanja za povečanje dohodka na podlagi znanja in inventivnosti. Hitreje mora reševati inovacijske predloge in pri predlagateljih ustvariti ustrezno sodelovanje in zaupanje. Skrbeti mora, da se predlogi po tozkih ustrezno in pravočasno obravnavajo in tudi rešijo. Bolj redno in organizirano mora sodelovati z mentorji inventivne dejavnosti v tozkih in prek njih reševati razna vprašanja inventivne dejavnosti. Služba bi tudi morala bolj pogosto obveščati vodstva in samoupravne organe na vseh nivojih o problematiki in pobudah za pospešitev inventivne dejavnosti v železarni.

— Delovna skupina, imenovana v tozdu RPT, bo morala izdelati predloge za bolj celovito in tranejšo pospeševanje inventivne dejavnosti v železarni.

— Strokovni timi bi morali v bodoče pri razreševanju raznih problemov in pri razvoju raziskovalnih nalogah bolj uporabljati metodo dela USOMID. Vsekakor pa morajo bolj pogosto in pravočasno obveščati o svojem delu vodstva in samoupravne organe tozdvov.

Za usmerjanje inventivne dejavnosti naj se v bodoče bolj uporablja metoda razpisa odprtih problemov in predlogov za inovacije. S takšnim načinom bi lažje usmerjali množično inventivno dejavnost v pravo smer.

— Pravilnik o inovacijah bomo morali dopolniti v nekaterih določilih tako, da bo usklajen z zakonom o združenem delu in da bo še bolj spodbujal inventivno dejavnost v železarni Ravne.

Edvard Pogorevc,
ravnatelj tozda RPT

Simpoziji so lahko tudi zelo poceni

Seveda ne vsi, odvisno pač od tega, kakšen je namen simpozija, kdo in kje ga organizira in s kakšnim obelježjem. Predvsem je važen namen. Osnovni namen je vsekakor izmenjava izkušenj, nove informacije in tehnične demonstracije ter poizkus stopiti na nova, modernejša pota tehnologije in kontrole materiala. Drugi namen pa je često pridobiti določena materialna sredstva s plačilom kotizacije. Seveda je večji simpozij opremljen še z organizacijo, predvsem s tehnično dokumentacijo, »zborniki« pa še s čim izven delovnega programa (tega pa že veliki simpoziji ne dobio vedno).

Najbrž danes ni čas za drage simpozije. S tem pa ni rečeno, da lahko popolnoma odpadejo. Posredovati informacije in izmenjati izkušnje je mogoče celo zelo poceni. Tak dokaz je nedavni »posvetovalni dan«, ki ga je na pobudo KK resda na hitro organiziralo naše društvo DIT.

Zavedamo se, da je v organizacijskem pogledu marsikaj

manjkalo, vendar pa so bile tehnične informacije posredovane dokaj kompletno, le da je bilo časa premalo, saj so 21. 3. posvetu bile posvečene le 4 ure. Udeležencev je bilo okoli 100 iz vse Slovenije pa še iz drugih republik. Zastopnik firme Krautkrämer g. Koriath je ponudil, da na stroške svoje firme poda preizkus novih smeri pri ultrazvočni kontroli materiala, predvsem s poučkom na vključevanju mikro-računalnikov. Informacija je bila zelo zgoščena (žal pa jo je tehnično pomanjkljivo prevajal zastopnik firme v Jugoslaviji).

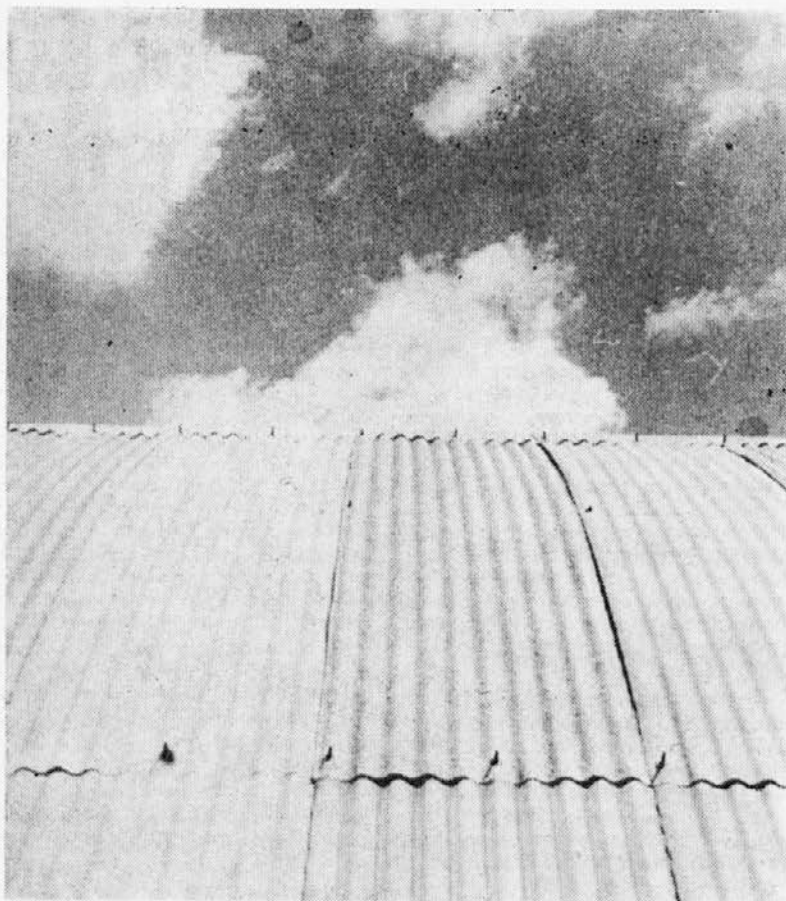
V nadaljevanju je inž. Šipek podal nekaj teoretskih modelov in praktičnih izkušenj pri oceni velikosti napak v grupah, ki jih odkrivamo pri mehanizirani kontroli gredic.

V tretjem sestavku je g. Koriath predstavil najnovejši miniaturni ultrazvočni merilnik trdote materiala »MIKRODUR«.

In kot zaključek je še inž. Piskalo podal zelo zanimivo analizo modernih elektronskih pripomoč-

Obok

Pomladne beline

kov za merjenje trdote kot »eqo-tip« in nekaj lastnih rešitev.

Inž. Letonja je na koncu podal še pregled primerjav merilnih postopkov za merjenje trdote po klasičnem načinu in z modernimi pripomočki, ki jih že več let uporabljamo v Železarni Ravne.

Izkoristili smo še prisotnost dr. Bruderja iz Železarne Jesenice, ki je nakazal nekaj zanimivih smernic pri matematični obdelavi problema strjevanja ingotov in s tem nastajanja sekundarnega lunkerja, ki ga na gredicah z ultrazvokom odkrivamo.

Žal je zaradi pomanjkanja časa diskusija bila zelo skržena, vendar je bilo tudi v razgovoru izmenjanih nekaj izkušenj.

Namesto bogate razstave, ki se ob takih prilikah organizira, smo imeli priložnost videti najmodernejši ultrazvočni aparat klasičnega tipa USIP-12 in merilec trdote »mikrodur«.

Stroškov z organizacijo posveta tako rekoč ni bilo, zato je odpadla tudi kotizacija, uspeh predstavitev aktivnosti na področju moderne kontrole v železarni pa je bil kljub temu opazen. Saj to Železarna Ravne tudi zasluži, ker ima med vsemi jugoslovanskimi železarnami najboljše razvito neporušno kontrolo, ki se uspešno približuje metodam v najbolj razvitih industrijskih državah. Pri tem pa je zelo pomemben delež lastnega razvoja, ki nas je rešil pred uvoznimi težavami, saj smo kot primer postali skoraj popolnoma neodvisni od uvoza ultrazvočnih glav in fluorescenčnega magnetnega prahu, kar letno zneso okroglih 400 starih milijonov, od tega vsaj 3/4 v devizah. Še bolj važno pa je, da kupci vedo, da je naše jeklo zares kontrolirano, gredice kar 100% in da je temu primerno tudi kvaliteta neoporečna.

Kot nauk pa iz tega »mikrosimpozija« lahko zaključimo, da je

mogoče tudi brez velikih stroškov organizirati kakovostno in koristno posvetovanje, saj se takega posveta udeležijo zares strokovnjaki, ki jih zanima strokovnost, ne turistični del posvetovanja.

V maju nam železničarji ponujajo podoben enodnevni posvet o »ultrazvočni kontroli železniških osi in o problemu lomov osi«. Tako pobudo bomo hvaležno sprejeli, saj smo proizvajalci železniških osi in nas lomi pa tudi stopnja kakovosti izdelave še kako zanimajo, razen tega pa imamo vodilno mesto pri vzgoji kadrov na preiskavi osi z ultrazvokom pa tudi pri oskrbi s pripomočki za tako kontrolo v zadregi pomagamo.

Včasih se kdo vpraša, čemu toliko poučujemo in propagiramo v DO in izven nje moderne kontrolne metode in pripomočke, saj tako sami omogočamo, da uporabniki najdejo skrite napake, ki jih sicer morda ne bi.

To je res le toliko, da lahko mirno spimo zelo kratko časa, vemo pa, da uporabniki vse bolj uspešno uvajajo take metode, žal večkrat zelo nestrokovno in pri tem pretiravajo. Tako nastajajo nepotrebne reklamacije za malenkosti, ki bi jih tehnično gledano mirno lahko sprejeli, in če drugega ne, tako nastajajo nepotrebni stroški prevozov, potovanj, prepričevanj, izgube časa in neupravičen slab glas o naši kvaliteti. Hujše pa je, če zares pride do loma osi ali kakega drugega izdelka in s tem do velike materialne škode ali celo do človeških žrtev. Če pa se potem pri podrobni analizi izkaže, da je napaka v materialu in tako naša krivda, je škoda neprimerno večja in odgovornost ne odpade.

Taka je bila naša poslovna politika vseh 30 let. Nismo se skrivali pred odgovornostjo, zato smo bili veseli vsake dobronamerne

pripombe. Še več, poučevali smo kupce, kako se pravilno oceni kvaliteta in rezultat je viden in dokazan: naše jeklo še vedno slovi po kvaliteti doma in v inozemstvu. Naš strokovni sloves je priznan po vsej Evropi in še dalje. Kratkoročni uspehi prikrivanja napak se kaj kmalu sprevržejo v dolgoročne usodne posledice.

To se nam ni zgodilo, nasprotno, dobro ime naše železarne je vgrajeno tudi v naš strokovni in nepristranski pristop k oceni našega jekla in ponosni smo na to. Društvu DIT na Ravnah se za pokroviteljstvo v imenu tozda KK zahvaljujemo in želimo še naprej tako sodelovanje.

Mitja Šipek, dipl. inž.

DELOVNO SREČANJE KOVINARJEV IN METALURGOV JE USPELO

16. in 17. aprila je bilo v železarni, rudniku in pri Integralu že 8. delovno srečanje kovinarjev, metalurgov in avtomehnikov na občinski ravni. Udeležilo se ga je 87 delavcev iz naštetih delovnih organizacij in Instalaterja Prevalje. Tudi letos je teoretičnemu delu takoj sledil praktični, razglasitev rezultatov pa je bila 24. aprila v Nami na Ravnah.

Kljub manjšim pomanjkljivostim (udeleženci so se pritožili, da so imeli premalo časa za pripravo na teoretični del in da orodje ni bilo povsod enako skrbno pripravljeno) je srečanje uspelo. Za to gre pohvala članom številnih komisij in vodstvom tozdov, kjer so tekmovanja potekala. Organizacijski odbor se vsem lepo zahvaljuje, udeležence pa vabi prihodnje leto k še večji udeležbi.

REZULTATI

Livarji — 1. Bernard Hovnik, 2. Horst Kasper, 3. Hugo Osojnik, vsi Jeklo-livarna.

Kovači — 1. Ivan Praznik, 2. Franjo Večko, oba SGV, 3. Branko Rozman, Kovačnica.

Strugarji — 1. Jože Kotnik, SGV, 2. Franc Čebul, Orodjarna, 3. Ludvik Lipovnik, SGV.

Brusilci — 1. Alojz Janota, Orodjarna, 2. Albin Dretnik, 3. Avgust Vertačnik, oba TRO.

Rezkalci — 1. Franc Kričej, Ind. noži, 2. Janjo Bajec, Stroji in deli, 3. Mihael Jamnik, Ind. noži.

Orodjarji — 1. Peter Wlodyga, 2. Vojko Zaberčnik, 3. Marko Smolar, vsi Orodjarna.

Ključavničarji — 1. Milan Rakuša, rudnik, 2. Jože Škorjanc, Stroji in deli, 3. Rudi Luter, Instalater.

Plamenski varilci — 1. Stanko Tomaž, Energija, 2. Marjan Hribar, Instalater, 3. Štefan Čepin, rudnik.

Varilci REO — 1. Rudi Grauf, rudnik, 2. Jože Čas, SGV, 3. Avgust Gerdej, rudnik.

Varilci TIG — 1. Silvo Oblak, 2. Jože Lasnik, oba Jeklo-livarna, 3. Maks Kupnik, Energija.

Varilci MAG — 1. Jože Tomšič, 2. Mirko Janše, oba rudnik, 3. Janez Celec, SGV.

Avtomehaniki diesel — 1. Jože Praper, 2. Franc Mikulič, 3. Viljem Naveršnik, vsi Integral.

Tudi livarji so tekmovali

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto XI

Ravne na Koroškem, 15. maja 1984

Št. 5

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Saša Meško, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjørpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Naš šopek Titu in mladosti

Vsako leto, ko krene na pot zvezna štafeta mladosti, je nepozaben trenutek za slehernega mladega, pa najsi bo v Sloveniji ali pa na drugem koncu naše domovine. Še lepše in bolj svečano pa je na zaključni prireditvi ob mesecu mladosti v Beogradu. Kdor je bil deležen tistega vzdušja in nepozabnih občutkov, ta si še nedvomno želi takšnih slovesnosti. Tako bo tudi letos, kljub nekaterim pripetljajem, ki so se pojavili v zvezi s scenarijem. Čeprav mineva že nekaj pomladi v mladosti brez našega dragega Tita, pa so misli in srca mladih še vedno z njim, kajti to se potrjuje v vsakdanjem delu in z dejanji. Mladost in pomlad bosta tudi letos takšni ali pa vsaj podobni kot prejšnja leta. Veliko bo najrazličnejših prireditev ob mesecu mladosti takšnih, ki jih znajo narediti mladi, ki so preproste in spontane, pa vendarle izražajo mladost, veselje, maj.

Mladost gre tudi tokrat po svoje. In ne vpraša za leta. O, pač, prav rada se spomni tistih dni pred več kot štiridesetimi pomladmi, ko je njena srečnost in neizmerna želja po svobodnem, ustvarjalnem življenju v Drvarju preprečila sovragu, da bi strl naš upor ter zajel vrhovni štab NOV in POJ s tovarišem Titom na čelu. In najbrž ni lepšega darila kot zmaga. Zmaga, ki se je leto dni kasneje razcvetela v najlepši nagelj svobode. V vseh teh letih se je temu cvetu pridružilo še milijon cvetov in se združilo v najlepši šopek, kar jih je pod soncem. Za dragega tovariša Tita. In za vse lepo, kar imamo in tudi za to, da bo naš jutri in naša mladost še lepša.

Tito in mladina sta v preteklih letih pomenila mladost in moč revolucije, simbol njene sedanjosti in bodočnosti. Tovariš Tito je v mladi generaciji vedno iskal moči za nove zmage in v njej je videl moč ter vitalnost naše revolucije. Tako je tudi mlada generacija povezala svojo revolucionarno opredelitev s Titovo osebnostjo in delom. Ponosni smo, da gradimo, živimo in ustvar-

K soncu

jamo svojo bodočnost v Titovi dobi in v Titovi Jugoslaviji.

Naj ob koncu tega zapisa še enkrat zaželim vsem mladim v železarni zares najlepše praznovanje meseca mladosti v imenu koordinacijskega sveta OO ZSMS železarne Ravne ter da bi se to praznovanje odražalo in potrjevalo tudi na delovnih mestih pri premagovanju vseh tistih ovir, ki so prisotne v vsakdanu. To bo hkrati tudi najlepši prispevek mladih železarjev za naša skupna prizadevanja v tem trenutku stabilizacije.

Silvo Jaš

komandant, se tega takole spominja: »Zvečer je tovariš Tito sprejel delegacijo brigadirjev naše akcije. Dejal je, da je vedel, da prežema našo mladino tekmovalni polet in veliko delovno navdušenje, vendar pa ga tisto, kar je doživel med njimi, osrečuje. Presegalo je celo vsa Titova pričakovanja. Pozna jesen je že in v zadnjem času so brigadirji delali v dežju in snegu, skrajno naporno in izčrpavajoče, toda morala teh utrujenih mladincev je tisto, kar vzbuja spoštovanje.«

PO »ZATIŠJU«

Od leta 1953 do 1958 v naši državi ni bilo velikih delovnih akcij, vsaj takšnih ne kot kakšna proga ali pa avtomobilska cesta, bilo pa je veliko manjših delovnih akcij po vsej domovini.

Leta 1958 se je začela graditi avtocesta »Bratstvo-enotnost« na odseku med Zagrebom in Ljubljano. Po obisku pri brigadirjih na tem velikem objektu na Otočcu na Krki 22. avgusta se je Tito obrnil na brigadirje s temi besedami:

»Danes sem prepričan, kako prav smo imeli, ko smo se odločili, da mladina spet prevzame del odgovornosti za graditev naše socialistične dežele. V imenu zveze komunistov in centralnega komiteja sem na kongresu ljudske mladine v Beogradu govoril o tej nalogi, ki jo je mladina takrat sprejela z velikim navdušenjem. Ne jaz ne moji tovariši v centralnem komiteju niso oz. ni nihče podvomil, ali bo naša mladina izpolnila obveznosti, ki so jih prevzeli vaši voditelji na tem kongresu. In ko sem šel danes ob delu trase, ko sem

Mladinske delovne akcije — mladost naše države

(Nadaljevanje)

Med velikimi povojnimi akcijami, ki so včasih potekale v zares nemogočih razmerah in ko so si mladi ljudje zares z neverjetnimi napori prizadevali dokončati prevzete obveznosti in naloge, smo imeli primere fantastičnih delovnih uspehov, pa tudi svetovnih rekordov v nekaterih vrstah del. Seveda takšnih uspehov ni bilo mogoče doseči le s posamičnim uveljavljanjem odličnih brigadirjev. Gre za to, da so ti vzniknili iz celotnega ozračja, ki so ga ustvarjali na gradbiščih, iz medsebojnih tekmovanj brigad ali posameznikov v njih. Tito, ki je kazal naklonjenost

do želje mladih, da v delu pomerijo svoje sposobnosti, da se med seboj kosajo, je vendarle včasih menil, da je treba opozoriti, da se utegne ob takšnih tekmovanjih pojaviti tudi kaj takšnega, kar ni in ne bi smelo biti cilj delovnih akcij. Seveda je upošteval, da je ob pomanjkanju mehanizacije največje breme na živih ljudeh, torej na mladih, večkrat nemočnih in neizkušanih.

Ko je tovariš Tito prišel med graditelje proge Brčko—Banovići septembra 1946, se je zanimal za obremenjenost mladine pri delu, za zdravstveno varstvo, prehrano, nastanitev in družbene aktivnosti. Batić Jovo, znani udeleženec in veteran akcij ter njihov

videl mladince na delu in uspehe njihovega dela, sem bil srečen, ko sem ugotovil, da dane obljube niso le izpolnili, marveč v nekem smislu celo krepko presegli. Če ne bo elementarnih nesreč, se ni bati, da ne bi naša mladina pravočasno, morda pa še veliko prej, izpolnila to velikansko nalogo. Vedno sem razmišljal o tem, večkrat pa tudi v govorih spraševal, ali se nismo zmotili, ko smo nehali z velikimi mladinskimi akcijami in ko smo tako mobilizirali velik del naše mladine; le-ta spričo okoliščin ni mogla sodelovati v graditvi naše dežele, in to v obsegu, v kakršnem si je to želela. Govorilo se je, na kongresu pa smo že obsodili takšna mnenja, da je naša mladina apolitična, da zavija v različne tuje vode, da je pod tujim vplivom, ... Da to ne drži, smo videli tudi danes, ko smo gledali mladino na tem delu avtoceste. Navdušenje, polet, vera so sijali iz njihovih oči in besed. Tudi tukaj smo zares videli, da imamo prekrasno mladino. ...

Tri mesece kasneje se je končala ta delovna akcija. Zgrajena je bila avtomobilska cesta v dolžini 80 kilometrov. Na slovesnem zborovanju v Novem mestu je tovariš Tito govoril:

»Želel bi, da bi šla vsa naša mlada generacija skozi takšno šolo, skozi kakršno ste šli vi tukaj in skozi kakršno so šli tisti, ki so pred vami gradili druge objekte. To je nekaj, česar ni mogoče kupiti z nobenim denarjem. Zakaj takšni objekti, avtomobilske ceste, proge in drugi, so pomembni za našo socialistično državo iz ekonomskih in drugih razlogov, hkrati pa so pomembni tudi zato, ker na njih nastajajo novi ljudje. Pomembno je, da ti mladi ljudje spoznajo in razumejo, kaj pomenita bratstvo in enotnost, kaj pomeni naša socialistična dežela in kakšen mora biti lik našega novega človeka. Prepričan sem, da bo vsakdo, ki je bil tukaj, ko se bo kasneje peljal po tej cesti, s ponosom dejal, da je tudi tukaj del njegovega truda, njegovega dela. Naj nam kdo pokaže, v kateri državi mladina nastopa in vlaga vse svoje telesne in umske sposobnosti tako številčno, tako enotno, da bi pomagala pri graditvi srečne prihodnosti - tako svoje kot tudi rodov, ki prihajajo za njo. In zato danes tukaj občutim posebno zadovoljstvo in vsi mi, ki smo tukaj, pa tudi vsi ljudje po državi. Vidimo, da zmora naša mladina storiti tudi tisto, kar bi se zdelo marsikomu nemogoče. Pri velikih in težavnih nalogah

pa ni dovolj samo vedeti, marveč je potrebno imeti srce, ves moraš biti prežet z voljo in ljubeznijo do tistega, kar želiš storiti. Tako se potem v tistem, kar je storjeno, pokažejo tvoje sposobnosti vsega našega ljudstva. Takšno mladino danes imamo in srečni smo, da jo imamo.«

NOV ČAS, NOVE TEME

Ko je Tito razmišljal tudi pred brigadirji v Novem mestu, je nedvomno še enkrat pokazal, da veruje v mladino, da njegovo zaupanje vanjo ni nič manjše, kot je bilo v prejšnjih letih. Opazno pa je, da se začnajo iz teh besed »rojevati nove teme, nove vsebine, ki jih je neogibno prineslo novo življenje, nova etapa razvoja naše družbe. To je, če se spomnimo, že čas, v katerem se je razvijalo samoupravljanje kot temelj družbenoekonomskih odnosov, izoblikovali pa so se tudi novi odnosi do življenjskih razmer in vrednot. Čeprav ne tako daleč, se je čas pomanjkanja osnovnih življenjskih in drugih potrebščin čedalje bolj odmikal od novih generacij, ki so prihajale. Gre za generacije, ki so bile oborožene z več znanja, nastajal je tudi delavski razred, industrializacija je prodirala do najrazličnejših krajev države in plasti ljudstva. Ni bilo več treba graditi življenjsko pomembnih objektov za razvoj dežele na način povojnih let - »golih rok« in »bosih nog«. Standard pa je rasel, sicer skromno, vendar pa je le rasel. ...

Tito je pripisoval pomen novim vrednotam, ki jih prinaša nov čas. Poleg tega, da sta krepila bratstvo in enotnost, ti trajni pridobitvi našega narodnoosvobodilnega boja in revolucije, ki povezuje naša narode

in narodnosti, se je krepil politični boj za samoupravljanje, novo pridobitev revolucije. Vloga mladih je bila tukaj še kako pomembna. Tito je ob skoraj vsaki priložnosti, ko se je obračal na našo javnost, spregovoril kakšno besedo o mladini ali pa je neposredno nanjo naslovil svoje desede. Še naprej je izkoriščal priložnosti, da je govoril o nepotrebnosti dileme o tako imenovani upravičenosti mladinskih delovnih akcij. Vedno je bil in ostal na stališču, da so potrebne in upravičene v več pogledih. In kako je znal to podkrepiti z dokazi, smo lahko razbrali iz njegovih številnih besed.

Zgodovina naše revolucije se je pisala tudi na številnih gradbiščih, kjer so množično delali naši mladi ljudje. Na najtežjih objektih, ki so bili najpomembnejši za nadaljnji razvoj opustošene domovine, so generacije brigadirjev oziroma mladih opravile velike izpite domoljubja, ljubezni in vdanosti naši revoluciji. Mladi ljudje so veliko pomagali tam, kjer je bilo vedno najbolj potrebno, veliko jih je šele prišlo iz vojaških enot in so z zlatimi črkami pisali pravljice o dejanjih, ki so zapisane na svetih straneh naše zgodovine. Ni veliko primerov v svetu, da se mladi ljudje in vsi, ki živijo v eni državi, tako junaško vključujejo v obnovo svoje domovine, pri tem pa imajo samo svoje gole roke. Mnoge internacionalne brigade iz več držav sveta, ki so sodelovale pri obnovi države, kot tudi mnogi tuji gostje, ki so obiskovali ta gradbišča, so bili vzhiceni nad delovnim junaštvom, ki je vodilo naše graditelje. Resnica o njih je bila hkrati tudi resnica o novi Jugoslaviji, ki jo je svet spoznal.

(Se nadaljuje)

Silvo Jaš

S seminarja v Rogaški Slatini

V aprilu smo se mladi Železarne Ravne udeležili tridnevnega seminarja, ki so ga pripravili mladi Železarne Štore po programu svoje KS OO DO. Mladim z Raven in iz Štor so se pridružili še mladi Žične Celje in Zdravilišča Rogaška Slatina. Program je bil zelo pester in zanimiv, še posebej za tiste mladince, ki so bili v svoji sredini izvoljeni za določene funkcije in naloge. Tematika seminarja je bila poučna in prav vsak udeleženec - mladinec je imel možnost razpravljati in sodelovati pri reševanju problemov, ki sovpadajo z današnjimi gospodarskimi in političnimi razmerami pri nas. Predstavljene so bile naslednje teme:

— stabilizacijski program DO v novih pogojih gospodarjenja

— rezultati gospodarjenja DO in SOZD, razvojne usmeritve
— mladi v sistemu SLO in DS
— pomen mladinskega prostovoljnega dela in MDA v Sloveniji in Jugoslaviji
— aktualen družbenopolitični položaj v občini Celje in regiji
— mladi v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja
— informiranje v ZSMS.

Vsako predavanje je imelo dva dela: v prvem je predavatelj predaval obravnavano temo, mladi pa smo v drugem delu z vprašanji, dialogom in sproščenim razgovorom imeli možnost reševati nejasnosti v zvezi s temo in dodelali obravnavano gradivo.

Zaradi velikega zanimanja mladih za našeto tematiko je velikokrat zmanjkalo časa

OD TU IN TAM

MS ZSMS za Koroško je organiziral v aprilu dvodnevni seminar za predsedstva OK ZSMS koroške krajine. Seminarja se je udeležilo tudi nekaj mladih iz nekaterih OO ZSMS železarne. Program seminarja je bil zastavljen izredno dobro tako po tematski kot tudi po vsebinski plati. Kar pa je bilo najvažnejše: tudi predavatelji so znali najti ton mladim, tako da so bile razprave in vprašanja razgibane. Naštejemo nekaj tem, ki so bile podane na tem seminarju: Vloga subjektivnih sil, Aktualne naloge ZSMS, Andrej Logar predstojnik Medobčinskega študijskega središča ZKS za Koroško je izredno presenetil s svojo temo o religiji. Skratka, mnenje vseh udeležencev je bilo enotno, da bi najtovrstni seminarji postali rednejša oblika izobraževanja mladih, ki so vpeti v nekatere ključne funkcije ZSMS.

Mladi železarji so bili tudi letos nosilci zvezne štafete mladosti. Tako kot lansko leto je tudi tokrat na svoji poti po Koroški obiskala železarno. Na poti po železarni se je zvrstilo vseh 25 OO ZSMS. Iz vsake sredine so bili trije mladinci - dva spremljevalca in en nosilec. Zvezna štafeta je obiskala tudi novo topilnico, kraj, od koder je 1979. leta dragi tovariš Tito sprejel štafetno palico, ko je krenila na pot po Jugoslaviji in katero je tudi poslednji sprejel.

S. J.

Udeleženci seminarja v Rogaški Slatini

za daljšo razpravo in je marsikatero vprašanje ostalo odprto. Pa vendar, bistveno smo predelali, pri posameznih temah pa smo v razpravi izoblikovali nekatere zaključke, pa tudi kritike.

Prav je, da se mladi naše železarne z nekaterimi ključnimi vprašanji, ki so na tem seminarju naletela na največji odmev, tudi seznani. Naše ugotovitve, s katerimi se verjetno strinjajo tudi naši mladinci, pa so — da se je treba z lastnimi programi (seveda skupno z drugimi DPO) vključiti v dosledno izpolnjevanje nalog, ki izhajajo iz ekonomske stabilizacije in reševanja gospodarskih težav, še posebej v povečanju produktivnosti, izboljšanju notranje in zunanje likvidnosti države, izboljšanjem strukture investicij, z boljšo kadrovske politiko in drugo. Predvsem moramo reševati ekonomsko stabilizacijo na podlagi dolgoročnih programov. S celovito akcijo moramo preprečiti poizkuse in pojave razmišljanja o spremembi samoupravnega sistema in različnih reorganizacij v DO. Mladi smo opozorili tudi na to, da smo se vse preveč usmerili na različne omejitve, bodisi so to bencinski boni ali depozit ali pa višji delež soudeležbe pri pridobitvi stanovanj, medtem ko smo na drugi strani ukinili skoraj vse kredite, kar je prizadelo v prvi vrsti tisti del mladih, ki si ustvarjajo pogoje za življenje. Menimo, da je mnogo premalo poudarka na boljši organizaciji dela, boljšem in hitrejšem dogovarjanju, na kvalitetnejšem združevanju sredstev...

V iskanju rešitev za večje zaposlovanje smo v razpravi podprli rešitve, kot so: zmanjševanje nadur in honorarnega dela, krepitev drobnega gospodarstva, uvajanje dela v več izmenah... V oceni družbenopolitičnega položaja smo izpostavili zaskrbljenost zaradi podatka o porastu procenta mladih v prekrških, kjer je treba posvetiti veliko večje skrbi družbenim dejavnikom, že zadolženim za delo z mladimi.

V tematiki o mladih v SLO in DS smo žal ugotovili, da smo na področju družbene samozaščite v DO in krajevni skupnosti še vedno preveč tolerantni in kolegialni do povzročiteljev škode.

Tudi v mladinskem prostovoljnem delu je čutiti stagnacijo aktivnosti. Večjo skrb moramo posvetiti evidentiranju ter delu brigadirjev prek celega leta. Potrebno bo več »žive« besede pri predstavitvi poteka dela in o načinu življenja brigadirjev na MDA, predvsem bo treba razmisliti o spreminjanju pravil in o izenačitvi materialnih pogojev za vse brigadirje.

V temi o informiranju smo se seznanili s predlogom RK ZSMS o novem načinu informiranja prek plakatov, ki je po zagotovilih predlagatelja hiter, enostaven, poceni in za vsakega mladince dostopen.

Ne samo mladi, ki smo sodelovali na tem seminarju, ampak mladi nasploh obsojamo tiste, ki so dali predlog scene za pripravo zaključne prireditve »sprejema štafete mladosti 1984« v Beogradu, saj gre za žalitev osebnosti in lika tovariša Tita in je za mlade nesprejemljiv. Tudi finančna sredstva za to prireditev so previsoka.

Mnogo stvari je, ki smo jih tako ali drugače razreševali, jih hvalili ali kritizirali, se dogovarjali, kaj in kako naprej. Vendar pa si moramo nekaj tudi priznati. Procent mladih je v samoupravnih organih še vedno prenizek. Mladi bi morali svoja stališča uveljaviti poleg poti stalne delegacije v družbenopolitičnem zboru še prek svojih delegatov v zboru združenega dela občinske skupščine. Ni prav, da samo govorimo ali kritiziramo, na nas je, da nekaj tudi storimo. Ne moremo in ne smemo biti ravnodušni do vsega, kar se okoli nas dogaja.

Seminar smo na skupnem sestanku ocenili ugodno. Udeleženci smo poleg osnovne usmeritve pridobili tudi nekaj novih izkušenj, ki smo jih medsebojno izmenjali. Taki seminarji naj bi sodili v višjo obliko dela in sodelovanja OO ZSMS, zato je prav, da to obliko organiziranja in način obravnavanja teme uporabimo tudi v našem nadaljnjem delu.

Saša Meško

Majski motiv

POSLEDNJA POMLAD

Ozirala se je k nebu. Z očmi je objemala široko modrino, ki se je raztezala nad njo. Kako ljubila je pomlad, nje vonj in igro vetra v krošnjah dreves. Kako rada je občutila toplino žarkov sonca v pomladnem jutru.

Vsa ta idila, ki jo je ponujala pomlad, jo je tako neznansko prevzela, da je začela iskati pot, tisto neskončno dolgo pot, ki vodi k nebu. In ugledala jo je, kako se skrivnostno dviga kvišku. Pogumno se je povzpela. Premagovala je stopničko za stopničko, vedno višje, višje. A ko bi se bila že skoraj dotaknila belih oblakov in toplega pomladnega sonca, je obstala. Oblaki so izginili in sonce jo je oslepilo. Dvignila je roke kvišku kot v poslednjo molitev in se pos-

lednjič ozrla na zelena drevesa, polja na hiše, ljudi, na kraj, ki ga je ljubila. Potem je stopila, stopnic pa naenkrat ni bilo več. Z obrazom, obrnjenim k nebu, je padala v brezno pod seboj. Zdelo se ji je, da lebdi šele top udarec njenega telesa ob tla jo je spomnil na resničnost. Obležala je sama in nemočna. Očitajoče je gledala v nebo in sonce na njem je postajalo rdeče. To sonce, ki jo je tolikokrat prej grelo, je postajalo hladno. Ni vedela, da zanjo za vedno zahaja. Njene oči so dobivale poseben lesk, postajale so vedno bolj prazne. Zameglilo se ji je. Počasi in utrujeno je zaprla oči, hotela je spati. A iz tega spanja se ni nikoli več zbudila.

Njeno sonce pomladi je zašlo, postajalo je vedno bolj temno, dokler ni noč povsem prekrila svet.

Saša

KLUB KOROŠKIH ŠTUDENTOV V LJUBLJANI:

„MI SMO MI“

Pravijo, da smo najaktivnejši pokrajinski študentski klub v Ljubljani. Vsekakor pa smo najstarejši, saj smo lani praznovali tridesetletnico delovanja. Klub koroških študentov združuje študente vse koroške regije, študirajoče v Ljubljani. Člani našega kluba so tudi drugi študenti, ki smo jim Korošci in Koroška blizu.

V kleti četrtega bloka v študentskem naselju pod Rožnikom smo si uredili klubski prostor, kjer je jedro naše aktivnosti. Mi mu pravimo kar »plac«. Tu se odvija večina klubске aktivnosti, ki je organizirana v petih dejavnostih: družbenopolitična, kulturna, socialno ekonomska, družabna in športna. Za obveščenost članov o klubskih akcijah skrbi informativna sekcija, foto sekcija pa beleži pomembnejše dogodke iz kulturnega življenja.

Naš klub ima veliko vlogo kot informator o družbenopolitičnem in gospodarskem dogajanju v svetu in pri nas. Poleg predavanja novinarjev, profesorjev ljubljanske univerze

in znanih družbenih delavcev, ki so že bili pri nas, bomo organizirali okroglo mizo o gospodarski situaciji, študentski politiki in možnostih zaposlovanja na Koroškem, kamor bomo povabili predstavnike delovnih organizacij, Gospodarske zbornice za Koroško in družbenopolitičnih organizacij.

Organizirani skupinski ogledi kulturnih prireditev so med študenti zelo priljubljeni. Letos smo bili že v Drami in Operi, pa še kam bomo šli. Pripravili bomo gostovanje pevskega zbora ali folklorne skupine s Koroške ter kulturni večer v spomin na velike koroške besede: Prežihla, Sušnika in Suhodolčana.

Zahvaljujoč samoupravnemu sporazumu, ki smo ga pred tremi leti sklenili z družbenopolitičnimi organizacijami, kulturnimi skupnostmi in telesnokulturnimi skupnostmi koroške regije, sedaj večjih problemov s financiranjem naše dejavnosti nimamo več. Vedno pa so nam pripravljene pomagati delovne organizacije iz Ljubljane in regije.

Del sredstev si zagotovimo tudi sami s članinami ter organizacijo brucovanja in akademskega plesa. Ker želimo, da naj prav akademski ples ponovno zbliža študente izpred desetih, dvajsetih let, bomo prodajo vstopnic letos organizirali tudi po delovnih organizacijah. Vse bivše študente prisrčno vabimo, da se odzovejo našemu vabilu!

Največ študentov pa v klubu išče razvedrila in domače besede. Nogometni in šahovski turnirji, tekme v kegljanju in košarki so vedno akcije z množično udeležbo. Enkrat mesečno so v »placu« tudi družabni večeri. Takrat plešemo, skupaj z našim pevskim zborom pa urežemo tudi kako koroško.

Igor Kogelnik

VOKALNO INSTRUMENTALNA SKUPINA NOVI VEK

Skupina NOVI VEK že dolgo kroji glasbeno sceno na Koroškem. V prejšnji zasedbi niso bili tako uspešni kot sedaj. Čuti se prisotnost Legnerja in Reka in sedaj spadajo med vodilne glasbene skupine na Koroškem. Njihova glasba je pridobila popularno vred-

Pravijo, da ne vejo točno, kakšna glasba se mladim v današnjem času zdi najboljša, saj je zasičenost z glasbo zelo velika. Mladi hočejo nekaj novega, vendar skupina nima idej, kaj bi bila ta nova glasba in na kakšnih temeljih bi stala. Sedaj se pač hočejo

Skupina Novi vek z Edito na Prevaljah

nost, ki jo mora imeti skupina, če hoče pritegniti čim več mladih. Fantje so še mladi in imajo še zmerom čas, da izpopolnijo svojo glasbo in se prebijajo v ospredje.

NOVI VEK sestavljajo: Jani Legner — solo, Boris Škrubej — ritem, Bojan Dimnik — bas in Branko Rek — bobni.

Fantje so motivirani za glasbo in sami pravijo: »Radi bi se približali takšnemu načinu igranja posameznih pesmi, kot jih slišimo v originalu, vendar nam oprema tega ne dopušča. Glede izbire pesmi pa je tako, da se skupaj posvetujemo, kaj bomo igrali. Ko izberemo komade, jih Jani preštudira in nam na naslednjih vajah pokaže, kako mora kdo igrati.«

Vadijo trikrat tedensko na Magistratu. Sami še niso zadovoljni s kvaliteto svoje glasbe, in hočejo iz instrumentov iztisniti tisto, kar morejo, zato se nenehno učijo novih trikov, ki jih slišijo pri svojih idoli.

Radi bi posneli kakšno skladbo tudi za radio, vendar se bojijo, da še niso dovolj dobri za takšen podvig, ker jim primanjkuje časa za vaje.

UČENCI OSNOVNIH ŠOL PIŠEJO

BILI SO NAS VESELI

Ob dnevu žena smo se podmladkarjem RK, recitatorjem, folkloristom in glasbenikom pridružili tudi člani novinarsko-dopisniškega krožka in obiskali oskrbovance v Črnečah.

Veseli so nas bili. S posebnim programom smo jih razvedrili, še posebej žene, ki so proslavljale. Člani novinarskega krožka pa smo se z delavci in oskrbovanci pogovarjali

približati glasbi, ki gre v uho, in se nanjo lahko pleše.

Čeprav fantje nimajo ideje, kakšna naj bi bilatista nova glasba, vendar verjamejo v to, da lahko nekaj novega ustvarijo. Vendar je v skupini to spet težko, ker imajo različne okuse glede glasbe in vsak bi rad igral tisto, kar mu je všeč, zato ni tistega vzdušja v skupini, kot bi moralo biti.

Sami pravijo, da igrajo iz lastnega veselja, da uživajo ob glasbi, ki jo ustvarjajo in jo lahko predstavijo drugim.

Enkrat mesečno igrajo na plesih, saj je problem pri najemu prostora. Največ se povezujejo z občinsko konferenco in Edito, ki je zadolžena za kulturne prireditve na Koroškem.

Skupina bo v tem sestavu igrala še nekaj časa, potem gresta Škrubej in Dimnik na odsluženje vojaščine, Rok odide, ker pride nazaj nekdanji bobnar, Toni ju oktobra poteče pogodba za igranje pri ansamblu. Kaj bo potem, bomo pa videli.

Franjo Tomaž

o življenju in delu v domu. Prijazno so nam odgovarjali, še posebej lepo nam je opisal življenje in delo uslužbenec, upravnik in zdravnik v tem domu tov. Pečnik. Intervju je dobro uspel.

Polni nekih lepih občutkov smo se vrnil na Ravne. Še dolgo pa smo razmišljali o ljudeh, ki so jih starost, bolezen in tudi drugi vzroki napotili v ta dom. Mislamo, da je prav, da jih mladi obiskujemo in jim lep-

šamo jesen življenja s toplo, domačo pesmijo, besedo, nasmehom...

Tudi mi bomo nekoč stari!

Člani novinarsko-dopisniškega krožka osnovne šole Prežihov Voranc
RAVNE NA KOROŠKEM

EN SOLSKI DAN PO MOJE

Ko pridem v šolo, je še odmor. Nato pozvonijo: »Če bi sedaj bili v pravljici šoli,« si mislim, »takrat bi zdaj zvonilo za uro, ki se imenuje: odmor.« Ko pozvonijo, se končno malo odpočijem. »To uro bomo pisali kontrolno nalogo o telesni vzgoji,« si zaželim. Nato je na vrsti malica.

Za malico bi imeli: sendvič, pecivo, sok ali čaj. Naslednji dve uri bo glasba. Igral bo ansambel: Lačni Franc. Po slavnostnem kosilu v hotelu OŠ Koroški jeklarji so na vrsti tudi jeziki: češki, ruski, albanski, španski, italijanski. Za tem bi bile proste dejavnosti: gledanje televizije, dramski krožek. Takšne dneve bi dal na urnik, če bi bil ravnatelj OŠ Koroški jeklarji.

Da vam odkrito povem, sploh ne bi šel v šolo. Toda če ne bi hodil v šolo, ne bi imel počitnic, ker bi imel proste vse dneve. Vendar, kar si mislimo, so lahko zelo lepe sanje. Kaj? Kako? Saj je ura že četrta na osem!

Rok Vevar

4. b. COŠ Koroški jeklarji

RAZMIŠLJAMO O VOJNI IN MIRU

Noben človek si ne želi vojne. Kako je potem mogoče, da je toliko vojn?

Valerija

Najbolj trpijo otroci. Nič niso krivi, pa jim jemljejo mame, očete, hrano...

Maja

Pri nas je že 39 let mir. To je najlepše. Tanja

So prave vojne in hladne vojne, hujša je prva. Hladna pa visi nad nami kot grozeča pošast.

Jure

Najbolj se bojim jedrskega orožja.

Primož

Mir pomeni ustvarjanje, srečo.

Erik

Vojna odvzame človeštvu vse, kar je lepo.

Matjaž

Babica mi pripoveduje o vojni. Ne razumem vsega. Vem samo, da je to nekaj strašnega.

Bojana

Sovražim vojno. Le kdo je tisti, ki si jo želi?

Sergeja

Učenci 4. c razreda
COŠ Koroški jeklarji

Moj oče

Moj oče je livar...

odbil že mnogo delovnih let.

Moj oče je livar...

tisoče odlitkov je poslal v svet.

Moj oče je livar...

leta bodo hitro prešla za njim,

spominov bo ostalo le za dim.

Moj oče je livar in še bo delal iz dneva v dan, a le dokler, dokler ne bo postal odlitek sam.

Saša

USTNO INFORMIRANJE

Analizo ankete o informiranju v Železarni Ravne sklepamo s predstavitvijo informiranja na samoupravnih delovnih skupinah, zborih delavcev ter z mnenji anketiranih delavcev o možnosti sodelovanja pri samoupravnem odločanju.

SAMOUPRAVNE DELOVNE SKUPINE

Eden bistvenih problemov sedanjih družbenih odnosov je nejasna razmejitev med upravljanjem, vodenjem in izvrševanjem. Ti problemi izhajajo predvsem iz posebnosti našega združenega sistema, saj smo upravljanje prenesli na delavce in ga tako vsaj formalno ločili od funkcije vodenja. Toda tu smo se znašli pred številnimi težavami, saj so vsi načini sodobne organizacije dela (hkrati s tehnologijo), preneseni iz razvitih kapitalističnih dežel in zato oblikovani na izhodišču, da sta funkciji vodenja in upravljanja neločljivo povezani v celoto, torej v rokah lastnikov proizvodnih sredstev. Od tu izhaja struktura v naših organizacijah združenega dela. Na eni strani je dejansko prisotna hierarhičnost vodenja in tudi upravljanja, na drugi pa, nasprotno, formalna enakost vseh delavcev v upravljanju. Rezultat tega protislovja se izraža v tem, da je delavec prav tam, kjer dnevno pridobiva največ ustvarjalnih spoznanj, to je v okviru svojih nalog in opravil, še vedno objekt odločanja. In prav pri preseiganju tega protislovja lahko največ prispevajo samoupravne delovne skupine. Seveda pa je pri tem bistven člen zlasti delovanje družbenopolitičnih organizacij.

Samoupravna delovna skupina lahko uresničuje celo vrsto funkcij tozda. Z vidika sedanjih družbenih odnosov je gotovo njihova vloga najpomembnejša v procesu

samoupravnega odločanja. Lahko bi nasploh trdili, da ni toliko pomembno, o katerih vprašanjih smejo zgolj v tem okolju neposredno odločati delavci, kot možnosti, ki jih samoupravna delovna skupina daje delavcem za demokratično in ustvarjalno delovanje v procesu oblikovanja odločitev. Nobenih dvomov namreč ni več o tem, da je zgolj glasovanje o predlogih najmanj pomemben del odločitvene aktivnosti. Za samoupravnost odločanja so bistvene pomena predvsem možnosti za ustvarjalno sodelovanje delavcev v celotnem procesu oblikovanja odločitev, od ugotovitve problemov in njihovih vzrokov, določitve ciljev in kriterijev do variantnega opredeljevanja rešitev in njihovega vrednotenja. Bistvena je torej demokratizacija procesa oblikovanja samoupravnih odločitev in prav tu imajo lahko samoupravne delovne skupine odločilno vlogo. (Janez Krnc, Družbenopolitične organizacije v temeljni organizaciji združenega dela in samoupravne delovne skupine, CDPI pri FSPN, str. 15, 16 1982)

Kako je z odločanjem za samoupravne delovne skupine v Železarni Ravne, si oglejmo v grafu 1, ki prikazuje zadostnost (količino) informacij za posamezno področje iz rubrike »premalo informacij«.

»Odgovori na vprašanja, kako so zadovoljni z delom, s sodelavci (med drugim tudi z informiranjem — op. pisca) so resda element zaznavanja objektivne situacije, v katero so posamezniki zajeti, vendar na drugi strani izražajo predstave o tem, kakšna bi morala biti določena stvar po mnenju vprašanih. Odgovori izražajo želje vprašanih.«

(Kavčič, Svetlik, Poglavja iz sociologije dela, DE Ljubljana 1979)

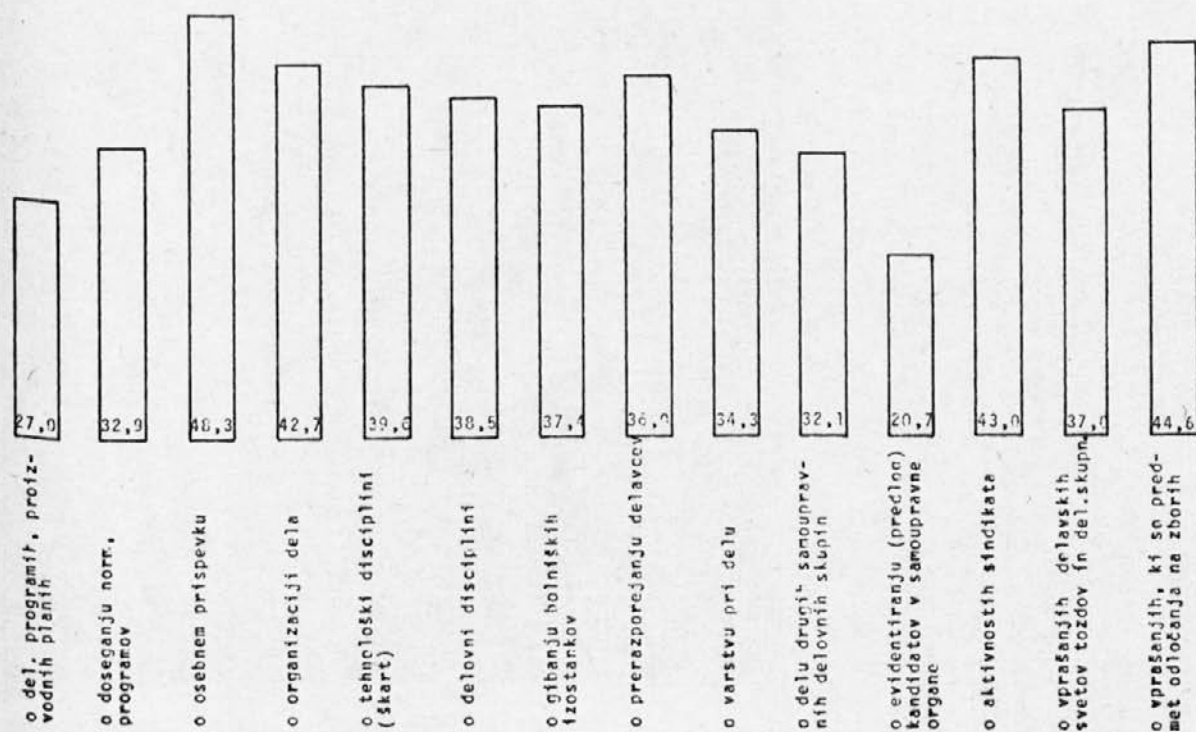
Glede na te ugotovitve ne moremo ugotavljati, kakšna je de-

janska situacija, lahko pa razumemo odgovore anketiranih kot želje na področju informiranja v SDS (samoupravne delovne sku-

Vigred starega drevesa

Graf 1: Koliko smo na sestankih samoupravnih delovnih skupin informirani z naslednjih področij? Prikazani so odgovori v rubriki »premalo je informacij«

pine). Delavci torej čutijo potrebo po obsežnejšem informiranju s področja osebnega prispevka, organizacije dela, tehnološke in delovne discipline, bolniških izostankov, prerazporejanja delavcev in še bi lahko naštevali. To je posebej razveseljivo, saj so to področja, na katerih lahko zgradimo tako delovno skupino, ki skozi samoupravno organizirano delo na osnovnih nivojih omogoča dejansko upravljanje delavcev in istovetnost z DO. To pa so pogoji razodtutitve.

Izstopa tudi potreba po informacijah:

- o vprašanjih, ki so predmet odločanja na zborih delavcev
- o aktivnostih sindikata
- o vprašanjih delavskega sveta tozda, delovne skupnosti.

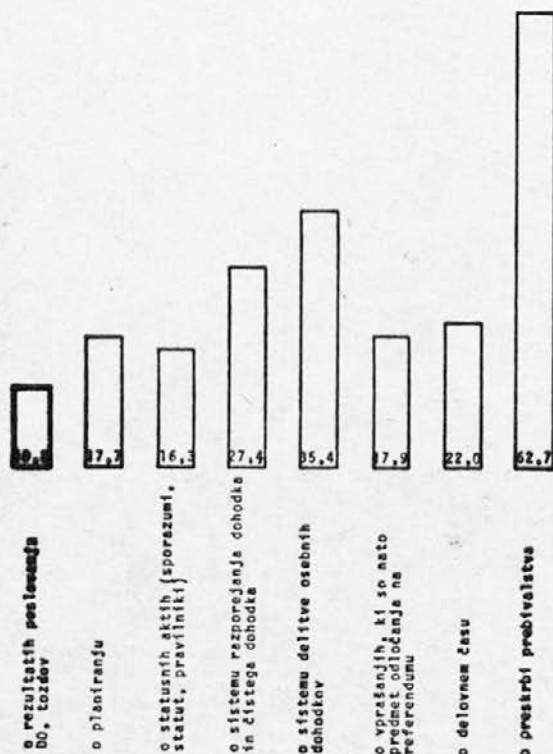
Glede na odstotek anketirancev, ki izražajo potrebo po večjem obsegu informacij, je možna razlaga, da dobra tretjina anketirancev ni pasivna.

ZBORI DELAVCEV

Iz ocenjevanja zadostnosti informacij na zborih je v grafu 2 prikazana rubrika »informacij ni dovolj«.

Odstotki anketirancev, ki so odgovarjali za pomanjkanje informacij, so manjši kot pri samoupravnih delovnih skupinah. Če izhajamo iz potreb oziroma želje po informacijah, je možna razlaga, da so informacije na zborih

Graf 2: Koliko smo informirani na zborih delavcev? Priказani so odgovori v rubriki "informacij ni dovolj"

takšne, ki ne vzbujajo v ljudeh potrebe po obsežnejših razlagah. Pri tem izhajamo iz stopnje razumevanja problematike in stopnje istovetenja oziroma identifikacije s cilji delovne organizacije, bodisi v okviru tozda ali celotne DO ali celo sozda.

Istovetenje s cilji DO je možno pričakovati le v smislu postopnega istovetenja s cilji v neposrednem delovnem okolju vsakega posameznika (delovna skupina).

V grafu 2 izstopa poleg potrebe po informiranju o preskrbi prebivalstva še področje osebnih dohodkov in razporejanje dohodka in čistega dohodka.

SODELOVANJE PRI SAMOUPRAVNEM ODLOČANJU

Samoupravno odločanje oziroma upravljanje z družbeno lastni-

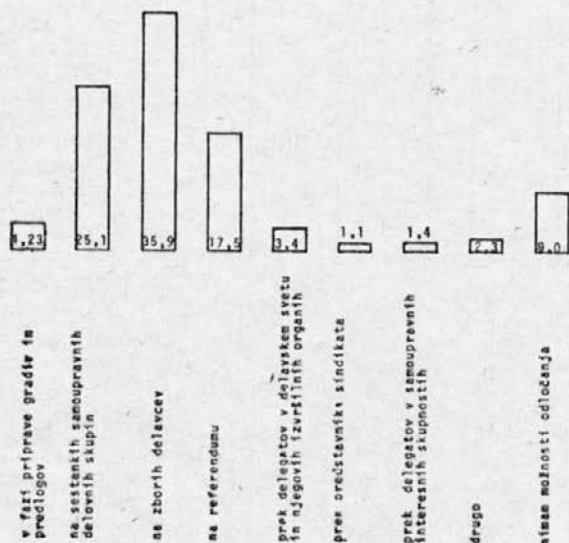
no je posebnost naše družbe. V tej anketi smo želeli izvedeti tudi, v katerih fazah odločanja, oblikah, organih in družbenopolitičnih organizacijah (v vprašanje smo vključili le sindikat) se počutimo bolj učinkovite. Kot je razvidno iz grafa 3, precej izstopajo: zbor delavcev, samoupravne delovne skupine in referendum.

Precej manj je tistih anketirancev, ki menijo, da nimajo možnosti odločanja in tistih, ki dajejo prednost fazi priprave gradiva in predlogov ter delegatsko oblikovanemu organom.

Na lestvici je na presenetljivem drugem mestu samoupravna delovna skupina, ki predstavlja obliko graditve samoupravljanja na osnovnih nivojih, torej temelje.

Samo Šave

Graf 3: Kje lahko najbolje sodelujemo v samoupravnem odločanju?

POSKUS DNEVNEGA OBVEŠČANJA NI USPEL

Če kdo pogleda Informativne fužinarje nazaj, lahko najde v št. 11. 1982 v besedilu »V valjarni začeli orati ledino« obljubo, da bomo dnevno obveščanje, o katerem je v članku beseda, postopoma uvedli še v druge proizvodne tozde železarne. Vpraša se lahko, kaj je zdaj s tem.

Obljuba ni požrta, se je pa v valjarni poskus končal neuspešno, zato je vreden temeljitega premisleka in delo potem drugačnega pristopa. Zato toliko vmesnega časa.

Tudi sami smo sicer že na začetku menili, da so zahteve Zveze sindikatov o obveznosti dnevnega obveščanja vsaj za našo železarno samo teoretične, praktično težko uresničljive: da so naši tozdi za stvarno in učinkovito obveščanje za dan nazaj prerazdrobljeni, da je zelo težko najti kazalec, ki bi ga posredovali v vse oddelke nekega tozda, da tak kazalec ni čisto resničen pokazatelj stanja (še posebno za štirizmensko delo ne), da ni lahko najti ljudi, ki bi bili pripravljeni iskati podatke in jih prikazovati.

Vseeno smo poskusili in prva dva suma nazorno zavrgli. Najprej smo izločili tiste oddelke valjarne, za katere smo lahko vsak dan dobivali podatke (težka in srednja proga, adjustaža profilov in gredic ter čistilnica). Nato smo za vsak oddelek izbrali kazalce, ki naj bi delavcem predstavljali resnično stanje, pa tudi preveč

časa za prikaz ne bi vzeli (dnevna proizvodnja, izkoristek agregata, doseganje norme ter prisotnost na delu). Prikazovali smo jih za dan nazaj, za petek, soboto in nedeljo oziroma soboto in nedeljo v ponedeljek skupaj, vsakega za vse izmene v celoti. Imeli smo metodo prikazovanja s stolpci.

Za druga dva naša pomisleka pa se je izkazalo, da sta bila upravičena. Poskus dnevnega obveščanja v valjarni je namreč propadel, saj se njegov smisel — z aktualnostjo spodbujati za boljše delo — ni kazal, poleg tega pa so tisti, ki so podatke dajali, imeli zanje vse manj časa.

Vseeno tudi po prenehanju še nismo vrgli puške v koruzo. Hoteli smo primerjati rezultate gospodarjenja mesecev, ko so bili delavci dnevno obveščeni, z meseci, ko niso bili. Je proizvodnja večja, je izkoristek boljši, so odsotnosti manjše? Na žalost ničesar nismo mogli ugotoviti, saj tudi primerjati nismo mogli. Npr.: proizvodnja težke proge je odvisna od več dejavnikov, med drugim od vložka iz jeklarne, ki pa predlanskega februarja ni bil enak lanskemu; če je bilo npr. lani v adjustaži manj odsotnih z dela, še ne moremo skleniti, da zato, ker so bili ljudje bolj dnevno obveščeni o svojih prevečkratnih izostankih, pa so si rekli: »Moramo na šiht, vse preveč manjkamo,« itd., kar na kratko pomeni: dokazati, da je dnevno

Zimski spomin

obveščanje v valjarni tistih šest mesecev, ko je bilo, stimuliralo, ne moremo.

Je tako sesut njegov edini smisel dovolj opravičljiv razlog, da ga zaenkrat v valjarni opustimo in skušamo v železarni najti nov tozid za nov poskus z novim pristopom? Zagotovo. Bo pa težko, saj se vzorovati nimamo nikjer, in bomo ponovno morali zaorati

v ledino. Možnosti je več. Če ni šlo z dnevnim obveščanjem, bo morda s tedenskim ali dekadnim. Delavci imajo v samoupravnih aktih zapisano pravico, da so obveščeni o proizvodnji in njenih rezultatih. Za informiranje v tozidih pa so prvi odgovorni prav tozidi sami.

Helena Merkač

JE RES POTREBNO SEDEM LET

Dolgih sedem let je že minilo, odkar je bila dana prva zahteva za priznanje oziroma za pričetek postopka za beneficirano delovno dobo zaposlenih v TRO, v obratu proizvodnje pil. Zahtevek za postopek se je začel dne 5. 7. 1977 na delovnih skupinah in je bil posredovan izvršnemu odboru sindikata TRO. Ta je zahtevek potrdil in ga posredoval merodajnim službam. Bila je imenovana komisija v Železarni Ravne, da uskladi vsa delovna mesta in potrdi nova. Komisija je agilno delala približno dve leti, potem pa vse manj. Vsaj tako je videti po odgovorih na pogoste urgence delovnih skupin. Zavedamo se, da takšen postopek traja precej dolgo. Toda da se v tolikšnem času ne da kon-

čati neko zadevo, je pa nerazumljivo. Občutek imamo, da to nekdo namerno zavlačuje. Če pa to ni namerno, se kaže malomarnost in nezainteresiranost, vsekakor pa je vredno graje. Sprašujemo se, kako bi bilo v obratih, če bi se obnašali do proizvodnje s takšnim odnosom. Kaj bi bilo z dobavnimi roki, posebno za izvoz?

Oškodovani so tisti, ki so med tem časom bili invalidsko ali starostno upokojeni. Tudi sedaj je dosti takšnih, ki bi že lahko šli v pokoj, če bi bila rešena beneficirana doba. Verjetno bo težko najti krivca za to nedokončano delo. Kolikor vodstvo železarne ne bo ukrepalo, bo moral to razčistiti sindikat.

Adolf Čepelnik

ODGOVOR STROKOVNE SLUŽBE

V železarnah so bila dela in naloge, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem, ugotovljena na podlagi zveznega zakona, ki je taksativno določil upravičena delovna mesta za benefikacijo.

Posledica tega je bila, da so nastala tako v posameznih železarnah kot tudi med njimi večja neskladja, ki jih je bilo treba uskladiti. Nekatere vrste industrijskih dejavnosti so bile celo povsem izločene — tudi pilarne. Delo usklajevanja je opravljala imenovana komisija za pripravo revizije beneficiranih delovnih mest v železarni Ravne, ki je imela tudi nalogo, da izdela predlog vseh tistih delovnih mest, kjer bi po dogovorjenih kriterijih glede na pogoje dela obstajali pogoji, da se zavarovalna doba šteje s povečanjem. Na nivoju SOZD SZ je delovala z isto nalogo usklajevanja spornih delovnih mest strokovna komisija. Ta je reševala predvsem neskladja med železarnami Ravne, Store in Jesenice v okviru zakona določenih delovnih mest ter jih v večjem obsegu tudi rešila. Ni pa bilo mogoče rešiti tistih odprtih vprašanj, ki so zadevale celotne oddelke ali obrate, kot na primer dela v pilarni ali dela v žebjarji na Jesenicah, za katera se je štelo, da sam ropot pri delu ni zadosten pogoj za pridobitev benefikacije. Edina možnost je torej obstajala, da se takšna sporna mesta rešujejo v okviru revizijskega postopka celotne metalurgije v SRS in se s potrebnim dokaznim gradivom utemelji primerljivost z ostalimi.

Postopek revizije v železarni je bil izveden v letu 1983, vendar ni izpolnil novih pričakovanj po takojšnji rešitvi vseh spornih vprašanj. Nasprotno je naložil obveznost železarnam, da do leta 1986 izdelajo enoten elaborat, po katerem bo mogoče upravičenost do benefikacije bolj celovito ter objektivno ocenjevati in vrednotiti.

Služba za varstvo pri delu in varstvo okolja

Železarji delegati

Na nekatera vprašanja naših konferenc delegacij so prišli odgovori.

DVA »NE« IZ OTROŠKEGA VARSTVA

Povišanje cenzusa za otroški dodatek v Koroški regiji ni možno. Če bi ga zvišali, bi občina Ravne imela takoj večje obveznosti do republiškega solidarnostnega sklada. Bo pa odbor za uveljavljanje pravic pri Občinski skupnosti otroškega varstva še posebej dodeljeval otroški dodatek prek cenzusa (lani je bilo 120 takih primerov).

Starši s Prevalj ne vozijo svojih otrok v vrtec na Ravne. Tisti, ki sklepajo, da je vrtec na Prevaljah prazen zato, ker bi bili prevalski otroci v ravenskih vrtcih, se motijo. Nezadovoljstvo, ker so vrtci nezasedeni, je sicer razumljivo, vendar upošteva izgradnja dolgoročne potrebe po načelu, da morajo imeti vsi otroci odprta vrata v vrtec.

DOKONČNEGA PREDRAČUNA ZA SPOMINSKI PARK NA POLJANI ŠE NI

Ureditev spominskega parka »Svobodi in miru« na Poljani naj bi bila dolgoročna. V prvi fazi bi uredili zelenice, obnovili sedanji spomenik, postavili spomenik »Vojna in mir« ter preučili možnosti postavitve ustreznih plastik iz letošnje Forme vive. Hrastovo hišo kot »Muzej 15. maja« naj bi obnovili kasneje.

Organizacijski komite za ureditev in pripravo proslave dokončnega predračuna še ni sprejel. Dosedanja družbeno verificirana sredstva v občinski kulturni skupnosti znašajo 1.500.000 din, v občinski komunalni interesni skupnosti pa okoli 5.000.000 din. Za še druga sredstva tečejo pogovori v okviru republiške kon-

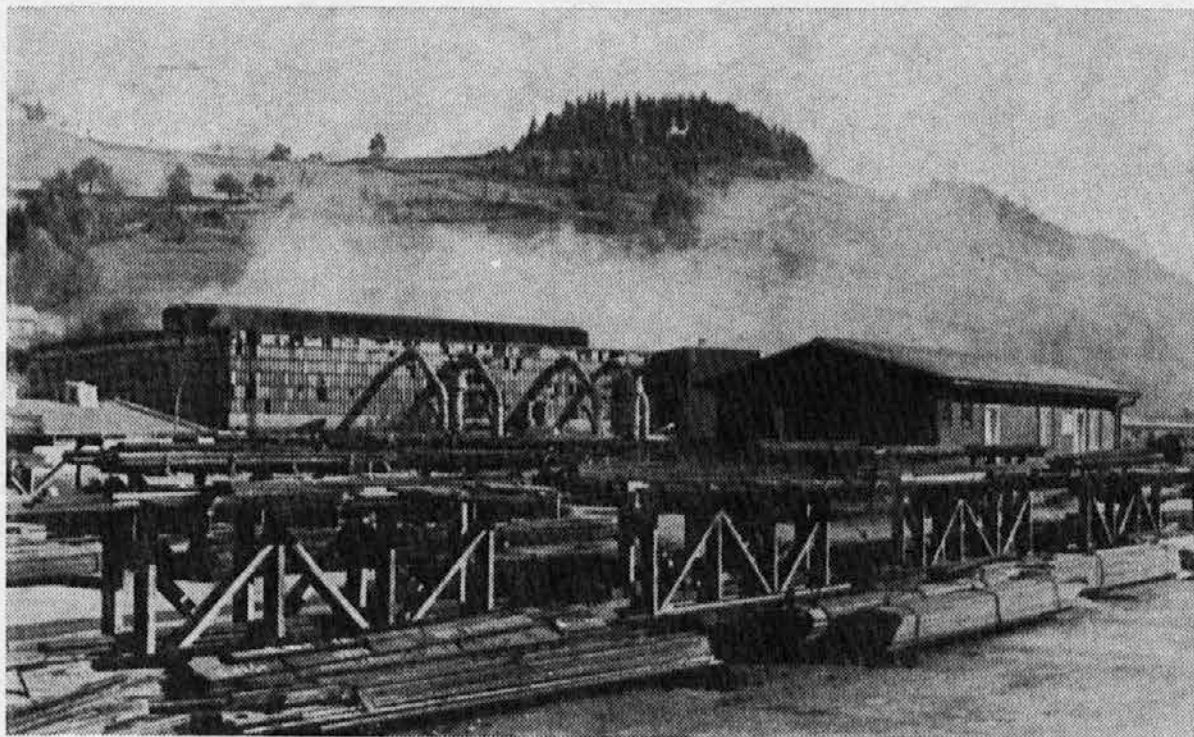
ference SZDL. Ob tem morajo občinske in republiške samoupravne organizacije in skupnosti v svojih programih za leti 1984 in 1985 zagotoviti sredstva tudi za ureditev spominskega parka in za organizacijo proslave na Poljani. Sekretariat organizacijskega komiteja bo v kratkem objavil celotni ureditveni načrt Poljane in ob tem dal pobudo za delegatsko razpravo v skupščini občine.

DIJAŠKA DOMOVA NA RAVNAH IN V MEŽICI BOSTA

Gradnja dijaških domov pri Srednji rudarski šoli v Mežici in SŠTNPU na Ravnah je v programu Izobraževalne skupnosti Slovenije.

Dijaški dom v Mežici naj bi bil gotov avgusta 1984. Predračunska vrednost zanj znaša 33.256.500 din. Izobraževalna skupnost Slovenije je zagotovila sredstva za gradbeno in obrtna dela z notranjimi instalacijami, komunalne priključke, opremo, projekte, inženiring in druge investicijske stroške. Soglasje za gradnjo sta dala tudi delavski svet rudnika in izvršni svet skupščine občine.

Za gradnjo dijaškega doma na Ravnah tečejo pripravljala dela. Načrti in lokacijska dokumentacija so že gotovi. Investicijska sredstva so zagotovljena v okviru finančnega načrta republiške izobraževalne skupnosti pod enakimi pogoji kot za gradnjo v Mežici. Po cenah iz januarja znašajo 32.251.400 din. Dom naj bi začeli graditi še v letošnjem prvem polletju, gotov pa naj bi bil jeseni 1985. Soglasje za gradnjo so poleg republiške izobraževalne skupnosti dali še delavski svet Železarne Ravne, izvršni svet skupščine občine in SKIS, ki zagotav-

Red

lja sredstva za komunalno ureditev.

KRIŽIŠČE PRED GLAVNIM VHODOM UREJENO ŠE LETOS

Po planu SKIS bodo ceste od kino dvorane do cerkve sv. Antona na Ravnah rekonstruirali še letos. Prenova zajema razširitev cestišča in mostu za en vozični pas in semaforizacijo križišča.

ZAENKRAT LE SANACIJA CESTE V ČRNO

Po dogovoru bo letos cestno podjetje ceste Poljana—Mežica—Črna le saniralo, drugo leto pa rekonstruiralo. Rekonstrukcija bo etapna.

(Vir: Odgovori Občinske skupnosti otroškega varstva in Skupščine občine Ravne na delegatska vprašanja)

Po Mežiški dolini

V vseh krajevnih skupnostih Mežiške doline so bile aprila in v začetku maja pomembne iste dejavnosti: nadaljnje priprave za izvedbo referendumov, spomladansko čiščenje ter konec aprila praznovanje OF in praznika dela.

KS JAVORNIK-ŠANCE

Predreferendumska dejavnost je bila v tej KS široka, in upajo, da bo referendum kljub nekaterim kritikam uspel, saj splošnih odklonov za samoprispevek ni. Organizirali so tri zbornice krajanov in štiri roditeljske sestanke, z namenom in programi pa so seznanjeni tudi na predavanjih SLO, še posebej pa so imeli razgovor s predsedniki hišnih svetov.

V razpravah so ljudje izpostavili več vprašanj, med njimi o vrtcu, o usodi gradu, o telefonih na Sanci, ki jih kljub temu, da so Šance eno najstarejših naselij na Ravnah, še ni itd. Negodovali so nad Javornikom kot spalnim naseljem, ki nima niti kioska, ni igrišča, manjka garaž, podoba kazijo ute, vrtovi, vzhodni del nima javne razsvetljave itd.... Zaradi vsega tega daje Javornik videz neurejenega kraja. Nekaj so skušali popraviti s spomladanskim čiščenjem.

Čistila je šola, ostala pa je nabrežina proti Hotuljki, ki bo prišla na vrsto maja. Po zadnjih informacijah bodo maja razgrnili načrt kompleksne komunalne ureditve sredinskega dela Javornika.

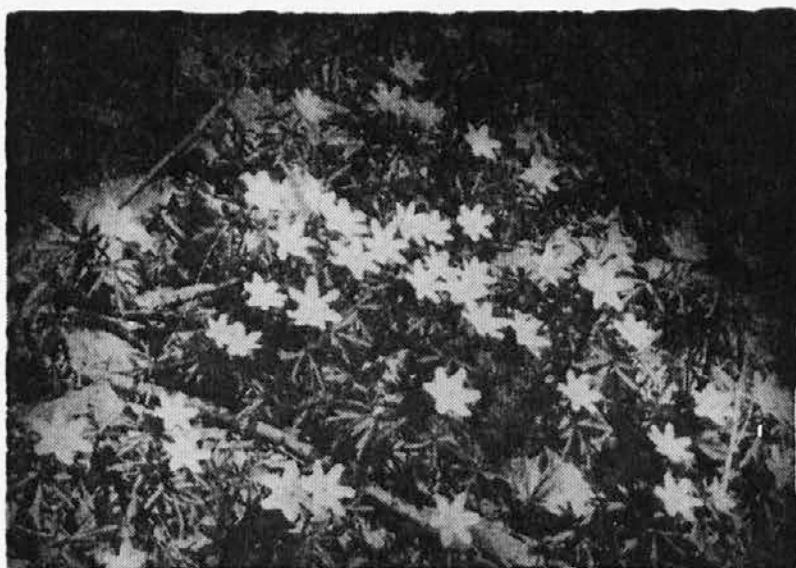
Ta KS je tudi ocenila svoje delo v prvi polovici mandatnega obdobja. Ocena je pozitivna ob spoznanju, da je zadnje čase čutili pasivnost, celo malodušje in nemoč. V KS se zavedajo, da lahko te negativne pojave odpravi le akcija.

(Vir: informacija predsednika skupščine Milana Zafošnika)

KS ČEČOVJE

Kot sta povedala predsednik sveta Stanko Rihter in njegov namestnik Jože Cesnik, ljudje na Čečovju, po razpravah sodeč, »niso proti samoprispevku, seveda pa nobenemu ne vidiš v dušo«. Ob vseh pomislekih je v ospredju zavest, da je samoprispevek koristen.

V primerjavi z Javornikom na Čečovju ni večjih problemov. Kraj je komunalno urejen, pričakujejo le še, da bosta Merxova tozda Gostinstvo in Prodaja izpolnila staro obljubo in naredila red za hotelom ter poskrbela za zaboynike, da se prazne kar-

Vetrnice

tonske škatle ne bodo več kotale po cestah. Sploh po tem ne, ko so Čečovčani svoj kraj temeljito očistili.

Več skrbi ima KS Čečovje na družbenopolitičnem področju, saj se reševanje statusa strokovne službe krajevnih skupnosti, ki je njihova zapuščina, nikamor ne premakne.

KS ŠENTANEL

Zbor krajanov za samoprispevek je bil v Šentanelu dobro obiskan, po dobrem vzdušju na njem pa sklepajo, da bo referendum uspel. Pozitivno v tej KS vpliva tudi šola, ki pridno raste iz sredstev prejšnjega samoprispevka.

Ob samoprispevku so na zboru izpostavili tudi največji šentanelski problem — avtobus. Slabo kaže zanje, saj je Viator zainteresiran le za pogodbenega, železarni pa se ga ne splača dati, ker je delavec premalo.

Za šolo so že sprejeli načrt komunalne ureditve. Domenili so

se, da igrišča ne bodo gradili pred šolo, ampak na rekreacijskem prostoru, od šole oddaljenem 200 m, in ne bo le za otroke, ampak za vse.

Akcije za čisto okolico so se letos lotili drugače kot prejšnja leta. Vsak je dobil svoj predel, in tako zdaj Šentanel še bolj prijazen čaka na turiste.

17. junija, na krajevni praznik, bo v tej KS zelo slovesno. Imeli bodo slavnostno sejo skupščine, na kateri bodo podelili bronaste znake OF, predvidoma pa bodo takrat odprli tudi šolo.

(Vir: informacija tajnika KS Petra Plevnika)

KS ČRNA

Ta KS v predreferendumskih pripravah ne daje pomena zboru krajanov, ker so zelo slabo obiskani. Zato so organizirali razprave o samoprispevku na vaških odborih, občinskih zbora, sestankih družbenopolitičnih organizacij itd. Po dolgem času so imeli tudi zbor komunistov, ki je bil zelo dobro obiskan. Pripravljajo še številko glasila Vest, namenjenih referendumu. Razpleta težko čakajo, saj je njihova telovadnica v občinskem programu samoprispevka na prvem mestu.

(Vir: informacija predsednika skupščine Marjana Lačna)

H. M.

MISLI

Tisti, ki ne znajo čakati, nikoli ne zmagajo.

*

Ne glej, od kod prihajaš, glej rajši, kam greš!

*

Če znaš življenje prav uporabljati, je dovolj dolgo.

*

Ravno toliko zgubiš z eno karto preveč kot z eno premalo.

Bregovi brstijo

Z D R A V J E

KAM NA DOPUST Z OTROKI

Stojimo pred odločitvijo — kam na dopust, ker so otroci še majhni? Dobro moramo premisliti, sicer se lahko težko prisluzeni dnevi razblinijo v nič ali pa postanejo celo tako obremenjujoči, da komaj čakamo, da minejo, da se vrnemo na delo, seveda še bolj utrujeni kot pred dopustom...

Torej, o vrsti potovanja in o izbiri mesta za dopust odloča starost naših otrok.

Za dojenčka je najbolje, da ostane doma. Njemu dopust še ni potreben. Za dobro počutje rabi le ustaljen dnevni red, ki ga je vajen od rojstva. Zanj bo veliko zadovoljstvo to, da mu ne bo treba zgodaj vstajati in hoditi v varstvo, pa tudi svoje najbližje bo imel ves dan ob sebi. Kaj več sploh še rabi? Ali ni to zanj najlepši dopust? Čemu naporeno potovanje in potem parjenje na vročem soncu in to v čisto novem, zanj popolnoma tujem okolju. Če ga že hočejo okopati, se lahko prav tako dobro okopa tudi doma, v kadi, ki mu jo postavijo na sonce. Uf, to sonce... Že tu, na Koroškem, je prevroče zanj, kaj šele ob morju...

Z malimi otroki je najbolje izbirati manj turistične, mirnejše kraje, ki niso preveč oddaljeni od doma. Vožnja je namreč za malčka velik napor. Tudi vročino majhni otroci težko prenašajo, zato za dopust izberemo manj vroče poletne mesece oz. predsezonski ali posezonski čas. Za oddih si moramo zagotoviti stalno mesto bivanja, kajti česta menjava malčka zelo obremenjuje, ker se mora vedno znova prilagajati novemu okolju, kar pa zanj ni lahko...

Misliti je treba tudi na klimatske težave. Nekateri otroci na spremembo klime močno reagirajo. Če je ta reakcija premočna, bo otrok slabo spal, utrujen bo in neješ.

Za otroka, starega pod tri leta, ni primerno letovanje pod šotorom, za bivanje v kamp-prikolici pa naj bi imel otrok vsaj eno leto, čeprav si strokovnjaki niso edini, da tak dopust sploh koristi otroku. V tem primeru bi morali biti higieniški pogoji brezhibni, prav tako tudi klimatske naprave, sicer je letovanje riskirano, otrokovo zdravje ogroženo.

Tudi letovanje v hotelskih sobah ni vedno najprimernejše za malega otroka. Otroci imajo namreč veliko potrebo po gibanju, zato jih majhne hotelske sobe utesnjujejo, posebno v času slabega vremena. Otroci postanejo sitni, slabo voljo prenesejo tudi na ostale člane družine. Dopust se lahko spremeni v pravo živčno vojno, kjer vsi komaj čakajo, da že vse skupaj končno mine ali pa celo predčasno spakirajo in se vrnejo domov.

Otrok v šolskem obdobju že čuti pravo potrebo po letnem oddihu. Velike zahteve v šoli pa tudi sicer zahteve današnjega vsakdana slabo vplivajo na sposobnost učenja in zbranost večine naših otrok. Letovanje izboljša njihovo koncentracijo, odpočijejo si, izboljša se tudi njihovo splošno telesno stanje. Otroku je treba dati v času počitnic priliko, da se »izdivja«, da nadoknadi zamujeno med šolskim letom.

Pri tem bi opozorili starše tudi na to, da otroci pod 12 leti nimajo zanimanja za potovanja v tujino z namenom, da bi izpopol-

nili splošno izobrazbo. Veliko ljubša jim je igra z vrstniki in te mu ne smemo kratiti.

Zamenjava okolja je zelo priporočljiva zlasti za nevrotične otroke z učnimi težavami.

Torej, za naše manjše in večje otroke je bivanje v primernem

klimatskem okolju, bodisi v obmorskem, srednjegorskem ali gorskem, zagotovo zelo koristno, seveda le s pogojem, da jim je na mestu bivanja omogočen normalen dnevni red v normalnih higieniških pogojih.

Referat za zdr. vzgojo

DUŠEVNO ZDRAVJE

Okvare duševnega zdravja delimo v večje skupine, in sicer psihoze, psihonevroze ter okvare značaja, vedenja in inteligence. Od vseh nevroz je najpreprostejša nevrastenija. To je živčna slabost, ki se izraža v skrajni utrujenosti, vznemirjenosti in napetosti. Psihonevroza je iz duševnih vzrokov nastala živčna iztirjenost ter je pogosto vzrok alko-

holizma. Psihoza pa je duševno obolenje.

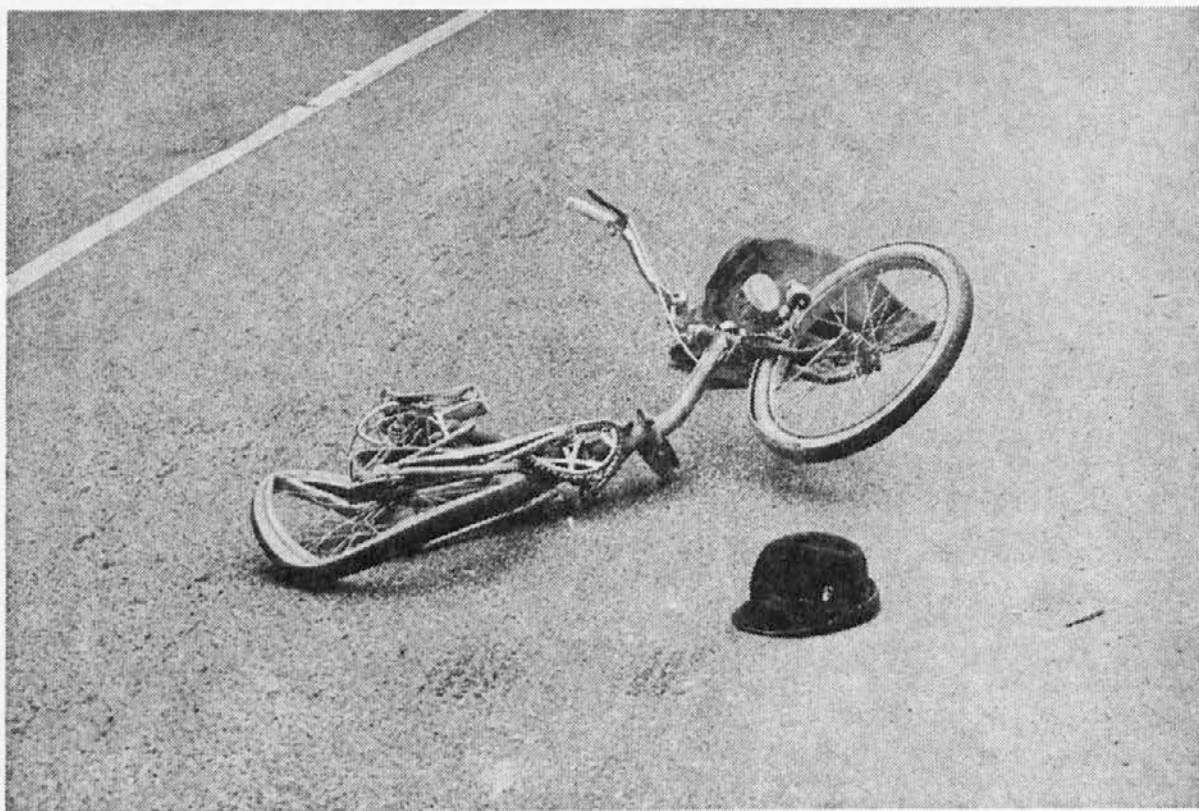
Vzroki naraščanja psihoz in psihonevroz so v sodobnem civiliziranem načinu življenja, v prevelikih duševnih in živčnih naporih, v alkoholizmu, narkomaniji itd. Ljudje, ki imajo prirojeno živčno slabost, postanejo zaradi preobremenjenosti, nemira in stalne živčne napetosti telesno in duševno izčrpani. Tudi stanovanjske razmere so ponekod še tako slabe, da ljudje nimajo nikjer mirnega kotička za počitek in delo. Večkrat so medsebojni odnosi v družini slabi, včasih se jim pridružijo še prepiri s stanovalci, sosedi in sodelavci. Vzrok pogostim današnjim nevrozam je tudi v tem, da ljudje niso vedno na delih, za katera so usposobljeni. Delajo in živijo v stalnem strahu pred nevarnostmi in v stalni živčni napetosti. Ne dosega uspehov in zato so nezadovoljni z delom. Tudi medsebojni odnosi pri delu so še marsikje slabi.

Osebo zadovoljstvo in prilagodljivost delavcev ter delovna produktivnost so med seboj tesno povezani. Delovna storilnost pada, če je človek prizadet v medsebojnih odnosih v podjetju, družini ali kaki drugi socialni skupini.

Za duševno zdravje delavca je pomembna dejavnost zdravstvene službe in industrijskega psihologa. Psiholog v podjetju preučuje vpliv delovnega procesa in človeških odnosov na delavca, preprečuje nepotrebno utrujanje, dolgočasje, nezadovoljstvo, zaskrbljenost in trenje med delavci. Čustvene napetosti pri delavcih povzročajo zmanjšanje industrijske morale.

Veselica

Opomin

SKRB POSAMEZNIKOV ZA DUŠEVNO ZDRAVJE

V življenju vsakega človeka so pogoste majhne nevšečnosti in tegobe. Po navadi se jim ne moremo izogniti, zato je najbolje, da se nanje privajamo. Tako jih bomo zlahka in hitro prešli in zdale se nam bodo nepomembne. Večkrat pa ne vemo, kako naj opravimo s kako večjo nesrečo ali težavo, ker nanjo nismo bili pripravljeni. Življenje nikomur ne prizanaša, vendar pa je od človeka odvisno, ali ga težave stro ali dvignejo. Komur gre vse po sreči, rad postane samoljuben, brezskrben, včasih pa tudi zaslepljen.

Človeške nadloge so različne, zato ni predpisa, kako jih naj premagujemo, vendar nekaj pravil velja za vse. Vsak problem je treba spoznati in razčleniti. Moramo ni tako strašen, kot smo sprva mislili. Večkrat kdo zaide v stisko, ker se mu zde težave preveč zapletene. Ob njih je nemočen in ne more jasno presojati. Človek mora najprej opraviti s seboj. Ne sme se predati potrošnosti, pač pa mora nekaj ukreniti, kajti dejavnost ustvarja občutek samozavesti.

Ne sramujmo se iskati pomoči pri drugih. Pri večini tegob nam lahko pomagajo poklicani, to so zdravnik, med. sestra, socialni delavec ali psiholog. Imamo pa tudi prijatelje in moramo najdemo ljudi, ki so podobne udarce že preboleli. Dobra beseda ob pravem času nas bo bodrila. Če drugega ne, bo breme lažje, če se pogovorimo s kom, ki mu zaupamo.

Puščajmo vnevar majhne skrbi! Spoznavajmo se in vzgajajmo. Bodimo razsodni in iščimo napake raje v sebi kot v drugih. Gojimo trdno voljo in bodimo odločni. Ne bodimo preobčutljivi, črnogledi, zavistni, ljubosumni in nezaupljivi. Kulturni človek nadzira svoje misli. Namesto da bi se v življenju zasužnjil nepomembnim željam, se pogumno

bori za svoje pravice in vzore. Redno in zbrano opravlja svoje delo, ki je za duševno zdravje nujno potrebno. Delo preganja dolgočasje in nekoristne misli, posebno če je uspešno in priznano. Uspešnost človekovega dela pa je odvisna od pozornosti, pridnosti, zbranosti in doslednosti. Delovnemu človeku je potreben tudi smisel za sončne

strani življenja, dobra volja in razvedrilo v prijetni družbi, kinu, ob televiziji, športu, v naravi itd., posebno, če je utrujen in nerazpoložen. Na stvari mora gledati v njihovi pravi vrednosti in življenja ne jemati preveč tragično. Zelo koristna je redna rekreacija s športom in igro v zdravem okolju, ki utrjuje telo in duha.

KULTURA

KULTURNIŠKI ELAN UPADA

Kulturna bera prvega dela sezone se te dni počasi izteka. Četudi še ne moremo potegniti črte pod prvi del sezone, pa že lahko dokaj jasno vidimo rezultate, ki se tudi z majske in junijske bero kulturne dejavnosti v naši občini ne bodo bistveno spremenili.

Konec marca je imela OZKO letno konferenco, na kateri je ocenila trenutne smernice, po katerih se giblje kulturna dejavnost v tem času. Četudi je od konference preteklo že precej časa, se mi vendarle zdi prav, da o njej javnost zve nekaj več, toliko bolj, ker bodo sklepi te konference podlaga dejavnosti zveze v prihodnjih mesecih. Kako in kam bodo usmerjena največja prizadevanja, pa je že tema, ki nedvomno zanima precej krajanov, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo.

Najprej o udeležbi na konferenci. Po podatkih strokovne službe je bilo razposlanih 107 vabil, konference pa se je udeležilo okrog trideset delegatov. Pogrešali smo predstavnike KK SZDL z edino izjemo predsednika KK SZDL Mežica, predstavnike tiska in še lepo število vabljenih kulturnih delavcev iz naše doline. Odnos, ki mora zaskrbeti vsakega, ki dela v kulturi. Če ni posluha krajevnih skupnosti, krajevnih konferenc SZDL in vseh občinskih zvez, katerih predstavniki so bili vabljeni, pa se jim ni zdelo vredno, da bi se konference udeležili, je ko na dlani, da sklepi, hotenja in delo v društvih obvisi mnogokrat v zraku, saj je

najbrž preveč optimistično pričakovati, da se kultura more razvijati samo zaradi nekaj zagnancev po društvih. Sicer pa se navsezadnje ne gre čuditi tako slabi udeležbi, saj je na konferenci manjkalo tudi lepo število tistih, za katere bi pričakoval, da bodo navzoči.

Vsebinski del konference je bil rahlo razočaranje vsaj zame. Četudi so se odgovorni trudili, da bi razpravo usmerili v vsebinske probleme ljubiteljske kulture, smo vendarle preveč časa izgubili z razreševanjem finančnih problemov, ki se jih žal skoraj ne da rešiti drugače, kot so pokazali v gradivih za konferenco. Kaže, da je na to vrsto vprašanj bila pripravljena tudi strokovna služba OZKO, ki je delegatom pojasnila vso finančno problematiko zveze in razčlenila delo strokovne službe tako natančno, da je bilo skoraj preveč.

Gre za preprosto dejstvo, da se delež sredstev, namenjenih kulturni dejavnosti, zmanjšuje na račun strokovne službe. Od tod tudi bojazen nekaterih delegatov, da bi se ta trend še nadaljeval. Vendar ne gre za kako posebnost, tako je skoraj brez izjeme povsod; v primerjavi s sosednjimi občinami je pri nas stanje še najboljše. Seveda pa pri tako razvejeni kulturni dejavnosti, pri takšnem številu društev postaja pomankanje sredstev vseeno resen problem.

Zato je kar prav, da društva temu vprašanju namenjajo vso pozornost, in da začnejo vsestransko varčevati. Ne bi

pa smeli to razumeti tako, da bi začeli krčiti programe, ampak drugače, tudi s povečanimi programi je moč z manjšimi sredstvi zagotoviti uspeh.

Bolj mora priti do izraza svobodna menjava dela, obenem je treba tudi tako zbrana sredstva prišteti v prihodek društva, saj niso tako majhna. S povečano aktivnostjo je treba privabiti v naše dvorane ljudi, ko nam zveza zagotovi predstavo.

Tudi članarine so danes še prej izjema kot pravilo. Skratka, je še mnogo oblik in možnosti, da se prihrani kakšen dinar, le več posluha in tudi dela nas bo to stalo.

O različnih dejavnostih ljubiteljske kulture na konferenci nismo veliko govorili. Splošna ocena pa vendarle kaže na to, da smo v fazi, ko bo treba energično stopiti pred plug in ga potegniti po njivi. Stagnacije sicer še ne občutimo, vendar nam nekatere številke govorijo o upadanju prireditev v primerjavi z lansko sezono.

Kvalitetno tudi nismo bistveno napredovali, posebej zaskrbljujoče pa je to, da je gledalcev na naših prireditvah vedno manj. Kar navadili smo se že, da sedi v dvoranah po trideset ljudi, in to tudi na prireditvah, ki so prejšnja leta privabile v dvorane toliko ljudi, da si se moral podvizati, če si hotel dobiti prost sedež — pevska revija Od Pliberka do Traberka je letos doživela prvič občuten padec gledalcev. Enako se godi gledališčnikom, ki z inkasom ne pokrijejo niti polovice stroškov predstave. Pa ne moremo govoriti o prenasitosti, saj sem že omenil, da nam število prireditev pada, niti ne moremo govoriti o prevelikem padcu kvalitete, saj še vedno gledamo dokaj dobre predstave, vredne ogleda.

Vprašanje, ki ga moramo rešiti, če nečemo nastopati pred praznimi ali pol praznimi dvoranami, saj bo kar hitro vzklikalo žalostno spoznanje, da nastopajoči niso sami sebi namen in še ob tako velikem navdušenju bo mnogo izvajalcev — po domače — obupalo. Je blizu resnica, da padanje življenjskega standarda načena tudi dinar, namenjen za kulturo. Gre sedaj ta dinar za obleko, hrano ali kam drugam?

Kako dvorezen meč je dejstvo, da si društva pomagajo iz finančnih zagat tudi z večjo vstopnino, krajani pa zaradi višjih cen tudi najprej pogledajo na mizo ali nase in šele, če je tam vse v redu, gredo tudi na kulturno prireditev.

Gre

»Kako kaj gre?«
»Gre, gre, vse sproti in še zmanjka mi.«

Misticizem

Kadar ženska spozna, da je noben hudič ne povoha, se posveti bogu.

Upanje

V vojski vsak upa, da ne bo zadet, pri loteriji pa, da bo zadel.

Rana ura

Ob treh zjutraj trčita dva navedana. Pa se prvi opraviči: »Oprostita, tovariša, hotel sem samo priti skozi med vama.«

Drugi zagode: »Ali ne vidite, tovariši, da sem sam?«

Napoved

»Kako ti kaj gre?«
»Slabše kot lani, pa bolje kot drugo leto.«

ditev. Ob tem pa je prav padanje življenjskega standarda najbolj prizadelo tisti sloj ljudi, ki je bil med najrednejšimi našimi gledalci, upokojevence in dijakke, prav njim je v sedanjih razmerah vsak dinar še kako pomemben.

Prav gotovo pa to ni edini vzrok, vsako društvo bo moralo pogledati v svojo okolico, raziskati vzroke, poiskati rešitve, ki ne morejo biti formula za vse, ampak se bodo spreminjale iz kraja v kraj. Ugotavljali smo tudi, da se premnoga društva v svojih krajevnih skupnostih počutijo kot servisi, da ne najdejo pravih stikov s SZDL niti s KS, predvsem velja ta ugotovitev za večje KS v občini. Iz tega izvirajo na hitro narejene proslave, ki so same sebi namen, kjer je vprašljiva idejna nit in kvaliteta proslave.

Slabo narejena proslava pa odvrča ljudi tudi od drugih, dobrih prireditelj, saj smo še kako nagnjeni k posploševanju.

Sklepne besede predsednika republiške zveze KO Ostermana so nakazale nekatere smernice našega nadaljnjega dela.

Strokovna služba ne sme prevzeti vloge predsedstva, prav predsedstvo ZKO mora najti način in metode dela, ki bodo presegle trenutno stagnacijo in zagotovile kljub zmanjšanim sredstvom takšne pogoje dela, ki bodo omogočili rast ljubiteljske dejavnosti v naši občini. Prioriteta gledališča se mora občutiti v povečanem delu društev z mladino. Izobraževanje mora postati stalna naloga zveze, najbolj perspektiven kader pa je treba poslati na republiške izobraževalne akcije.

Izboljšati delo organov, nekaterih odborov, ki so neaktivni, poiskati kadrovske spremembe še pravi čas in ne čakati predolgo. Nuditi strokovno po-

Moški pevski zbor Vres

moč društvom, biti v stiku z njimi in tako preprečiti zaprtost društva ali neaktivnost.

Vsaka ugotovitev nalaga konkretne zadolžitve članom predsedstva, predsednikom društev kot tudi strokovni službi.

Bilo bi neopustljivo, če bi plug sredi njive še naprej stal na mestu ali pa bi celo začel drseti nazaj.

Rudi Mlinar

VRES ZNOVA POTRDILO SVOJO KAKOVOST

Mnenja o ljubiteljski kulturi pri nas so dokaj različna. Nekateri jo kujejo v oblake in jo imajo za edino pravo obliko kulturnega ustvarjanja in poustvarjanja v socialistični družbi, drugi jo gledajo zvišja, češ, kdor ni pri stvari z dušo in telesom, ne more ustvariti najboljšega, kar pa vsaka umetnost zahteva. Razen talenta je potrebno tudi znanje, ki ga v največji meri lahko pridobiš predvsem v šoli.

Kakorkoli že, ljubiteljska kultura obstaja in je v naših razmerah, ko si skoraj ne moremo privoščiti tovrstne poklicne dejavnosti, razen po televiziji, nujno potrebna. Toliko stika s tako imenovano visoko umetnostjo pa le imamo, da nismo zadovoljni z vsakim početjem, ki si hoče nadeti naziv kulturno, ampak želimo na naših odrih in razstaviščah poslušati in gledati (po)ustvaritve določene kakovosti.

Prav dvigu kakovostne ravni naše ljubiteljske kulture so namenjena tudi številna občinska, področna in republiška srečanja in tekmovanja, kjer strokovnjaki nastopajoče ocenjujejo in jim svetujejo, kako odpraviti napake in delo izboljšati. Posebno mesto med temi tekmovanji ima republiško tekmovanje slovenskih pevskih zborov *Naša pesem* v Mariboru, ki ga prireajo vsako drugo leto, saj ima izbirni pomen. Strokovna žirija, v njej so domači in tuji glasbeniki strokovnjaki, razvršča zborove v štiri kakovostne skupine. Zbori, ki dosežejo devetdeset do sto odstotkov točk in dobijo zlato plaketo mesta Maribor, smejo sodelovati na mednarodnih prireditvah, tisti s pod devetdeset do osemdeset odstotki osvojenih točk, ki prejmejo srebrno plaketo Maribora, lahko nastopajo na zvezni ravni, zbori, ki prejmejo bronasto plaketo (79 do 70 % točk) ali sa-

mo priznanje, pa le v republiških okvirih.

Nekateri pevovodji in pevci, pa tudi drugi, so proti tekmovanju, ker se je treba za tak nastop zelo veliko in vestno pripravljati, tam pa lahko imaš smolo in se katera od pesmi (morda zaradi treme ali tujega okolja) ne posreči tako, kot jo sicer zbor zmora zapeti — pa gre ves trud po vodi. Škoda je dvojna: zbor se uvrsti slabše, kot je njegova resnična kvaliteta, hkrati pa je zaradi priprav na tekmovanje zanemarjal lastno občinstvo, kar ima zanj neljube posledice.

Da bi se izognili tveganju, so organizatorji *Naše pesmi* letos spremenili način tekmovanja tako, da zbori niso nastopili le s po tremi tekmovalnimi pesmimi kakor prejšnja leta, ampak so morali predstaviti 20 do 25 minut programa. Ena pesem je bila obvezna, ena po izbiri, druge pa so morale biti iz različnih obdobij — od renesanse do sodobnih skladb. Žirija je torej ocenjevala vsestransko sposobnost zborov in zborovodij, da se približajo različnim skladbam in jih zapojejo na najbolj ustrezen način. To je za šibkejšo zborovo težje kot v prejšnjem sistemu, je pa bolj pravično. Vsekakor pa je že za prijavo za tekmovanje potreben precejšen pogum, ki ga večina slovenskih zborov nima. Kako naj bi sicer razumeli podatek, da je od stotine zborov, ki prepevajo na slovenskih tleh, tekmovalo samo dvajset. So pa skoraj vsi (razen dveh), ki so nastopili, prejeli eno od treh plaket, kar pomeni, da so tekmovali le dobri zbori.

Moški pevski zbor Vres se je letos edini iz naše občine — in tudi iz cele Koroške — udeležil tega tekmovanja. Dosele je sodeloval na naši pesmi trikrat in vedno je osvojil srebrno pla-

keto. Dobil jo je tudi letos. Žirija je njegovo petje zelo visoko ocenila, saj so ga le štiri točke ločile od zlatega odličja. Čeprav so nekateri na tihem upali, da se bo letos uvrstil v skupino najodličnejših slovenskih zborov, pa tudi ponovna potrditev zborove kakovosti izpred nekaj let za Vres zelo veliko pomeni. Velja namreč izrek, da se je lažje povzpeti v vrh kot v njem ostati. Vres pa vztraja med »srebrnimi« zbori že vrsto let in to pomeni tudi vztrajanje pri določeni kakovosti petja in zahtevnosti programa, hkrati pa tudi svojevrstno odgovornost do občinstva. V razmerah, ko kulturni dejavnosti pri nas ni ravno z rožicami postlano, terja to od pevcev in diri-

genta precejšen napor in disciplino, predvsem pa resnično ljubezen do pevske poustvarjalnosti. Ni odveč poudariti, da je Vres pri vsem tem preživel tudi težke trenutke in krize, zato je letošnja srebrna plaketa iz Maribora za prihodnost tega zbora še toliko bolj pomembna. Hkrati je ta uspeh tudi zaščena za zaupanje vsem, ki so članom zbora omogočili udeležbo na pripravi in na tekmovanju. Vresovci namreč pravijo, da je vedno težje dobiti izredni dopust za kulturno dejavnost. Kaže, da je glede tega kultura še daleč za športom, kjer imajo take stvari bolj urejene.

Vresu za uspeh v Mariboru iskreno čestitamo! Moja Potočnik

IZ KULTURNE KRONIKE

GLEDALIŠČE

Skupine, ki so se predstavile marca na občinski reviji, so v aprilu gostovale po krajih v občini in zunaj.

Igralci iz *Strojske Reke* so z Rabadanovo komedijo *Kadar se ženski jezik ne suče* gostovali na Strojni, Lešah in v Črnečah;

igralska skupina *DPD Mežica-Prevalje* je pred področnim srečanjem gledaliških skupin severovzhodne Slovenije, ki je bilo 18. aprila v Radencih, predstavila komedijo Etienne gledalca na Prevaljah, v Mežici in Črni;

ravensko *KUD Prežihov Voranc* se je 15. aprila prav tako udeležilo področnega srečanja gledaliških skupin v Gornji Radgoni.

Na področnem srečanju gledaliških skupin mladih — na naši besedi v Svečini — je bila 23. aprila tudi dramska skupina *MKUD Franci Paradiž* s SS TNPU Ravne, ki je Linhartovo komedijo *Ta veseli dan ali Matiček* se ženi pred tem večkrat odigrala mladim in odraslim gledalcem v Titovem domu in enkrat v Reki.

Gledalci v Titovem domu so aprila lahko videli gledališnike *PD Dravograd*, ki so predstavili Črno komedijo Petra Shafferja, nazadnje pa še *KUD Bratstvo* z delom Dobričanina *Človek z Marsa*.

Aprila je bilo na Ravnah poskrbljeno tudi za najmlajše. Na sobotni matineji v Titovem domu so 14. aprila nastopili lutkarji *Pi KUD OŠ Franca Pasterka-Lenarta* iz Mežice z igrico, Račka, teden zatem pa *Pi KUD Miloša*

Ledineka iz Črne z Oblačkom pohajačkom, s katerim so se Črnjani uvrstili tudi na področno srečanje lutkarjev severovzhodne Slovenije.

GLASBA

Ob koncu prejšnjega meseca (30. marca) je ravenski harmonikarski orkester razveselil z nastopom stanovalce doma starostnikov v Črnečah, aprila pa so se glasbene prireditve kar vrstile.

Tamburaši DPD Svoboda Prevalje so 7. aprila pripravili koncert v Titovem domu na Ravnah, *MoPZ Vres* pa je pel v Slovenj Gradcu. Koncert v tamkajšnjem kulturnem domu je bil zanj preizkus pred tekmovanjem v Mariboru, na katerem je zbor 14. aprila uspešno nastopal, o čemer poročamo posebej. Konec meseca, 26. aprila, se je udeležil še sklepne prireditve *Koroška poje* v Slovenj Gradcu. Našo občino sta predstavljala še *MoPZ Fužinar Ravne* in *MePZ Mato iz Črne*.

Ta mesec tudi naši pihalni orkestri niso počivali. Mežiški je proslavil tamkajšnji krajevni praznik s samostojnim koncertom, s koncerti pihalnih orkestrrov pa so proslavljali tudi dan OF v Črni, Mežici in na Prevaljah. V Mežici je 25. aprila nastopil *Pihalni orkester DPD Svoboda Prevalje*, naslednji dan pa v Črni *Pihalni orkester ravenskih železarjev* in na Prevaljah *Pihalni orkester rudnika Mežica*. Le program za proslavo na Ravnah je pripravilo *KUD Prežihov Voranc*.

Posebno poslastico za ljubitelje glasbe v naši občini so pomenili nastopi **Mire Omerzel-Terlep, Matija Terlepa ter Bogdane Herman**, ki so 10. in 11. aprila predstavili šolarjem v Črni, Mežici in na Ravnah (v Titovem domu je bil tudi večerni koncert) stara slovenska ljudska glasbila in peli ljudske pesmi ob spremljavi teh glasbil.

SLIKARSTVO

Od 19. do 27. aprila je bila v Likovnem salonu na Ravnah razstava **Boja**

na Golija — Prežihov ciklus. Razstavljena so bila večinoma dela, ki so nastala v slikarski koloniji Ravne '83 in predstavljajo domačije in ljudi s »Prežihove poti«.

PLES

22. aprila je bilo v Titovem domu na Ravnah področno srečanje plesnih skupin severovzhodne Slovenije, ki je imelo namen pri mladih ljudeh vzbuditi zanimanje za plesno dejavnost.

Mojca Potočnik

nas ne bo kdo drug. V občini Ravne je precej slovenistov, zato mogoče ne bo pretežko, da bi vsaj najvažnejšim proizvajalcem javnih besedil zagotovili lektorske usluge.

Marjan Kolar

Desmi delavca

ČEŽNJA

Oči su tvoje — izvor svetla,
kose su tvoje — klasje žita,
ruke su tvoje — bršljan,
usne su tvoje — rujno vino,
telo je tvoje — žudnja.
Ti si moja čežnja,
noč — bez sna,
reka — ljubavi,
košnica — dece.
Ti si greh mladosti.

NADA

U senci bagrema kamen.
na njem' sedi žena
crne kose raspletene,
duga košulja bela.
U očima oblak tamni
u osmehu smrt se smeši.
Proleće.
Sunčev zračak
pada na kamen.
Žena na kamenu.
Čeka...

IŠČEKIVANJA

Ljubo moja.
Razkrečenih bedara
ležiš na sofi
pokrivenoj s čemerom
u jarkoervenoj sobi.
Crni čilimi na podu.
Miluje te ruka
s četiri prsta.
Okačena na lanac
smeje se svinjska glava.
U svanuće
tvoje će telo zasijati
jače od sunca.
Ljubo moja...

NAŠI DNEVI

Pet nas je v eni sobi,
pet nas je s petih krajev,
brez ognjišča z ognjiščem
v baraki na robu mesta.

V sobi le dim in znoj,
povsod steklenice konjaka,
že razdeljene karte
in gramofon, navit na ves glas.

Brez pozdrava, besede
vsak dan odhajamo
v gotovo negotovost
in čakamo pisma od doma.

Zvečer pa premrli in trudni
netimo domišljijo s konjakom,
osvajamo srca najlepših žena
v baraki na robu mesta.

Ratomir Ilić

SKRB ZA SLOVENSKI JEZIK V OBČINI RAVNE

Z gotovostjo lahko zapišemo, da v občini Ravne l. 1984 niti slučajno ne bi mogel priti v javnost tekst, sovražen naši državi in družbeni ureditvi. Socialistična zavest in samozaščitna miselnost sta na takšni ravni, da tega preprosto ne dopuščata.

Kljub mnogim načelnim političnim podporam pa je nasprotno možno kjerkoli in kadarkoli v naši občini napisati, razmnožiti, natisniti v tiskarni in poslati med ljudi tudi besedila, ki so posmeh vsakršnim normam slovenskega knjižnega jezika. To pa pomeni, da naša jezikovna zavest in znanje niti približno ne greša vstric s politično zavestjo in da na ključnih mestih, kjer nastaja ali se razmnožuje največ besedil za javnost (proizvajalci delegatskih gradiv, KS, tiskarna), ne čutimo potrebe po uslugah lektorjev.

V poprečju sicer časopis Odločanje in Informacije Indok centra pomenijo korak naprej in na tem področju ne kvarimo republiškega poprečja takšnih publikacij, vendar ob količkah bolj množičnih akcijah, kakršna je bila ob novem samoprispevku, sicer prikrito neznanje z vso močjo udari na dan. Potem lahko beremo med drugim:

— Izvajanje del plinifikacije pride v upoštevanje, če je zainteresiranih na osnovi podpisane izjave več kot 50% v strnjem naselju.

(Napak je toliko, da bi bilo treba stavek šele prevesti v slovenščino.)

— V ponudbo je zajeta povprečna cena kotlovnice od velikosti, ki pa cena ne odstopa več kot + 10%.

(Nerazumljivo.)

Drugje so brez lektur obnove veljavnost starega samoupravnega akta, zato smemo kot sveže šteti tudi naslednje cvetke:

— Stanovalec je sobo dolžan uporabljati... v svrhu njenega namena.

»Ker je »svrha« samo prepovedana beseda za »namen«, gre torej za namen namena? Nemogoče!

— Stanovalec... je dolžan obvestiti najemodajalca o vsaki ne pričakovani nevarnosti, ki med najemom zagrozi v najem vzeti sobi, da lahko ta potrebno ukrepa.

(V besedni komiki ima glavno vlogo zelo samoobrambna soba.)

— Za lažje kršitve šteje... držanje živali v sobah ali v skupnih prostorih.

(Ni navedeno, za kateri del telesa se živali ne sme držati.)

V Informativnem fužinarju ne nameravamo sami uvesti in urejati rubrike o jeziku, smo pa zmeraj pripravljeni objavljati politična stališča in strokovna mnenja o takih vprašanjih.

Ker je na ravni republike prevzela skrb za slovenščino v javnosti SZDL, je verjetno tudi pri

Rekreacija in šport

BREZ TRDEGA DELA NI USPEHA

(O uspehih in možnostih namiznega tenisa na Ravnah)

V ravnenski občini gojimo vrsto športnih zvrsti, katerih dejavnost je kronana zdaj z večjimi zdaj manjšimi uspehi. Veseli smo, če se kak klub povzpne v republiški ali državni vrh, še posebej, če gre za panogo, v kateri Jugoslavija tudi v svetovnem merilu nekaj pomeni. Aprila je bilo na Ravnah republiško ekipno prvenstvo v namiznem tenisu za mladince, na katerem so se organizatorji in tekmovalci dobro odrezali. Tekmovanje je namreč zelo dobro uspelo, tekmovalci Darko Jamšek, Samo Bezjak, Marko Špegel in Emil Surovina pa so postali republiški prvaki. Ker so tudi v republiški članski ligi na petem mestu, menimo, da je prav, če o ravnenskem namiznem tenisu spregovorimo tudi v Informativnem fužinarju. Pogovarjali smo se s predsednikom namiznoteniškega kluba Fužinar — Alojzom Janežičem.

»Jugoslavija ima v namiznem tenisu eno najvidnejših vlog v svetu v zadnjih 30 letih. Namizni tenis je v vseh republikah na visoki ravni. Če je Fužinar v konkurenci dolgoletnih namiznoteniških središč, kot so Ljubljana, Murska Sobota in Maribor, dosega prvo mesto, je to uspeh, ki se ga lahko samo veselimo.«

»Tudi na Ravnah ima namizni tenis že bogato tradicijo. Fužinar je v preteklosti doživljal že velike uspehe v tej zvrsti športa.«

»Imeli smo zelo dobre igralce pri fantih in dekletih, ki so pose-

gali po republiških in državnih naslovih. Naš sedanji prvi trener Robert Jamšek se je v letih, ko sta v mladinski konkurenci tekmovala Korpa in Vecko, enakovredno kosal z njima. Zdal svoje bogato znanje in izkušnje iz namiznega tenisa uspešno posreduje mladim tekmovalcem.«

»Kakšne so možnosti namiznega tenisa v majhnem kraju, kot so Ravne, in v majhnem klubu, kot je Fužinar, v primerjavi z velikimi namiznoteniškimi središči?«

»Če hočemo razmere objektivno oceniti, moram reči, da imamo enakovredne tehnične in prostorske možnosti kot prej omenjeni klubi, kadrovske pa jih ne dosežemo. Pri vseh delih po več poklicnih trenerjev, naši trije trenerji pa so zaposleni v železnari, pri namiznem tenisu pa delajo s srcem — za le simboličen honorar.«

»V manjšem kraju je tudi izbira igralcev skromnejša kot tam, kjer je zaledje širše. Kako manjša množičnost vpliva na kakovost igralcev?«

»Naše delo je bolj generacijsko. Iz večje skupine vrstnikov počasi izbiramo perspektivne in z njimi potem bolj temeljito delamo. Naravna posledica tega je, da za boljšimi pridejo manj uspešne generacije. Ne da bi jih zanemarjali, objektivno je tako — ni za vse dovolj časa. Morda pri vsaki generaciji tudi nimamo enako srečne roke pri izbiri igralcev. Otrok ne usmerjamo v različne

Brstje

športe na podlagi strokovne presoje in analize psihofizičnih lastnosti, ampak največkrat kar po interesu staršev.

»Kdaj mora otrok začeti igrati, da lahko postane dober tekmovalci?«

»Med osmim in desetim letom. Do dve leti traja, da se pokaže, ali je perspektiven igralec, v nadaljnjih štirih do šestih letih pa se razvije njegove namiznoteniške sposobnosti. Pri 16 do 18 letih se že pokaže kvaliteta igralca namiznega tenisa. Naprej le nabira izkušnje in razvija svoje osebne sposobnosti in odlike.«

»Po čem se namizni tenis loči od drugih športnih zvrsti, na primer od moštvenih športov?«

»Namizni tenis velja za individualni šport, vendar igralec ni odvisen le od svojih sposobnosti in znanja, ampak mora znati »spregledati« nasprotnika in se mu prilagoditi. Pri namiznem tenisu niso pomembne samo fizične, ampak tudi sociološke komponente. Odločilne so tehnika, taktika in moč koncentracije, nujna je seveda tudi fizična kondicija.«

»Je to čar namiznega tenisa?«

»Namizni tenis je šport, ki te »zastrupi«. Ta »zastrupljenost« je značilna tudi za sedanji Fužinarjev trenerski kader — Robert Jamšek, Zdravko Mlakar in Štefan Plešej — in njegov odbor, ki delata zelo usklajeno in zavzeto, kar se vidi tudi po uspehih igralcev. Menim, da bosta morala vzdržati v takem sestavu vsaj še štiri leta, če bomo hoteli, da bo sedanja generacija naših najboljših igralcev lahko v največji meri razvila svoje sposobnosti in dosegla uspehe, ki jim jih vsi želimo.«

»Ali imajo naši tekmovalci možnosti, da uspejo tudi v članski konkurenci? Doslej je imel Fužinar navadno prvake med pionirji in mladinci, potem se pa nekako izgubimo.«

»Igranje namiznega tenisa pri velikih klubih je morda nekaj drugega kot pri nas. Mi igralcem in trenerjem ne moremo zagotoviti socialne varnosti. Poklicnega trenerja ne moremo najeti in je še vprašanje, če bi uspel kot domači — amaterski, za igralce pa je pri nas tudi vedno prva šola. Vendar vse doslej še nismo imeli igralcev, ki bi imeli v šoli težave. Kdor ta šport vzljubi, marljivo premaguje težave, ki bi mu preprečile igranje. Treningi zahteva-

jo red in disciplino, to igralec prenese tudi v življenje.«

»Ljudje, ki si komaj kdaj privoščimo kako uro rekreacije, si težko predstavljamo, koliko vadbe je potrebno, da igralec napreduje kot tekmovalci in da je telesno dovolj pripravljen za tekmovalni.«

»Med tednom vsak večer po dve uri, pred pomembnejšimi tekmovalni pa še več. Za vrhunske tekmovalce je predpisano vsaj 7 treningov na teden. Brez trdega dela ni rezultatov. Pohvaliti moram naše tekmovalce, saj imajo 85- do 95-odstotno udeležbo na treningih.«

»Letos je za njimi dvojice pomembnih tekmovalj. Kako ste zadovoljni z uspehom?«

»Mladinci so nastopili na državnem prvenstvu posameznikov, kjer smo pričakovali več, kakor smo dosegli, saj nobeden izmed naših ni dosegel vidnejše uvrstitve.«

»Na državnem prvenstvu tudi drugi slovenski klubi niso blesteli, kar nekateri pripisujejo novim materialom za loparje. Je ta izgovor upravičen?«

»V jugoslovanskih klubih, kjer trenirajo kitajski trenerji, uporabljajo neke nove, pri nas še neznane materiale. Zaradi njih so bili naši igralci res v podrejenem položaju. Bali smo se, da jim bo neuspeh na državnem prvenstvu vzel voljo do dela, pa je bilo prav nasprotno. Še bolj zavzeto so trenirali in na republiškem prvenstvu igrali tako kot še nikoli. To ne velja samo za našega najboljšega, Darka Jamška, ampak za vse člane ekipe.«

»Morda to pomeni, da so odlično moštvo in manj močni kot posamezniki?«

»Pri vsakem delu, ki je sestavljeno iz posameznih opravil, je končni rezultat — rezultat sposobnosti in prizadevanja posameznikov. Namizni tenis je po svoje individualni šport, v moštvenih disciplinah pa ima značilnosti moštvenih športov. Moštvo, ki ga sestavljajo tovariši — prijatelji, je sposobno ob primernem tehničnem in taktičnem znanju doseči zelo dober uspeh. Gre za to, da napako ali neuspeh enega lahko nadomesti njegov prijatelj, kar se je pokazalo tudi na tem prvenstvu, čeprav nismo imeli neuspešnih igralcev. Vsi so zelo dobro tekmovali.«

Igralci NTK Fužinar, mladinski ekipni prvaki SRS v sezoni 1983/84. Stojijo z leve proti desni: Marko Spegel, Darko Jamšek, Samo Bezjak, čepi Emil Sirovina

»Kaj bi dejali o prihodnosti teh naših igralcev?«

»Doslej smo se pri namiznoteniškem klubu ravnali po portoroških sklepih, ki določajo, da so republiška središča namiznega tenisa v Ljubljani in Hrastniku — za ženske in v Ljubljani in Murski Soboti za moške. Klubi Olimpija, Kemičar, Ilirija in Murska Sobota združujejo igralce, ki sodelujejo na zveznih tekmovalnih, mi pa delamo le s pionirji in mladinci. Naša nekdanja tekmovalca Pavič in Janežič igrata v Ljubljani, Tanja Pandev pa v Hrastniku.«

Pri Fužinarju si tekmovalj na zvezni ravni ne moremo privoščiti. Ob vseh drugih zahtevah bi morali imeti tudi poklicnega trenerja. Razen tega naši tekmovalci po srednji šoli večinoma odhajajo na študij v Ljubljano. Če hočejo še naprej redno trenirati, se morajo včlaniti v tamkajšnje klube.«

»Torej bo Fužinarju še naprej ostalo predvsem delo z mladimi tekmovalci. Koliko jih imate zdaj?«

»Tekmovalja se udeležuje 26 pionirjev in mladincev, imamo pa še 14 začetnikov. Koliko se jih bo uvrstilo v vrh slovenskega ali jugoslovanskega namiznega tenisa, bomo videli čez leta. A to niti ni tako pomembno. Z namiznim tenisom pridobi vsak igralec nekaj, kar mu v poznejšem življenju še kako prav pride. Pomembno se mi zdi tudi to, da so naši tekmovalci med seboj prijatelji. Prijateljstvo se razširja ne le med igralci, ampak tudi med trenerji in odborniki. To nam pomaga, da lažje premagujemo vse

težave in ovire, ki nastajajo pri delu v klubu. Moram pa reči, da bi brez pomoči železarne nikakor ne šlo. Predvsem gre zahvala za razumevanje tozdom Kovačnica, Jeklovarna in Energija, kjer so zaposleni naši trenerji in vodji tekmovalj.«

»Tekmovalcem in odbornikom NT kluba Fužinar želimo še naprej uspešno delo. Hvala za pogovor!«

Mojca Potočnik

ZIMSKA REKREACIJA V TOZDU KOMERCIALA

10. februarja je priredil IO OOS tozda Komerciala v sodelovanju z OO ZSMS sankaske tekme v bližini Brancurika. Vozili smo po gozdni cesti, ki pa je bila zelo ledena in hitra ter je s svojimi ostrimi »ridami« spravila marsikatero sankarja v cel sneg ali na hrbet. Vsi tekmovalci in štiri tekmovalke smo bili dobre volje, najbolj optimistični pa so si celo strokovno ogledali progo. Vozili smo v treh kategorijah (moški, ženske in dvojice).

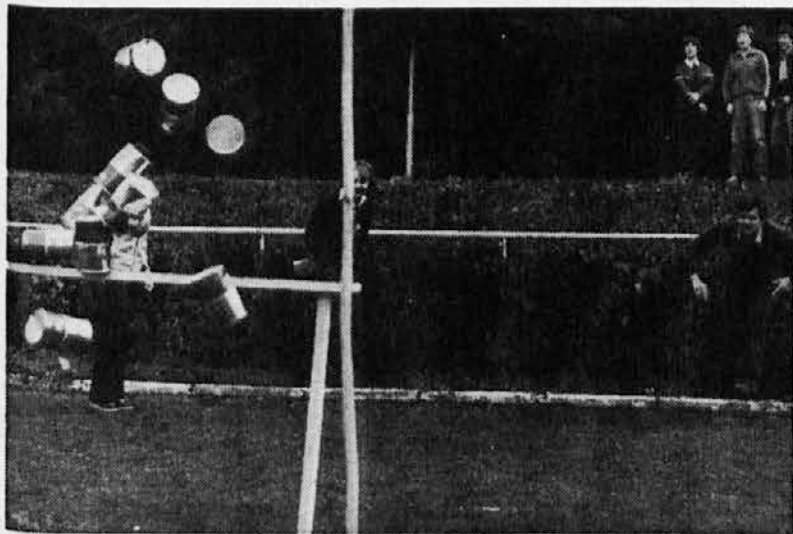
Rezultati — moški: 1. Poberžnik — sklad. operativna, 2. Krajnc — nabava, 3. Kert — sklad. operat.

Ženske: 1. Slanič — nabava, 2. Gnamuš — nabava, 3. Bukovski — prodaja, 4. Plazl — prodaja.

Dvojice: 1. Gnamuš-Vauh — nabava, 2. Kamnik-Penšak — sklad. operat., 3. Rudl-Plazl — nabava + prod.

Prvi trije v vsaki skupini so prejeli diplome, zadnji klobaso, ekipa skladiščne operative pa pokal v trajno last, ker ga je letos osvojila že tretjič.

Tekmovalje smo zaključili z malico v gostišču Brancurik in v prijetnem vzdušju kovali nove načrte za prihodnost. Takšnih in podobnih rekreativ-

Zadetek

nih srečanj si vsi želimo in upamo, da bo prihodnjič udeležba še večja.

Svoje sposobnosti v smučanju smo preskusili na Rinskem vrelcu. Proga je bila krajša, a zahtevna, zato smo vozili dva teka. Končni rezultati so bili pričakovani in ni bilo večjih presenečenj. Pri moških je zmagal Miran Božank (sklad. operat.), sledijo pa

Slavko Janšek (špedicija), Franc Božank (sklad. operat.) itn.

V ženski konkurenci sta nastopili žal le dve tekmovalki. Zmagala je Irena Jež-Kodrun pred Maro Komar.

Referent za šport pri
OO ZSMS TOZD Komerciala
Alojz Kamnik

DEJAVNOST DRUŠTVA IZUMITELJEV IN LJUDSKE TEHNIKE PRI POSPEŠEVANJU INOVACIJ

Povejmo nekaj o vlogi društev izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav. V prvih letih po osvoboditvi (do leta 1952) so bile za inoviranje v gospodarstvu pristojne uprave za napredek proizvodnje v republikah. Le-te so na predlog vodstev tovarn izdajale dokumente o priznavanju racionalizacij in novatorstev skupno z odrejanjem odškodnine, ki so jih nato v tovarni obračunali ter izplačali posameznim avtorjem.

Po ukinitvi urejanja teh odnosov od državnih organov in z uvajanjem delavskega samoupravljanja je tudi inoviranje proizvodnje prešlo v pristojnost delavskih svetov. Tako je postalo organiziranje izumiteljev v strokovna društva, kar je bilo zastavljeno v Sloveniji leta 1955, pravzaprav nujnost, saj razvijajoče se samoupravljanje na to področje še ni posegalo s svojimi akti. Pričel se je žal tudi zastoj na domačem inovacijskem področju, ker je rastoča industrija svoj razvoj opirala na prevzemanje tuje tehnologije in kopiranje uvoženih izdelkov. Društva izumiteljev so bila maloštevilna, usmerjena predvsem v varovanje koristi članov. Čeprav so delovale bolj ali manj v zaprtih krogih, so vseskozi z razstavami in drugimi dejavnostmi opozarjala na družbeni pomen ustvarjalnega dela in izumiteljstva.

Širši prodor v družbena dogajanja je bil dosežen po letu 1971, ko so se na podlagi rezultatov obširnega posvetovanja o inovacijski dejavnosti v Mariboru tudi sindikati vključili s svojimi programi v to dejavnost. V naslednjih letih je uspelo razširiti krog družbenih dejavnikov, ki so začeli delati na vključevanju inovacij v

gospodarjenje. Višek so ta prizadevanja dosegla v letih 1974 in 1975, ki ju je zvezna skupščina razglasila za leti inovacij. V zakonu o združenem delu so bili ustvarjalno delo in njegovi rezultati — inovacije — posebej poudarjeni. Kongresi ZKJ in sindikatov so večkrat poudarili važnost lastnega ustvarjalnega dela in inoviranja, ter neogibno nalogo zaustaviti tehnološko zaostajanje.

Ob tako izboljšani politični klimi smo v Sloveniji uspeli društva izumiteljev širše vključiti v družbena dogajanja, predvsem v delovnih kolektivih, razširiti njihovo število in pomnožiti njihovo članstvo — zlasti v večjih industrijskih središčih, seveda ob istočasnem uveljavljanju MID v teh sredinah. Razen s sindikati poteka to sodelovanje še posebno z organizacijami Ljudske tehnike, raziskovalne skupnosti, gospodarske zbornice in Socialistične zveze delovnih ljudi. Izkušnje nam dokazujejo, da se MID (množična inventivna dejavnost) in druge oblike inovacijskih aktivnosti razvijajo ugodneje v tistih krajih, kjer izumitelji organizirano nastopajo.

Zato je naša naloga, da na osnovah teh izkušenj organiziramo čim več društev po vseh industrijskih področjih. Težiti je treba za tem, da društva delujejo v večjih delovnih organizacijah kot samostojne enote. Izumitelje v manjših delovnih organizacijah, med obrtniki, upokojevcem in drugimi združujejo društva, organizirana na ravni občine.

Važen je način delovanja društva v svojem delovnem okolju. Če se društvo poveže s strokovno službo za inovacije (MID) in dobro sodeluje z vodstvenimi or-

gani delovne organizacije, lahko opravlja pomembne funkcije pri razvijanju ustvarjalne klime in številnih nalogah, ki vodijo do aktiviranja čim večjega dela samoupravljalcev pri MID.

Glavne naloge društev v sedanjem družbenem položaju so:

1. Razvijanje MID

K tej nalogi spadajo: utrditev sistema povezav DIATI z inovacijskim delovanjem v DO, razvijanje delovanja organizatorjev inventivne dejavnosti, sodelovanje pri izobraževalnih procesih in formiranju kadrov, ki so pogoj za razvijanje inovacij, USOMID, KIP ipd.

2. Uveljavitev vloge vodstvenih struktur v inovacijskem procesu. Dohodek od inovacij naj stimulira k inovacijam, pri financiranju naj ima prednost pred nakupom tehnologije prenos domačih inovacij v izdelavni proces.

3. Podpora članstvu DIATI

Uveljavljati zakonske pravice inovatorjev, uvajati izmenjavo znanja, formirati strokovne skupine in druge oblike povezovanja, ki peljejo k aktiviranju ustvarjalnosti, sprožiti tekmovanja izumiteljev.

Franc Uranc

DELO DRUŠTVA UPOKOJENCEV

Prijateljsko tekmovanje v kegljanju

Kegljači DU Ravne na Koroškem ter DU Titovo Velenje so 8. februarja 1984 izvedli na kegljišču pri Lečniku prijateljsko tekmovanje v kegljanju — borbene partije. Boljša je bila ekipa domačinov, ki so podrl 455 kegljev, medtem ko so jih gostje 428.

Povratno srečanje je bilo 21. marca na kegljišču TES-Šoštanj. Tudi tokrat so bili tekmovalci z Raven boljši s 503 pred Velenjčani s 457 podrtimi lesi.

Isti dan pa so se tekmovalci pomerili še v metanju 50 lučajev mešano. Ekipno so zmagali tekmovalci DU-Ravne s 1115 pred Titovim Velenjem s 1098 podrtimi lesi.

Pri posameznikih so bili najboljši: Kotnik, Ravne, 218, pred Kopino, Titovo Velenje, 205, in Samcem, Ravne, z 203 podrtimi lesi. Za ekipo DU Ravne so nastopili: Samec, Žunko, Hanuš, Ferjančič, Kotnik, Grabner, Breznik, Igerc in Mežnarc.

Ervin Wlodyga

Prijateljski dvoboj v streljanju

Društvo upokojevcem Ravne na Koroškem ter DU Titovo Velenje sta 21. 3. 1984 organizirali meddruštveno tekmovanje v streljanju z zračno puško na strelišču v Titovem Velenju. Zmagala je tesno ekipa DU Ravne s 595 pred ekipo DU Titovo Velenje s 594 krogi.

Za našo ekipo so streljali: Ignac Skitek in Jože Homan po 152, Ivan Štruc 146 in Peter Mihelač 145 krogov. Kot rezerva je nastopil Kristijan Verdinček ter dosegel 98 krogov. Najboljši je bil Jože Koren iz Titovega Velenja s 164 krogi.

Povratno srečanje pa je bilo 16. 4. 1984 na strelišču v DTK na Ravnah. Tokrat so bili boljši tekmovalci iz DU Titovo Velenje s 606 pred DU Ravne s 580 krogi.

Pri posameznikih je bil najboljši Jože Koren Titovo Velenje s 161 pred Jožetom Homanom 158 in Ignacem Skitkom, oba DU Ravne s 157 krogi. Od naših je imel Peter Mihelač 134, Ivan Štruc 131 in rezerva Maks Šmon 140 krogov. Želja vseh tekmovalcev je, da bi se še večkrat pomerili na takšnem tekmovanju.

Ervin Wlodyga

KRŠITVE DELOVNIH OBVEZNOSTI

Skupna disciplinska komisija je v januarju, februarju in marcu 1984 obravnavala naslednje kršilce delovnih obveznosti.

I. TOZD JEKLARNA

1. NAROČNIK Branko, žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

2. PRAPER Ferdinand, ponovčar, malomarno opravljal delo, kar je povzročilo prodor, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 1 leta.

3. PALKO Andrej, ponovčar, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

4. KRALJ Zlatko, 1. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

5. KRIVOGRAD Marjan, ponovčar, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.

6. SUVAJAC Nedeljko, 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

7. LUKIČ Cvjetin, 1. jamski delavec, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja, p. odšk. 15.181,20, plačal.

8. RIKIČ Rade, 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

9. HAFIZOVIČ Sabit, 2. jamski delavec, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.

10. MATIČ Mirko, 1. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

11. VUČIČ Tomislav, 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odl. za 3 mesece.

12. VISKOVIČ Avgust, strojnik, predčasno zapustil delo 3 ure, javni opomin.

13. DEDIČ Avdaga, strojnik, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

14. PALKO Andrej, ponovčar, neopravičeno izostal z dela 1 dan (večkrat v postopku), prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 1 leto.

15. RAZGORŠEK Stanko, pomočnik topilca, neopravičeno izostal z dela 1 dan (večkrat v postopku), prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo 6 mesecev.

16. LAMI Sefke, 1. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan (večkrat v postopku), prenehanje delovnega razmerja s pogodno odl. za 1 leto.

17. RUZOJČIČ Ostoja, zidar plošč, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.

18. GERZIČ Besim, 1. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev.

19. STEFANOVIČ Miladin, 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

Spet bomo poprijeli

20. TOMINC Venčeslav, zidar plošč, predčasno zapustil delovno mesto, javni opomin.
21. VUKOVIČ Ili, strojnik, predčasno zapustil delo 1 uro, javni opomin.
22. HOJNIK Milan, 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
23. GERŽIČ Besim, 1. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
24. KOBOLT Franc, strugar elektrod, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
25. NAROLČNIK Branko, žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 1 dan (večkrat v postopku), prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev.

II. JEKLOLIVARNA

1. STOPAR Jože, avtogeni rezalec, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo 6 mesecev.
2. RADOVANOVIC Jovo, izsekovalec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, bil enkrat vinjen na delu, javni opomin.
3. KAMENIK Ivan, delovodja toplotne obdelave, malomaren odnos do dela, javni opomin.
4. HABER Jože, izsekovalec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.819,30, plačal.
5. SIRONIK Anton, vodja skupine za usmerjanje jeklolivarne, nezvajanje določil o ravnanju z delovno dokumentacijo, javni opomin.
6. VOŽIČ Adolf, čistilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
7. PEČOVNIK Jože, izsekovalec, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.

III. VALJARNA

1. SORCAN Jože, adjuster, neopravičeno izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev.
2. MLACNIK Ivan, prevzemnik gredic, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto.
3. ROŽIČ Ivan, zalagalec ogrevne peči, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
4. PAVLOVIČ Milan, žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
5. KRAUBERGER Damjan, rezalec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 6 mesecev.
IV. DO TSD
1. MESARIČ Darko, vrtnar, neopravičeno izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev.
2. MESARIČ Darko, vrtnar, neopravičeno izostal z dela 10 dni, prenehanje delovnega razmerja.

V. KOVAČNICA

1. PIPAN Drago, kladivovodja, sodelavca potisnil v korito z vodo, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto.
2. ŠUMAH Matej, kladivovodja, neopravičeno izostal z dela 1 dan (večkrat v postopku), prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leto.

3. SMREČNIK Pavel, brusilec, spal na delovnem mestu 5 ur, javni opomin.
4. TEVČ Jože, žarilec, razbil okno in odtujil družbeno imovino, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto.
5. NOVAK Andrej, vlomil v garde-robo SGV, prenehanje delovnega raz-s pogojno odložitvijo za 1 leto.

TOZD STROJI IN DELI

1. MRAK Andrej, transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
2. PRIKERŽNIK Vinko, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
3. RING Anton, transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI

1. MEDVED Vinko, monter, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
2. KRAJNC Marjan, vrtnar, vrtal kose izven tolerance, javni opomin.
3. PODGORNIK Marija, rezalka, neopravičeno izostala z dela 2 dni, vinjena na delu, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto.

TOZD TRO

1. KRAMOLC VIII, rezalec na krožni žagi, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 910,00 din, sodna izterjava.

TOZD ENERGIJA

1. LESJAK Silvo, skladiščnik, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leto.

TOZD TRANSPORT

1. MIKLAJČ Silvo, monter gum, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.

XI. TOZD SGV

1. ŽIH Damjan, skoblar, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD KOMERCIALA

1. CAS Aleš, skladiščni delavec, dvakrat zapustil svoje delovno mesto, javni opomin.
2. PINTER Mladen, skladiščni delavec, neopravičeno izostal z dela 7 dni, prenehanje delovnega razmerja.
3. ŠIPEK Rajko, pomožni delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD DRUŽBENI STANDARD

1. PAVŠER Simona, čistilka, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.
2. SKITEK Hubert, hišnik, ni dovolil pregledati strojnice poklicnemu gasilcu, javni opomin.

DS KSZ

1. CAVAR Dragoslav, vrtnar, spal na delovnem mestu, javni opomin.
2. VRSTOVŠEK Drago, vrtnar, uživanje alkohola na delu, javni opomin.
Komisija je izrekla še 28 opominov, 4 delavce oprostila in 3 postopke ustavila.

Za pravno službo
Sonja Stenmik

iz JLA, Miličević Ivica, NK delavec — iz druge delovne organizacije, Dret-nik Miloš, metalurški tehnik — št-pendist ŽR.

KOVAČNICA — Breznik Marko, NK delavec — iz JLA, Šimunović Zvonko, gimnazijski maturant, Čolić Drago, ključavničar, Vidić Srećko, natak, Turalić Izet, NK delavec, Bon Ivica, NK delavec — iz druge delovne organizacije.

JEKLOVLEK — Valt Rupert, NK delavec, Izak Milan, NK delavec — iz druge delovne organizacije.

KALILNICA — Karner Vojko, dipl. inž. metalurgije — iz JLA.

STROJI IN DELI — Gros Zvonko, brusilec, Čebulj Branko, rezkalec, Zamernik Borut, avtomehanik, Lah Izidor, strugar, Vezonik Branko, ključavničar, Šipek Tomaž, strugar, Pajnik Jože, ključavničar, Javornik Milan, ključavničar, Lampret Darko, strugar — iz JLA.

ORODJARNA — Vavh Bojan, inž. strojništva — št-pendist ŽR.

PNEVMATIČNI STROJI — Šmon Janec, ključavničar — iz JLA, Karpac Slavko, strugar, Knez Marjan, ključavničar — iz druge delovne organizacije.

DO TEŽKI STROJNI DELI v ust. — Medved Alojz, avtomehanik — iz druge delovne organizacije, Veber Dušan, strojni tehnik — prva zaposlitev.

VZMETARNA — Mihev Marjan, NK delavec — iz JLA.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Vrhnjak Bogomir, brusilec, Janet Gvido, rezkalec — iz JLA.

TRO — Nikolov Gane, ključavničar — iz druge delovne organizacije.

ARMATURE — Potnik Branko, strugar, Jakob Anton, NK delavec — iz JLA.

KOVINARSTVO — Planovšek Dušan, ključavničar, Poličnik Peter, ključavničar, Podkrižnik Franc, strugar, Gradišek Andrej, NK delavec, Fludernik Franc, NK delavec — iz JLA, Bastl Peter, strugar, Bačar Bogomir, NK delavec — iz druge delovne organizacije.

BRATSTVO — Marinković Zoran, NK delavec, Marković Ljubodrag, SS, Pešić Dragiša, SS — iz JLA.

ENERGIJA — Brezočnik Toni, ključavničar — iz JLA.

ETS — Kajnih Branko, elektromehanik — iz JLA.

SGV — Janšek Ivan, rezkalec, Mavrič Dušan, strugar, Dihpol Martin, ključavničar, Krajnc Alojz, NK delavec — iz JLA, Oder Martin, ključavničar, Lopatni Tomas, ključavničar — iz druge delovne organizacije, Krauberger Karmen, prodajalka — prva zaposlitev.

RPT — Krajcer Brigita, ekonomistka — št-pendistka ŽR.

KOMERCIALA — Boženek Franc, NK delavec, Matjašec Marjan, ekonomski tehnik, Govec Zoran, NK delavec — iz JLA.

DRUŽBENI STANDARD — Račnik Ida, NK delavka, Oman Miroslav, učitelj telesne vzgoje, Močivnik Ema, NK delavka — za določen čas.

DS ZA GOSPODARJENJE — Stanta Darja, inž. strojništva — za določen čas, Kotnik Alenka, predm. učiteljica — iz druge delovne organizacije.

DS KSZ — Brinar Branka, dipl. pravica — št-pendistka ŽR — za določen čas, Kremžar Milena, medicinska sestra, Gabor Irma, predm. učiteljica, Jakob Jože, vrtnar — za določen čas.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA — Šmon Maks, postavljač livnih sistemov — starostna upo-

Zemlja cveti

kojitev, Habibović Halid, strojnik — samovoljno.

JEKLOLIVARNA — Kuzma Jožef, žerjavovodja, Čebulj Alojz, strojni oblikovalec, Podojstršek Franc, brusilec na rafami — starostna upokojitve, Asani Selam, pomočnik avtogenega rezalca, Koren Janko, rezalec na torni žagi — samovoljno; Pečovnik Jožef, izsekovalec — izključen.

VALJARNA — Stipič Mato, transportni delavec — sporazumno.

KOVAČNICA — Šmidlehner Stanislav, čistilec polizdelkov — odšel na prestajanje zaporne kazni.

JEKLOVLEK — Jug Andrija, delovodja — starostna upokojitve.

STROJI IN DELI — Zdravec Mirko, žerjavovodja — starostna upokojitve.

DO TEŽKI STROJNI DELI v ust. — Mesarič Darko, strugar — izključen.

VZMETARNA — Pavlovič Anastas, odlagalec pri napustni peči — sporazumno.

ARMATURE — Kočvar Darinka, rezalka — izključena, Kac Janko, strugar — dana odpoved.

KOVINARSTVO — Krajnc Marko, oblikovalec kovin — potek del. razmerja za določen čas.

ENERGIJA — Zdrčnik Gregor, klepar — starostna upokojitve, Salčnik Anton, ključavničar — sporazumno.

SGV — Anželak Matilda, dnevničarka — starostna upokojitve.

DRUŽBENI STANDARD — Kresnik Irma, čistilka — potek del. razmerja za določen čas, Pavšer Simona, čistilka — izključena.

DS KSZ — Ban Jožefa, bolničarka — starostna upokojitve.

DS za rač. — Verčkovnik Alojzija, knjigovodkinja — starostna upokojitve.

Kadrovska služba

ČESTITKA

Letošnja Kidričevo nagrado za študente je dobila tudi naša št-pendistka, sedaj zaposlena v tozdu RPT, Berta Grešovnik. Tema njene diplomske naloge je bila razvoj tehnologije za sendzimir valje s posebnim poudarkom na standardizaciji tehnoloških postopkov. Ta tehnologija je v železarni že uvedena. Nagrajenki čestitamo!

Kadrovska gibanja v marcu

Konec marca je bilo v železarni zaposlenih 5878 delavcev. Število se je močno povečalo zaradi prihodov delavcev iz JLA. Že prve dni aprila pa se je z odhodi delavcev v JLA število zaposlenih znižalo za 40 delavcev.

Znotraj delovne organizacije je bilo 63 prerazporeditev. Poleg teh je bilo čez 200 delavcev prerazporejenih v TOZD Jeklarna zaradi uvedbe nove organizacije.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLE-NILI

JEKLARNA — Rožen Jože, talilec, Lešnik Julijan, talilec, Antič Gorazd, RTV mehanik, Kolar Srećko, talilec, Bencek Zlatko, NK delavec — iz JLA;

Mešnjak Frančiška, žerjavovodkinja — iz tujine, Trifunović Petar, NK delavec, Hadžić Meh, NK delavec — iz druge delovne organizacije.

JEKLOLIVARNA — Lipovnik Hinko, NK delavec, Čerenjak Miran, jedrar, Koren Srećko, jedrar, Burjak Rudolf, dipl. inž. metalurgije — iz JLA, Ciglar Stanislav, NK delavec, Britovšek Bojan, komercialni tehnik, Gause Franc, monter vodovodnih naprav, Novak Danilo, zidar — iz druge delovne organizacije, Krivec Marjana, NK delavka — prva zaposlitev, Rajšp Adolf, NK delavec, Koren Janko, NK delavec, Krupić Alija, NK delavec — za določen čas.

VALJARNA — Grobelnik Janko, ključavničar, Bobek Zorko, valjavec —

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V MAJU

Koroški kinematografi Črna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne in Dravograd bodo v maju predvidoma predvajali naslednje filme:

HALO, TAKSI — domača komedija, PULJ 83, 3.—20. 5.
SREČA NA VRVICI — domači mladinski, 7.—17. 5.
MEČ BARBAROV — am. pustol., 9.—21. 5.
VOJNA POLICIJA — fr. kriminalka, 10.—21. 5.
HEAVY METAL — am. risanka, FEST 82, 10.—21. 5.
DESET ZAPOVEDI I. — am. spektakel, 11.—21. 5.
DIH — domača drama, PULJ 83, 11.—21. 5.
JOSIP BROZ TITO — domači dokumentarni
TITO, POT PRIJATELJSTVA IN SODELOVANJA — domači dokumentarni
KJE SE BOMO LJUBILI — zah. nem. komedija, 17.—28. 5.
LETEČA GILJOTINA — hongkonški karate, 18.—28. 5.
BOJEVNIKI ŠAOLINA — hongkonški karate, 18.—28. 5.
DESET ZAPOVEDI II. — am. spektakel, 18.—28. 5.
POROČNO POTOVANJE NA SVEDSKI NAČIN — šved. erotični, 18.—28. 5.
MISTER BOO — hongkonška komedija, 18.—28. 5.
EMANUELA II. ANTIDEVICA — fr. erotični, 24. 5.—4. 6.
ROCKY — am. drama, 25. 5.—4. 6.
MASČEVANJE PREKRIZANIH PEŠTI — hongkonški karate, 25. 5.—4. 6.
KACA V ORLOVI SENC — hongkonški pustol., 25. 5.—4. 6.
NOČNI JASTREBI — am. kriminalka, 25. 5.—4. 6.

KOROŠKI KINEMATOGRAFI
PREVALJE

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

100-LETNICA IZROČITVE PRVE ŽELEZNIŠKE PROGE V SRBIJI BEOGRAD—NIS V PROMET

Ob 100-letnici izročitve prve železniške proge v Srbiji Beograd—Niš v promet izdaja skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno pošto znamko za 5 din.

Zahod

Prva resnejša razmišljanja o graditvi srbskih železnic so se pojavila že leta 1851, leta 1881 se je proga pričela graditi, 1884. leta pa je bila slovesno izročena v promet.

Politični, gospodarski in splošni državni pomen proge od njenih prvih do današnjih dni je velik. Se danes je del naše magistrale, ki povezuje zahodno in srednjo Evropo z bližnjim vzhodom.

Na znamki sta prikazani prva lokomotiva iz tistih časov s poštним vagonom in glavna železniška postaja Beograd. Likovna obdelava znamke je delo Dušana Lučiča. Znamke je natisnil zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 25. Datum izdaje 9. april 1984.

EVROPA CEPT

Ob 25-letnici ustanovitve organizacije CEPT (Evropska konferenca uprav pošt in telekomunikacij) izdaja skupnost jugoslovanskih PTT priložnostni poštni znamki, na katerih bo prikazan skupen motiv za vse poštne uprave, članice CEPT. Znamki sta natisnjeni v vrednosti 23,70 in 50,00 din.

Letos bo 23. in 24. maja v Montreuxu (Svica) izredna seja plenarnega zasedanja CEPT ob 25-letnici ustanovitve te organizacije. Evropske uprave pošt in telekomunikacij so zaradi čedalje hitrejšega razvoja tehnike in poštne

prometa 26. junija 1989 ustanovile v Montreuxu organizacijo CEPT, da bi izboljšale medsebojno sodelovanje na multilateralni podlagi.

Po svojem statutu je CEPT neodvisen od vsake politične ali ekonomske strukture ali organizacije, ki zajema območje severozahodne, zahodne, srednje in južne Evrope ter območje Sredozemlja.

Kot motiv za znamko je bilo uporabljeno delo umetnika iz Monaca M. J. Lariviera, ki predstavlja most kot simbol zveze, izmenjave in komunikacije, strokovna komisija CEPT pa ga je izbrala za skupni motiv za leto 1984 — 25-letnico ustanovitve te organizacije.

Grafična obdelava znamk je delo Andreja Milenkovića. Natisnila jih je tiskarna Forum v Novem Sadu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 9. V prodajo so prišle 30. aprila.

f. u.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD SGV, posebno za Slatinškovi skupini za lepo darilo.

Vsem želim še veliko delovnih uspehov.

Matilda Anželak

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem v centralnem skladišču se iskreno zahvaljujem za lepo darilo in šopek. Želim vsem mnogo zdravja in medsebojnega razumevanja. Imela vas bom v lepem spominu.

Lenčka Robnik

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, dedija in pradedija **Alberta Gostenčnika, p. d. Ošvena**, se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti.

Zahvaljujem se govornikom tov. Roku Gorenšku in Francu Zabelu za poslovilne besede, g. župniku za pogrebni obred ter pevskega zboru DU s Prevalj.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega **Alojza Satlerja** se zahvaljujem vsem, ki ste z nami sočustvovali, še pose-

bej pevcem in govorniku moškega pevskega zbora Fužinar, tozdu SGV, delovni skupnosti Računovodstvo in pripravi dela Jeklolivarne ter modelarne in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali. Hvala župnikoma in kaplanu za pogrebni obred, cerkvenim pevcem in Pihalnemu orkestru ravnstevskih železarjev za žalostinke ter vsem, ki ste darovali cvetje in ga spremljali na zadnji poti.

Žalujoči otroci z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža in očeta **Filipa Kotnika** se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, darovali vence, cvetje in drugo ter ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena in otroci

ZAHVALA

Ob boleči izgubi skrbnega očeta **Kristijana Kolerja** za izkazano pomoč in pozornost sodelavcem adjustaže valjarne iskrena hvala.

Žalujoča hči Silva Uršnik z družino

Izdaja delavski svet Zelenice Ravne kot mesečnik v nakladi 5500 izvodov. Ureja uredniški odbor: Jože Gruden, Ivica Klančnik, Marjan Kolar, Franjo Miklavc, Vladimir Novinšek.

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar.
 Telefon 861 131, int. 304.

Tiska CGP Večer, Maribor
 Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka.

Fotografije za to številko so prispevali: S. Jaš, F. Kamnik, H. Merkač, M. Potočnik, A. Krivograd, F. Rotar, Z. Strgar in kadorska služba.

Prebarvano
bo lepše
(z delovne akcije
v vrtcu Marjetka)